

แผนปฏิบัติการ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

กรมการข้าว
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.ricethailand.go.th

กรมการข้าว/กรมการค้าภายใน
กรกฎาคม 2566

x

แผนปฏิบัติการ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

กรมการข้าว/กรมการค้าภายใน |
กรกฎาคม 2566

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ดำเนินการรวบรวมและจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 จากภารกิจงาน/โครงการ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย (ปค.) และกระทรวงการคลัง (ธ.ก.ส.) รวมทั้งมาตรการการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและการรักษาเสถียรภาพราคาทั้งด้านการผลิตและการตลาดข้าวของปีการผลิต 2566/67

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 ประกอบด้วย 5 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน 2) ช่วงการผลิต 3) ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว 4) ช่วงการตลาดในประเทศ และ 5) ช่วงการตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ ได้รวบรวมโครงการสำคัญทั้งด้านการผลิตและด้านการตลาด คำสั่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร รวมทั้งผลการดำเนินงานในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา คือ ปี 2559 - 2565

กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าแผนปฏิบัติงานโครงการภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 จะเป็นประโยชน์และสามารถใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน การกำกับดูแลสินค้าข้าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมการข้าว/กรมการค้าภายใน
กรกฎาคม 2566

สารบัญ

เรื่อง

1. ความเป็นมาแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	1
2. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67	4
3. โครงการสำคัญภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67	11
4. ตารางแผนปฏิบัติงานแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67	13

ภาคผนวก

1. ความเป็นมาการกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ปีการผลิต 2566/67	22
2. การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67	26
3. โครงสร้างคณะกรรมการต่างๆ ภายใต้การขับเคลื่อนแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	31
4. สถานการณ์ข้าวโลกและข้าวไทย	33
5. สรุปผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค ตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2559 - 2565	40
6. ตัวโครงสร้างและคำสั่งคณะกรรมการต่าง ๆ ภายใต้การขับเคลื่อน แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	80

ความเป็นมาแผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร

1. ความเป็นมาแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

ตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2559 – ปัจจุบัน โดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย (ปค.) และกระทรวงการคลัง (ธ.ก.ส.) เป็นหน่วยงานหลักร่วมกันจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรเพื่อบริหารจัดการสินค้าข้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การสีแปรสภาพ จนถึงการตลาด โดยใช้หลักการตลาดนำการผลิต แยกตลาดข้าวทั่วไปกับตลาดเฉพาะ เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต สร้างความเป็นธรรมในการขายข้าวของชาวนา และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ได้ร่วมกันจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรมาเป็นปีที่ 8 แล้ว

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีการบริหารจัดการข้าวโดยใช้หลักการตลาดนำการผลิต วางแผนการผลิตข้าวให้เกิดความสมดุลกับความต้องการของตลาด เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าว และรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน 2) ช่วงการผลิต 3) ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว 4) ช่วงการตลาดในประเทศ และ 5) ช่วงการตลาดต่างประเทศ ซึ่งแผนงานแต่ละช่วงประกอบด้วยโครงการมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน ได้แก่ การกำหนดความต้องการทางการตลาด (Demand) และปริมาณการผลิต (Supply) การวางแผนการผลิตข้าว โดยประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าวปีละ 2 ครั้ง รอบที่ 1 นาปี (1 พฤษภาคม – 31 ตุลาคม) และรอบที่ 2 นาปรัง (1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน)

2. ช่วงการผลิต ได้แก่ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การควบคุมค่าเช่าที่นา การส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ การส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช การเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ การพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร (ข้าวพันธุ์ กข43 และข้าวเจ้าพื้นนุ่ม) การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ 13 ทุ่ง การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว และการประกันภัยข้าวนาปี เป็นต้น

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว ได้แก่ การบริหารจัดการรถเกี่ยวนาข้าว การต่อยอดและพัฒนาการใช้แอปพลิเคชันรถเกี่ยวนาข้าว การยกระดับเกษตรกรและผู้ประกอบการ โดยจัดวางระบบ GMP/HACCP และโรงสีติดดาว และการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เป็นต้น

4. ช่วงการตลาดในประเทศ ได้แก่ การสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว การส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร การสนับสนุนสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี การสนับสนุนสินเชื่อให้สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม และการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เป็นต้น

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ ได้แก่ การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ การส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว การส่งเสริมพัฒนาการค้าสินค้ามาตรฐานและปกป้องคุ้มครองเครื่องหมายการค้า/เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย การประชาสัมพันธ์รณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในและต่างประเทศ เป็นต้น

การดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร มีผลสัมฤทธิ์ สรุปได้ดังนี้

1) การผลิตข้าวเปลือกของชาวนามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมทั้งประเทศ ปี 2565 กับผลผลิตข้าวต่อไร่ปี 2557 - 2558 ก่อนการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 446 กิโลกรัม เป็นไร่ละ 460 กิโลกรัม (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไร่ละ 14 กิโลกรัม)

2) ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเปลือกเจ้า และข้าวเปลือกปทุมธานี ปี 2565 ขยับสูงขึ้นกว่าปี 2564 โดยเมื่อเปรียบเทียบราคาข้าวเปลือกปี 2565 กับ 2564 เป็นดังนี้

- ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาเฉลี่ยตันละ 13,599 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 10,995 บาท (เพิ่มขึ้น 2,604 บาท)
- ข้าวเปลือกเหนียว ราคาเฉลี่ยตันละ 9,968 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 9,664 บาท (เพิ่มขึ้น 304 บาท)
- ข้าวเปลือกเจ้า ราคาเฉลี่ยตันละ 8,984 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 8,569 บาท (เพิ่มขึ้น 415 บาท)
- ข้าวเปลือกปทุมธานี ราคาเฉลี่ยตันละ 10,687 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 10,047 บาท (เพิ่มขึ้น 640 บาท)

รวมถึงมาตรการคู่ขนาน ปีการผลิต 2565/66 ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2566 สามารถดึงอุปทานในช่วงข้าวเปลือกออกสู่ตลาดมากได้ถึง 5.348 ล้านตันข้าวเปลือก จากโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี จำนวน 2.225 ล้านตันข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร จำนวน 0.608 ล้านตันข้าวเปลือก และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก จำนวน 2.515 ล้านตันข้าวเปลือก

3) ทำให้ครัวเรือนชาวนามีรายได้จากการผลิตและจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น จากการที่ราคาข้าวเปลือกขยับตัวสูงขึ้น เนื่องจากครัวเรือนชาวนามีรายได้จากการผลิตและจำหน่ายข้าวทุกชนิดเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตข้าวสูงขึ้น เนื่องจากชาวนามีต้นทุนการผลิตข้าวในส่วนของค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช รวมถึงค่าแรงงานในกระบวนการปลูกข้าวตั้งแต่การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษาจนถึงการเก็บเกี่ยว ตลอดจนค่าเช่าที่นา โดยเฉพาะค่าน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

2. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

ตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2559 - ปัจจุบัน โดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย (ปค.) และกระทรวงการคลัง (ธ.ก.ส.) ร่วมกันดำเนินการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ภายใต้ นโยบายตลาดนำการผลิต ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต ปี 2563 - 2567 ได้กำหนดให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้าว โดยมีเป้าประสงค์ ดังนี้ 1) ปริมาณการผลิตข้าวมีความสมดุลกับความต้องการของตลาด ชาวนาสามารถผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง และ 2) การผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีความยั่งยืน ได้ผลผลิตข้าวมีคุณภาพโภชนาการสูงมีคุณภาพได้มาตรฐานปลอดภัย เป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และต้องการบริโภคมากที่สุด

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 ประกอบด้วย 5 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน 2) ช่วงการผลิต 3) ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว 4) ช่วงการตลาดในประเทศ และ 5) ช่วงการตลาดต่างประเทศ ซึ่งแผนงานแต่ละช่วงประกอบด้วยโครงการ มาตรการต่าง ๆ ดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน

1.1 การกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand: อุปสงค์) กรมการค้าภายในเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการปีการผลิต 2566/67 รวมปริมาณ 29.296 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งกำหนดความต้องการใช้ข้าวที่ 27.646 ล้านตันข้าวเปลือก หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เนื่องจากการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) ในปีการผลิต 2566/67 จำแนกรายละเอียด ได้ดังนี้

(1) เพื่อการส่งออก ปริมาณ 12.308 ล้านตันข้าวเปลือก หรือ 8 ล้านตันข้าวสาร มาจากการคาดการณ์ของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยและกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 1.00 ล้านตันข้าวสาร (1.538 ล้านตันข้าวเปลือก) จากปีที่แล้วที่กำหนดไว้ 7.000 ล้านตันข้าวสาร (10.769 ล้านตันข้าวเปลือก) เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว และปริมาณผลผลิตข้าวไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณผลผลิตข้าวโลกมีแนวโน้มลดลง เพราะพื้นที่เพาะปลูกข้าวของประเทศผู้ผลิตสำคัญเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจส่งผลให้ข้าวไทยเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การส่งออกข้าวไทยในปี 2566 อาจมีความท้าทายมากกว่าในปี 2565 ด้วยปริมาณธัญพืชในตลาดโลกมีแนวโน้มกลับมาสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้หลายประเทศลดปริมาณการนำเข้าข้าวลง โดยเฉพาะอิรัก ที่ต้องการนำเข้าข้าวสาลีมากกว่าข้าวสาร และจากปัจจัยค่าเงินบาทต่อเหรียญสหรัฐ ที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น และมีความผันผวน ซึ่งจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของข้าวไทยลดลง รวมทั้งสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและประเทศคู่ค้าที่อาจจะมีกำลังซื้อลดลงจากปัญหาเงินเฟ้อ

(2) เพื่อการบริโภค ปริมาณ 8.796 ล้านตันข้าวเปลือก หรือ 5.717 ล้านตันข้าวสาร มาจากปริมาณการบริโภค ดังนี้

- ประชากรไทย 65.490 ล้านคน อัตราการบริโภค 75.65 กก./คน/ปี ปริมาณ 4.954 ล้านตันข้าวสาร
- แรงงานต่างด้าว 3.105 ล้านคน อัตราการบริโภค 89.25 กก./คน/ปี ปริมาณ 0.277 ล้านตันข้าวสาร
- นักท่องเที่ยวต่างชาติ 28.000 ล้านคน อัตราการบริโภค 1.480 กก./คน/ปี ปริมาณ 0.041 ล้านตันข้าวสาร
- สัตว์เลี้ยง (สุนัขและแมว) มีอัตราการบริโภค 0.445 ล้านตันข้าวสาร

ทั้งนี้ แนวโน้มการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.042 ล้านตันข้าวสาร (0.065 ล้านตันข้าวเปลือก) จากปีที่แล้วที่กำหนดไว้ 5.675 ล้านตันข้าวสาร (8.731 ล้านตันข้าวเปลือก) เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเปิดประเทศ รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศกำลังอยู่ในช่วงฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด-19

(3) เพื่อใช้ในอุตสาหกรรม ปริมาณ 6.781 ล้านตันข้าวเปลือก หรือ 4.408 ล้านตันข้าวสาร มาจากความต้องการใช้ข้าวในอุตสาหกรรม แยกเป็น

- อุตสาหกรรมแปรรูปข้าว ได้แก่ แป้งข้าวเจ้า แป้งข้าวเหนียว เส้นก๋วยเตี๋ยว ใจกึ่งสำเร็จรูป ขนม ขนมขบเคี้ยว แอลกอฮอล์ เครื่องดื่ม น้ำมันรำข้าว เครื่องสำอาง ปริมาณ 2.702 ล้านตันข้าวสาร
- อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ แยกเป็น การใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ได้แก่ หมูขุน หมูพันธุ์ เป็ดเนื้อ เป็ดพันธุ์ เป็ดไข่ (ฟาร์ม) และทดแทนวัตถุดิบอาหารสัตว์ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ กาก DDGS รวมปริมาณ 1.706 ล้านตันข้าวสาร

ทั้งนี้ แนวโน้มการใช้ในอุตสาหกรรมคงที่เท่ากับปีก่อน

(4) เพื่อทำเมล็ดพันธุ์ ปริมาณ 1.411 ล้านตันข้าวเปลือก มาจากปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ปลูกในพื้นที่ปลูกข้าวทั้งประเทศปีการผลิต 2566/67 ซึ่งประกอบด้วยฤดูนาปี ปี 2566/67 และฤดูนาปรัง ปี 2566 โดยใช้อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวแต่ละชนิด ดังนี้ 1) ข้าวหอมมะลิ 16 กก./ไร่ 2) ข้าวหอมไทย 25 กก./ไร่ 3) ข้าวเจ้า 25 กก./ไร่ 4) ข้าวเหนียว 16 กก./ไร่ และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ ได้แก่ ข้าว กข43 25 กก./ไร่ ข้าวอินทรีย์และข้าวสี 16 กก./ไร่ ทั้งนี้ แนวโน้มความต้องการใช้ข้าวทำเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้น 0.046 ล้านตันข้าวเปลือก จากปีที่แล้วที่กำหนดไว้ 1.365 ล้านตันข้าวเปลือก เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์น้ำที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

1.2 การกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply: อุปทาน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว เพื่อวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าว โดยกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ที่ปริมาณ 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก จำแนกเป็น ข้าวหอมมะลิ 9.162 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวหอมไทย 1.618 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวเจ้า 14.675 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวเหนียว 5.991 ล้านตันข้าวเปลือก และข้าวตลาดเฉพาะ 0.186 ล้านตันข้าวเปลือก โดยกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าวหอมไทย ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว และข้าวตลาดเฉพาะเท่ากับเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว ปีการผลิต 2566/67 ยกเว้นข้าวหอมมะลิจากจะกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าวมากกว่าความต้องการใช้ข้าวจำนวน 2.336 ล้านตันข้าวเปลือก เนื่องจากการปลูกข้าวหอมมะลิเป็นวิถีชีวิตของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชาวนาต้องปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภค และส่วนที่เหลือจึงจะนำออกจำหน่าย ซึ่งชาวนาปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง และเนื่องจากผลผลิตเกินจากความต้องการใช้ข้าว (Demand) ดังนั้น การวางแผนการผลิตข้าวจึงต้องปรับลดพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด เพราะจะไม่ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัดให้มากขึ้น ถึงแม้จะมีผลผลิตสูงกว่าในพื้นที่ แต่เพื่อมุ่งเน้นทางการตลาดคือของดีมีน้อย อีกทั้งเป็นจุดเริ่มต้นนโยบายการกำหนดเขตพื้นที่ปลูกข้าว (Zoning ข้าว) อย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรร่วมกับหน่วยงานในสังกัดและกระทรวงพาณิชย์ในการปรับปรุงฐานข้อมูลตั้งต้นในการกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ของสินค้าข้าวให้สอดคล้องกับความเป็นจริงเพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตข้าวที่สะท้อนความเป็นจริงมากกว่าเดิม

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องเสนอมาตรการสนับสนุนการลดพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวลงด้วย เช่น โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชหลังนา เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ปีการผลิต 2566/67 ดังนี้ (ตารางที่ 1)

ชนิดข้าว	เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand)										เป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)
	เมล็ดพันธุ์	การบริโภคภายในประเทศ						การส่งออก		รวม Demand	
		การบริโภค		อุตสาหกรรม		รวม					
	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวเปลือก
1. ข้าวหอมมะลิ	0.451	2.901	1.886	1.136	0.738	4.037	2.624	2.338	1.520	6.826	9.162
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด	0.392	2.495	1.622	0.920	0.598	3.415	2.220	2.338	1.520	6.826	8.328
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด	0.059	0.406	0.264	0.216	0.140	0.622	0.404			0.834	
2. ข้าวหอมไทย	0.070	0.528	0.343	0.235	0.153	0.763	0.496	0.785	0.510	1.618	1.618
3. ข้าวเจ้า	0.598	1.320	0.858	4.080	2.652	5.400	3.510	8.677	5.640	14.675	14.675
3.1 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม	0.050	1.320	0.858	4.080	2.652	5.400	3.510	6.369	4.140	14.675	1.300
3.2 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง	0.548										13.375
3.3 ข้าวเหนียว								2.308	1.500		
4. ข้าวเหนียว	0.281	3.959	2.573	1.289	0.838	5.248	3.411	0.462	0.300	5.991	5.991
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	0.011	0.088	0.057	0.041	0.027	0.129	0.084	0.046	0.030	0.186	0.186
5.1 ข้าว กข43	0.011	0.088	0.057	0.041	0.027	0.129	0.084	-	-	0.186	0.045
5.2 ข้าวอินทรีย์								0.031	0.020		0.126
5.3 ข้าวสี								0.015	0.010		0.015
รวม	1.411	8.796	5.717	6.781	4.408	15.577	10.125	12.308	8.000	29.296	31.632

ที่มา: กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ วันที่ 10 มีนาคม 2566

ช่วงที่ 2 ช่วงการผลิต

2.1 การวางแผนการผลิตข้าว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 รวม 68.622 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็น รอบที่ 1 พื้นที่ 59.480 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 25.622 ล้านตัน และรอบที่ 2 พื้นที่ 9.142 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 5.970 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ในการวางแผนรอบที่ 2 หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่น โดยจะมีการทบทวนโครงการลดรอบการปลูกข้าวก่อนฤดูกลางเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2 ทั้งนี้ การวางแผนการผลิตข้าวคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิตได้มีการนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

1) เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)

กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน กำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) จำนวน 29.296 ล้านตันข้าวเปลือก และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการค้าภายใน กำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) จำนวน 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก

2) สต็อกข้าว กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายในได้จัดทำข้อมูลสต็อกข้าวปลายปี 2565 และสต็อกข้าวต้นปี 2566 ซึ่งจะมีปริมาณเท่ากันที่ 4.580 ล้านตันข้าวสาร หรือคิดเป็น 7.047 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสต็อกข้าวในแต่ละปียังถือว่าไม่ Over Stock (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สต็อกข้าวไทยต้นปีและสต็อกข้าวไทยปลายปี

ชนิดข้าว	สต็อกข้าวไทย ปลายปี 2562 (ณ วันที่ 31 ธ.ค.62)		สต็อกข้าวไทย ปลายปี 2563 (ณ วันที่ 31 ธ.ค.63)		สต็อกข้าวไทยปลายปี 2564 (ณ วันที่ 31 ธ.ค.64)		สต็อกข้าวไทยปลายปี 2565 (ณ วันที่ 31 ธ.ค. 65)	
	ต้นข้าวเปลือก	ต้นข้าวสาร	ต้นข้าวเปลือก	ต้นข้าวสาร	ต้นข้าวเปลือก	ต้นข้าวสาร	ต้นข้าวเปลือก	ต้นข้าวสาร
1. ข้าวหอมมะลิ	3,078,722.00	2,031,956.52	3,978,049.97	2,625,512.98	4,778,078.91	3,105,751.29	4,131,310.90	2,685,352.90
1.1 ในเขต 23 จังหวัด					2,824,472.39	1,835,907.06		
1.2 นอกเขต 23 จังหวัด					1,953,606.52	1,269,844.24		
2. ข้าวหอมไทย	-	-	-	-	5,658,070	3,678.16	11,188.00	7,272.20
3. ข้าวเจ้า	2,836,790.96	1,872,282.04	2,169,099.49	1,431,605.66	2,880,010.67	1,875,006.94	2,185,107.72	1,420,320.02
4. ข้าวเหนียว	763,394.15	503,840.14	601,160.76	396,766.10	739,860.87	480,909.56	621,213.53	403,788.80
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	-	-	-	-	82,912.05	53,892.83	98,057.31	63,737.25
รวม	6,678,907.12	4,408,078.70	6,748,310.22	4,453,884.75	8,465,521.20	5,516,238.78	7,046,877.47	4,580,470.36

ที่มา: กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ (เมษายน 2566)

3) ข้อมูลเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี สำหรับใช้เพาะปลูก ปีการผลิต 2566/67 รวมรอบที่ 1 (นาปี) และรอบที่ 2 (นาปรัง) จากข้อมูลเมล็ดพันธุ์ข้าวของ 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการค้าภายใน ศูนย์ข้าวชุมชน สหกรณ์การเกษตร และสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวไทย พบว่าเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีทุกชนิดพันธุ์ข้าว มีเพียงพอต่อการเพาะปลูก สำหรับนาปี ปี 2566/67 และนาปรัง ปี 2567 รวมจำนวน 721,660 ตัน ดังนี้ (ตารางที่ 3)

- (1) กรมการค้าภายใน 95,000 ตัน
- (2) สหกรณ์การเกษตร 28,860 ตัน
- (3) ศูนย์ข้าวชุมชน 197,800 ตัน
- (4) สมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวไทย 400,000 ตัน

ตารางที่ 3 ข้อมูลเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี สำหรับใช้เพาะปลูก ปีการผลิต 2566/67

ชนิดข้าว	แหล่งผลิต	จำนวนสำหรับนาปี ปี 2566/67 (ตัน)	จำนวนสำหรับนาปรัง ปี 2567 (ตัน)	รวมทั้งสิ้น (ตัน)
รวมเมล็ดพันธุ์ข้าวทุกชนิดพันธุ์และทุกแหล่งผลิต		599,000	122,660	721,660

(5) กรมการค้าภายในร่วมส่งเสริมให้ชาวนาเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองหรือซื้อขายแลกเปลี่ยนกันเองอีกประมาณ 689,340 ตัน

ทั้งนี้ เมล็ดพันธุ์ข้าวจะมีเพียงพอต่อการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 ทั้งนาปี และนาปรัง (รวมความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวทั้งปี 1,411,000 ตัน)

โดยเมล็ดพันธุ์ข้าวที่กรมการค้าภายในผลิตขึ้นพันธุ์จำหน่าย ได้แก่ ข้าวเจ้าพื้นแข็ง (กข29, กข31, กข41, กข49, กข57, กข61, กข85, กข95, ชัยนาท1, พิษณุโลก 2) ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม (กข79, กข87, พิษณุโลก 80) ข้าวหอมมะลิ (กข15, ข้าวดอกมะลิ 105) ข้าวหอมไทย (ปทุมธานี 1) และข้าวเหนียว (กข22, สันป่าตอง 1, กข6)

4) สรุปการวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 นอกจากนั้น กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 โดยใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (กข.) การสำรวจพื้นที่การปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (สศก.) ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (กสก.) พยากรณ์พื้นที่ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 (สศก.) และคาดการณ์พื้นที่ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 (สนง.เกษตรจังหวัด) อีกทั้งกรมการข้าวได้พิจารณาปริมาณน้ำและเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีเพียงพอ รวมถึงปริมาณสต็อกข้าว ณ ปลายปี 2565 และต้นปี 2566 ที่ถือว่ายังไม่ Over Stock จึงได้วางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 แบ่งเป็น 2 รอบ ได้แก่ รอบที่ 1 จะวางแผนการผลิตข้าวให้เป็นไปตามความต้องการของชาวนาที่ส่วนใหญ่ปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง ส่วนการวางแผนการผลิตข้าวรอบที่ 2 เป็นการผลิตข้าวส่วนที่เหลือจากการผลิตในรอบที่ 1 ได้ไม่ครบตามเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ที่กำหนดไว้ หากรอบที่ 1 ผลิตเกินแล้ว จะต้องปรับลดในรอบที่ 2 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดการวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

รายการ	ปริมาณ (ล้านตันข้าวเปลือก)
1. เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand)	29.296
2. เป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)	31.632
3. แผนการผลิตข้าว พื้นที่ 68.622 ล้านไร่	
3.1 ฤดูนาปี ปี 2566/67 (รอบที่ 1) พื้นที่ 59.480 ล้านไร่	25.662
3.2 ฤดูนาปรัง ปี 2567 (รอบที่ 2) พื้นที่ 9.142 ล้านไร่	5.970

ดังนั้น การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 ทั้งรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ทุกชนิดข้าวเป็นดังนี้ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

ชนิดข้าว	เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) (ล้านตันข้าวเปลือก)	เป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) (ล้านตันข้าวเปลือก)	รอบที่ 1			รอบที่ 2			รวม		
			พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
1. ข้าวหอมมะลิ	6.826	9.162	26.000	9.162	352	-	-	-	26.000	9.162	352
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด		8.328	24.000	8.328	347	-	-	-	24.000	8.328	347
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด		0.834	2.000	0.834	417	-	-	-	2.000	0.834	417
2. ข้าวหอมไทย	1.618	1.618	1.800	1.206	670	0.607	0.412	679	2.407	1.618	672
3. ข้าวเจ้า	14.675	14.675	15.500	9.220	595	8.358	5.455	653	23.858	14.675	615
3.1 ข้าวเจ้าพันธุ์นุ่ม		1.300	1.000	0.650	650	1.000	0.650	650	2.000	1.300	650
3.2 ข้าวเจ้าพันธุ์แข็ง		13.375	14.500	8.570	591	7.358	4.805	653	21.858	13.375	612
4. ข้าวเหนียว	5.991	5.991	15.700	5.888	375	0.177	0.103	583	15.877	5.991	377
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	0.186	0.186	0.480	0.186	388	-	-	-	0.480	0.186	388
5.1 ข้าว กข43		0.045	0.080	0.045	561	-	-	-	0.080	0.045	561
5.2 ข้าวอินทรีย์		0.126	0.362	0.126	347	-	-	-	0.362	0.126	347
5.3 ข้าวสี		0.015	0.038	0.015	387	-	-	-	0.038	0.015	387
รวม	29.296	31.632	59.480	25.662	431	9.142	5.970	653	68.622	31.632	461

หมายเหตุ: สามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ในการวางแผนรอบที่ 2 หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่น โดยจะมีการทบทวนโครงการลดรอบการปลูกข้าวก่อนฤดูกาลเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2

2.2 การจัดทำพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการจัดทำพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 จำนวน 59,480 ล้านไร่ แยกเป็น 1) ข้าวหอมมะลิ พื้นที่ 26,000 ล้านไร่ ผลผลิต 9.162 ล้านตัน ข้าวเปลือก 2) ข้าวหอมไทย พื้นที่ 1,800 ล้านไร่ ผลผลิต 1.206 ล้านตันข้าวเปลือก 3) ข้าวเจ้า พื้นที่ 15,500 ล้านไร่ ผลผลิต 9.220 ล้านตันข้าวเปลือก 4) ข้าวเหนียว 15,700 ล้านไร่ ผลผลิต 5.888 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ พื้นที่ 0.480 ล้านไร่ ผลผลิต 0.186 ล้านตันข้าวเปลือก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2566 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

ชนิดข้าว	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	รวม
1. ข้าวหอมมะลิ	1,828,700	23,382,700	786,300	2,300	26,000,000
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด	617,300	23,382,700	-	-	24,000,000
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด	1,211,400	-	786,300	2,300	2,000,000
2. ข้าวหอมไทย	629,600	277,300	849,400	43,700	1,800,000
3. ข้าวเจ้า	8,573,200	606,900	5,833,300	486,600	15,500,000
3.1 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม	578,800	-	397,400	23,800	1,000,000
3.2 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง	7,994,400	606,900	5,435,900	462,800	14,500,000
4. ข้าวเหนียว	2,854,400	12,820,200	25,400	-	15,700,000
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	92,570	349,180	24,860	13,390	480,000
รวม	13,978,470	37,436,280	7,519,260	545,990	59,480,000

2.3 การจัดทำแผนงาน โครงการด้านการผลิต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว ได้ขอความร่วมมือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ดังนี้ (1) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (2) การจัดการปัจจัยการผลิต เช่น โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว มาตรการควบคุมค่าเช่าที่นา (3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว เช่น โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน เป็นต้น (4) การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว เช่น โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร เป็นต้น (5) การพัฒนาชาวนา (6) การวิจัยและพัฒนา และ (7) การประกันภัยพืชผล

ช่วงที่ 3 ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

กระทรวงการคลัง โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้จัดทำโครงการ ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว ได้แก่ โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ช่วงที่ 4 ช่วงการตลาดภายในประเทศ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายใน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าว ได้จัดทำโครงการช่วงการตลาดภายในประเทศ ได้แก่ (1) การพัฒนาตลาดสินค้าข้าว เช่น โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร โครงการรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทย ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

ช่วงที่ 5 ช่วงการตลาดต่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศได้จัดทำโครงการช่วงการตลาดต่างประเทศ ได้แก่ (1) การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ และ (2) ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว

โครงการสำคัญ^x ภายใต้แผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

3. โครงการสำคัญภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ได้รวบรวมโครงการสำคัญต่าง ๆ ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 ดังนี้

1. โครงการสำคัญด้านการผลิต

1.1 การวางแผนการผลิตข้าว

1.2 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

1.3 การจัดการปัจจัยการผลิต

- โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว (กิจกรรมผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ขยายและจำหน่าย)
- มาตรการควบคุมค่าเช่าที่นา

1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

- โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- โครงการพัฒนาเกษตรกรกรมยั่งยืน (กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์)
- โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ
(กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ)
- การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวยั่งยืน
- หลักเกณฑ์สำหรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน

1.5 การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว

- โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)
- โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร)
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชหลังนา ปีการผลิต 2566/67
- แผนการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต

1.6 การพัฒนาชาวนา

- โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1.7 การวิจัยและพัฒนา

- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (กิจกรรมพัฒนาพันธุ์และปัจจัยการผลิตข้าว)

1.8 การประกันภัยพืชผล

- โครงการประกันภัยชาวนาปี

1.9 การส่งเสริมการสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ (รัฐชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3)

2. โครงการสำคัญด้านการตลาด

2.1 การพัฒนาตลาดสินค้าข้าว

- โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร
- โครงการรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

2.2 การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ

- โครงการกระชับความสัมพันธ์และรณรงค์สร้างการรับรู้ในศักยภาพข้าวไทยเพื่อขยายตลาดข้าวไทยในต่างประเทศ
- โครงการปกป้องและแก้ปัญหาอุปสรรคทางการค้า

2.3 การส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว

- โครงการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทย
- โครงการส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย
- โครงการเสริมสร้างศักยภาพสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยเพื่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์

ตารางปฏิบัติงานแผนการผลิต^x และการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

แผนปฏิบัติงานโครงการ กิจกรรม ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง (อ.ก.ส.) กระทรวงมหาดไทย

[illegible]

แผนปฏิบัติงานโครงการ กิจกรรม ภายใต้แผนการผลิตข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567												หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
			งบกลาง	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	ค.ค.	ก.ค.	ก.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.			ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.

16

แผนปฏิบัติงานโครงการ ภายใต้แผนการผลิตข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

โครงการ/กิจกรรม	เป็นฝ่าย	วิทยากร	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567												หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			งบปกติ	งบกลาง	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.	
5.2 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการตลาดให้เกษตรกรรายได้เกษตรกร			13.0420																								กสท.	
1) กิจกรรมส่งเสริมการตลาดให้เกษตรกรรายได้เกษตรกร (เปลี่ยนเป็น)	5,000	ไร่																										
2) กิจกรรมเวทีเรียนรู้เพื่อเกษตรกรรายได้เกษตรกร (เปลี่ยนเป็น)	5,000	ราย																										
5.3 โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร																											ปศ.	
1) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
2) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
3) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
4) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
5) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
5.4 โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ปีการผลิต 2566/67	37	จังหวัด																									กสท.	
1) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
2) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
3) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
4) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												
5) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร (เปลี่ยนเป็น)																												

แผนปฏิบัติการโครงการ กิจกรรม ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

แผนปฏิบัติงานแผนการผลิต
และการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67

โครงการ/กิจกรรม			เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ (ล้านบาท)		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567												หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
					งบปกติ	งบกลาง	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
5.5	แผนการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	589.55	ตัน	28.2982																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												

แผนปฏิบัติงานโครงการ กิจกรรม ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง (อ.ก.ส.) กระทรวงมหาดไทย

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567												หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ		หมายเหตุ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
			งบปกติ	งบกลาง	ด.ด.	พ.ย.	อ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	อ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		ต.ค.	พ.ย.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
ช่วงที่ 3 ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
1. โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (โครงการเดิม มติ คบพ. ครั้งที่ 8/2561 ลว. 12 ก.ย. 61)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
1) ติดตามลูกหนี้และเร่งรัดหนี้ กำหนดชำระ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	

แผนปฏิบัติการโครงการ กิจกรรม ภายใต้แผนการผลิตข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567												หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
			งบกลาง	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.			ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
ช่วงที่ 5 ช่วงการตลาดต่างประเทศ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
1. การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
1.1 โครงการกระชับความสัมพันธ์และรณรงค์สร้างการรับรู้ในศักยภาพข้าวไทยเพื่อขยายตลาดข้าวไทยในต่างประเทศ																																		คต.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
1) กิจกรรมการจัดคณะผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนไทยเดินทางไปพบปะหารือและกระชับความสัมพันธ์กับนักธุรกิจชาว	1	ครั้ง																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

ความเป็นมาการกำหนดเป้าหมาย
ความต้องการใช้ข้าว (Demand)
และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)
ปีการผลิต 2566/67

ภาคผนวก 1

ความเป็นมาการกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ปีการผลิต 2566/67

กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) สำหรับการผลิต ในปีการผลิต 2566/67 มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1. การกำหนดความต้องการใช้ข้าว ปีการผลิต 2566/67

ตามที่แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ใช้ระบบ “ตลาดนำการผลิต” ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ ปี 2559 ถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย 5 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน ช่วงที่ 2 ช่วงการผลิต ช่วงที่ 3 ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว ช่วงที่ 4 ช่วงการตลาดภายในประเทศ และช่วงที่ 5 ช่วงการตลาดต่างประเทศ ซึ่งในส่วนของแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2566/67 กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายในได้กำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) ปีการผลิต 2566/67 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมโรงสีข้าวไทย สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย สมาคมผู้ประกอบการข้าวอุไทย สมาคมค้าข้าวไทย และสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย โดยกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว 29.296 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็น การส่งออก 12.308 ล้านตันข้าวเปลือก (8.000 ล้านตันข้าวสาร) การบริโภค 8.796 ล้านตันข้าวเปลือก (5.717 ล้านตันข้าวสาร) อุตสาหกรรม 6.781 ล้านตันข้าวเปลือก (4.408 ล้านตันข้าวสาร) และทำเมล็ดพันธุ์ 1.411 ล้านตันข้าวเปลือก

ทั้งนี้ การกำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว ปีการผลิต 2566/67 เพิ่มขึ้นจำนวน 1.650 ล้านตันข้าวเปลือก จากปีการผลิต 2565/66 ที่กำหนดความต้องการใช้ข้าวไว้จำนวน 27.646 ล้านตันข้าวเปลือก ดังนี้

1) ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 8.000 ล้านตันข้าวสาร (12.308 ล้านตันข้าวเปลือก) หรือเพิ่มขึ้น 1.000 ล้านตันข้าวสาร (1.538 ล้านตันข้าวเปลือก) จากปีที่แล้วที่กำหนดส่งออกข้าว 7.000 ล้านตันข้าวสาร หรือ 10.769 ล้านตันข้าวเปลือก โดยมีปัจจัยบวกจาก (1) ผลผลิตของประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม และอินเดีย มีปริมาณจำกัด (2) ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอยู่ในระดับ 34 - 35 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ ทำให้ราคาส่งออกข้าวไทย แข่งขันได้ในตลาดโลก และ (3) ค่าระวางเรือและค่าตู้คอนเทนเนอร์มีราคาปรับตัวลดลง

2) ปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นเป็น 5.717 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้น 0.042 ล้านตันข้าวสาร (0.065 ล้านตันข้าวเปลือก) จากปีที่แล้วที่กำหนดไว้ 5.675 ล้านตันข้าวสาร (8.731 ล้านตันข้าวเปลือก) เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเปิดประเทศ รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศกำลังอยู่ในช่วงฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด-19

3) ปริมาณอุตสาหกรรมคงที่เท่ากับปีก่อนที่ปริมาณ 4.408 ล้านตันข้าวสาร (6.781 ล้านตันข้าวเปลือก)

4) ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มขึ้นเป็น 1.411 ล้านตันข้าวเปลือก หรือเพิ่มขึ้น 0.046 ล้านตันข้าวเปลือก จากปีที่แล้วที่กำหนดไว้ 1.365 ล้านตันข้าวเปลือก เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์น้ำที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

จากที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว ปีการผลิต 2566/67 จำนวน 29.296 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าวพิจารณา กำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ปีการผลิต 2566/67 ไว้ที่จำนวน 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าวหอมมะลิ 9.162 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวหอมไทย 1.618 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวเจ้า 14.675 ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวเหนียว 5.991 ล้านตันข้าวเปลือก และข้าวตลาดเฉพาะ 0.186 ล้านตันข้าวเปลือก โดยขอเพิ่มเป้าหมายการผลิตข้าวหอมมะลิ 2.336 ล้านตันข้าวเปลือก ส่วนข้าวชนิดอื่นๆ ยังคงกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าวเท่ากับปริมาณความต้องการใช้ข้าว เนื่องจากการปลูกข้าวหอมมะลิเป็นวิถีชีวิตของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยชาวนาปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง เพื่อบริโภคและนำส่วนที่เหลือออกจำหน่าย ทั้งนี้ เนื่องจากผลผลิตข้าวเกินจากความต้องการใช้ข้าว (Demand) ประมาณปีละ 3 ล้านตันข้าวเปลือก ดังนั้น การวางแผนการผลิตข้าวจึงต้องปรับลดพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด เพราะจะไม่ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัดให้มากขึ้น ถึงแม้จะมีผลผลิตสูงกว่าในพื้นที่ แต่เพื่อมุ่งเน้นทางการตลาดคือของดีมีน้อย อีกทั้งเป็นจุดเริ่มต้นนโยบายการกำหนดเขตพื้นที่ปลูกข้าว (Zoning ข้าว) อย่างจริงจัง ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องเสนอมาตรการสนับสนุนการลดพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวลงด้วย เช่น โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชหลังนา โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชหลังนา เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ปีการผลิต 2566/67 (ตารางที่ 1) ดังนี้

ตารางที่ 1 เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand) และเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)

ชนิดข้าว	เป้าหมายความต้องการใช้ข้าว (Demand)										เป้าหมายการผลิตข้าว (Supply)
	เมล็ดพันธุ์	การบริโภคภายในประเทศ						การส่งออก		รวม Demand	
		การบริโภค		อุตสาหกรรม		รวม					
		ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	ล้านตันข้าวเปลือก	ล้านตันข้าวสาร	
1. ข้าวหอมมะลิ	0.451	2.901	1.886	1.136	0.738	4.037	2.624	2.338	1.520	6.826	9.162
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด	0.392	2.495	1.622	0.920	0.598	3.415	2.220	2.338	1.520	6.826	8.328
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด	0.059	0.406	0.264	0.216	0.140	0.622	0.404				0.834
2. ข้าวหอมไทย	0.070	0.528	0.343	0.235	0.153	0.763	0.496	0.785	0.510	1.618	1.618
3. ข้าวเจ้า	0.598	1.320	0.858	4.080	2.652	5.400	3.510	8.677	5.640	14.675	14.675
3.1 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม	0.050	1.320	0.858	4.080	2.652	5.400	3.510	6.369	4.140	14.675	1.300
3.2 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง	0.548										13.375
3.3 ข้าวเหนียว											
4. ข้าวเหนียว	0.281	3.959	2.573	1.289	0.838	5.248	3.411	0.462	0.300	5.991	5.991
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	0.011	0.088	0.057	0.041	0.027	0.129	0.084	0.046	0.030	0.186	0.186
5.1 ข้าว กข43	0.011	0.088	0.057	0.041	0.027	0.129	0.084	-	-	0.186	0.045
5.2 ข้าวอินทรีย์								0.031	0.020		0.126
5.3 ข้าวสี								0.015	0.010		0.015
รวม	1.411	8.796	5.717	6.781	4.408	15.577	10.125	12.308	8.000	29.296	31.632

ที่มา: กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ วันที่ 10 มีนาคม 2566

โดยปัจจุบันกรมการข้าวได้มีการรับรองพันธุ์ข้าวไปแล้ว 172 พันธุ์ แยกเป็น 9 กลุ่ม ดังนี้

1. **กลุ่มข้าวหอมมะลิ** จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และ กข15 ซึ่งการผลิตข้าวกลุ่มข้าวหอมมะลิ มีการจำแนกตามพื้นที่การเพาะปลูก ดังนี้ 1) ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ 23 จังหวัด คือ ข้าวหอมมะลิที่เพาะปลูกในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด และภาคเหนือ 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา และ 2) ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด คือ ข้าวหอมมะลิที่เพาะปลูกนอกพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด และภาคเหนือ 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา
2. **กลุ่มข้าวหอมไทย** จำนวน 9 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กข33 กข65 ปทุมธานี 1 ข้าวเจ้าหอมสุพรรณบุรี นางมด เอส-4 ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1 หอมใบเตย 62 ข้าวเจ้าหอมคลองหลวง 1 และขาวเจ้าชัยนาท 4
3. **กลุ่มข้าวขาวพื้นนุ่ม** จำนวน 19 พันธุ์ แยกเป็น
 - กลุ่มข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ พันธุ์ กข21 กข39 กข43 กข53 กข77 กข79 กข81 กข87 กข95 กข97 กข101
 - กลุ่มข้าวไวต่อช่วงแสง ได้แก่ พันธุ์ กข45 กข59 พิษณุโลก 60-1 พิษณุโลก 80 ชะสอ 62 กข89 (นุ่มบ้านสร้าง) กข91 และ กข93
4. **กลุ่มข้าวขาวพื้นแข็ง** จำนวน 52 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กข1 กข3 กข5 กข7 กข9 กข11 กข13 กข17 กข19 กข23 กข25 กข27 กข29 กข31 กข35 กข37 กข41 กข47 กข49 กข51 กข55 กข57 กข61 กข63 กข67 กข71 กข73 กข75 กข85 พิษณุโลก 60-2 ชุมแพ 60 ปทุมธานี 60 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 ชัยนาท 1 ชัยนาท 2 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 3 สุรินทร์ 1 พิษณุโลก 2 พิษณุโลก 3 ปราจีนบุรี 1 ปราจีนบุรี 2 อยุธยา 1 บางแตง หันตรา 60 มะจานู 69 อัลบั้มดูลิลลีย์ 4 กขผ1 กขผ3 และซีพี 304
5. **กลุ่มข้าวเหนียว** จำนวน 22 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ กข2 กข4 กข6 กข8 กข10 กข12 กข14 กข16 กข18 กข20 กข22 กำผาย 15 หางยี 71 เหมยทอง 62 เอ็ม เหนียวเขี้ยว 8974 เหนียวสันป่าตอง เหนียวอุบล 1 เหนียวอุบล 2 กข-แม่ใจ 2 สันป่าตอง 1 สกลนคร และแพร่ 1
6. **กลุ่มข้าวพื้นเมือง** จำนวน 38 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์พวงเงิน ทองระย้าดำ นางตานี น้ำดอกไม้ บางพระ จำปาซ้อน เหลืองอ่อน ปิ่นแก้ว 56 ตะเภาแก้ว 161 เล็บมือนาง 111 แก้วรวง 88 นางพญา 132 ขาวปากหม้อ 148 แก่นจันทร์ เหลืองประทิว 123 เหลืองใหญ่ 148 เหลืองใหญ่ปราจีนบุรี 48 เล็บนกปัตตานี เขียวพัทลุง ลูกแดงปัตตานี นางฉลอง พลายงามปราจีนบุรี ข้าวหลวงสันป่าตอง เข้มทองพัทลุง ขาวกอเดียว 35 พัทลุง 60 ช่อสูง 97 ไข่มดรีน 3 ขาวบ้านนา 432 น้ำสะกุก 19 เฝือกน้ำ 43 พวงไร่ 2 แจ็กเซย 1 ขาวตาแห้ง 17 ซีนุกันตัง 5 ขาหนี117 นางมด ปิ่นแก้ว
7. **กลุ่มข้าวสี** จำนวน 12 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ กข69 (ทับทิมชุมแพ) กข83 (มะลิดำหนองคาย 62) ข้าวเหนียวลิ้มผิว ข้าวหอมแดง ข้าวกุหลาบแดง มะลิลินสุรินทร์ สังข์หยดพัทลุง เหนียวดำหม้อ 37 หอมกระดังงา 59 เหนียวดำช่อไม้ไผ่ 49 ดอกข่า 50 และเม็ดฝ้าย 62
8. **กลุ่มข้าวไร่** จำนวน 16 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ภูเมืองหลวง ขาวโป่งไคร้ เจ้าฮ่อ ชิวแม่จัน ดอกพะยอม น้ำรุ เจ้าลิซอสันป่าตอง เจ้าขาวเชียงใหม่ อาร์ 258 ดำดาษ20 ข้าวบาเลย์ สะเมิง1 ข้าวบาเลย์ สะเมิง2 ข้าวสาลี สะเมิง1 ข้าวสาลี สะเมิง2 ข้าวสาลี แพร่ 60 ข้าวสาลี ผาง 60
9. **กลุ่มข้าวญี่ปุ่น** จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กวก. 1 และกวก. 2

ภาคผนวก 2

การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

ภาคผนวก 2

การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดอุปสงค์ข้าวหรือเป้าหมายความต้องการใช้ข้าว สำหรับในปีการผลิต 2566/67 จำนวน 29.296 ล้านตันข้าวเปลือก และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานหรือเป้าหมายการผลิตข้าว 31.632 ล้านตันข้าวเปลือกแล้วนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้วางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 และกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 ดังนี้

1. การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

จากการกำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 จำนวน 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าวได้นำมาพิจารณาวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 โดยใช้ข้อมูลมาประกอบการพิจารณาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (กข.) ผลการปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (สศก.) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (กสก.) พยากรณ์พื้นที่ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 (สศก.) และคาดการณ์พื้นที่ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 (สนง.เกษตรจังหวัด)

โดยการวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 แบ่งออกเป็น 2 รอบ ได้แก่ รอบที่ 1 และรอบที่ 2 โดยการวางแผนการผลิตรอบที่ 1 ให้เป็นความต้องการของชาวนาที่ส่วนใหญ่ปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง ส่วนการวางแผนการผลิตรอบที่ 2 เป็นการผลิตข้าวส่วนที่เหลือที่ยังผลิตในรอบที่ 1 ได้ไม่ครบตามเป้าหมายการผลิตข้าว (Supply) ที่กำหนดไว้

กรมการข้าวได้กำหนดแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 พื้นที่ 68.622 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 31.632 ล้านตันข้าวเปลือก แบ่งเป็น รอบที่ 1 พื้นที่ 59.480 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 25.662 ล้านตันข้าวเปลือก และรอบที่ 2 พื้นที่ 9.142 ล้านไร่ ผลผลิต 5.970 ล้านตันข้าวเปลือก (ตารางที่ 2) ดังนี้

ตารางที่ 2 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67

ชนิดข้าว	เป้าหมาย ความต้องการ ใช้ข้าว (Demand) (ล้านตัน ข้าวเปลือก)	เป้าหมาย การผลิตข้าว (Supply) (ล้านตัน ข้าวเปลือก)	รอบที่ 1			รอบที่ 2			รวม		
			พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)
1. ข้าวหอมมะลิ	6.826	9.162	26.000	9.162	352	-	-	-	26.000	9.162	352
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด		8.328	24.000	8.328	347	-	-	-	24.000	8.328	347
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด		0.834	2.000	0.834	417	-	-	-	2.000	0.834	417
2. ข้าวหอมไทย	1.618	1.618	1.800	1.206	670	0.607	0.412	679	2.407	1.618	672
3. ข้าวเจ้า	14.675	14.675	15.500	9.220	595	8.358	5.455	653	23.858	14.675	615
3.1 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม		1.300	1.000	0.650	650	1.000	0.650	650	2.000	1.300	650
3.2 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง		13.375	14.500	8.570	591	7.358	4.805	653	21.858	13.375	612
4. ข้าวเหนียว	5.991	5.991	15.700	5.888	375	0.177	0.103	583	15.877	5.991	377
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	0.186	0.186	0.480	0.186	388	-	-	-	0.480	0.186	388
5.1 ข้าว กข43		0.045	0.080	0.045	561	-	-	-	0.080	0.045	561
5.2 ข้าวอินทรีย์		0.126	0.362	0.126	347	-	-	-	0.362	0.126	347
5.3 ข้าวสี		0.015	0.038	0.015	387	-	-	-	0.038	0.015	387
รวม	29.296	31.632	59.480	25.662	431	9.142	5.970	653	68.622	31.632	461

หมายเหตุ: สามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ในการวางแผนรอบที่ 2 หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่น โดยจะมีการทบทวนโครงการลดรอบการปลูกข้าวก่อนฤดูการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2

2. การวางแผนการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

2.1 สำนักงานเกษตรจังหวัดได้จัดทำข้อมูลพื้นที่จังหวัดคาดการณ์ จำนวน 62.582 ล้านไร่ โดยแยกเป็นรายอำเภอ และรายชนิดข้าวของแต่ละจังหวัด

2.2 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 กรมการข้าวได้ยกร่างแผนการผลิตข้าว โดยหลักการในการวางแผนการผลิต ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลผลผลิตต่อไร่ รอบที่ 1 ใช้ผลการพยากรณ์ผลผลิตข้าวนาปี ปีการผลิต 2566/67 และรอบที่ 2 ใช้ผลการพยากรณ์ผลผลิตข้าวนาปรัง ปีการผลิต 2565/66 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2.2 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 โดยแยกตามรายชนิดข้าว

1) ข้าวหอมมะลิ จำนวน 26.000 ล้านไร่ แบ่งออกเป็น

- ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ 23 จังหวัด จำนวน 24.000 ล้านไร่ พิจารณาจากข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวเฉลี่ยในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2563-2565) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด จำนวน 2.000 ล้านไร่ พิจารณาปรับลดจากข้อมูลคาดการณ์พื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 ของสำนักงานเกษตรจังหวัด

2) ข้าวหอมไทย จำนวน 1.800 ล้านไร่ พิจารณาจากข้อมูลการพยากรณ์พื้นที่ปลูกข้าวของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

3) ข้าวเจ้า จำนวน 15.500 ล้านไร่ แบ่งเป็น

- ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม จำนวน 1.000 ล้านไร่/รอบการผลิต โดยพิจารณาจากข้อมูลปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวเจ้าพื้นนุ่มและนโยบายที่ต้องการส่งเสริมการปลูกข้าวพื้นนุ่มของกรมการข้าว คำนวณเป็นพื้นที่ปลูกข้าว

- ข้าวเจ้าพื้นแข็ง จำนวน 14.500 ล้านไร่ พิจารณาจากความสมดุลของ Demand และ Supply มีความต้องการใช้ข้าวเจ้าทั้งปี 14.675 ล้านตันข้าวเปลือก เมื่อวางแผนผลิตข้าวเจ้าพื้นนุ่มแล้ว จำนวน 2 ล้านไร่ (รอบละ 1 ล้านไร่) ผลผลิตที่เหลือเท่าไรจะผลิตเป็นข้าวเจ้าพื้นแข็ง จากนั้นคำนวณเป็นพื้นที่ โดยมีการคุมพื้นที่ภาพรวมประมาณ 59 - 60 ล้านไร่

4) ข้าวเหนียว จำนวน 15.700 ล้านไร่ พิจารณาจากความสมดุลของ Demand และ Supply มีความต้องการใช้ข้าวเหนียวทั้งปี จำนวน 5.991 ล้านตันข้าวเปลือก โดยวางแผนการปลูกข้าวเหนียว รอบที่ 2 (นาปรัง) ไม่เกิน 0.500 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตที่เหลือเท่าไรจะผลิตในรอบที่ 1 (นาปี) จากนั้นคำนวณเป็นพื้นที่ โดยมีการคุมพื้นที่ภาพรวมประมาณ 59 - 60 ล้านไร่

5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43, ข้าวอินทรีย์ และ ข้าวสี) จำนวน 0.480 ล้านไร่ แบ่งเป็น

- ข้าวพันธุ์ กข43 จำนวน 0.080 ล้านไร่ พิจารณาจากปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว และนโยบายที่ต้องการส่งเสริมการปลูกข้าวพื้นนุ่ม

- ข้าวอินทรีย์ จำนวน 0.362 ล้านไร่ พิจารณาจากนโยบายส่งเสริมการผลิตและปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว

- ข้าวสี จำนวน 0.038 ล้านไร่ พิจารณาจากฐานข้อมูลการส่งออก นโยบายการส่งเสริมการผลิต และปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว

ทั้งนี้ ในส่วนของข้าวหอมมะลิได้กำหนดเป้าหมายการผลิตข้าวมากกว่าเป้าหมายความต้องการใช้ข้าวจำนวน 2.336 ล้านตันข้าวเปลือก เนื่องจากการปลูกข้าวหอมมะลิเป็นวิถีชีวิตของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชาวนาต้องปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภคเอง และส่วนที่เหลือจึงจะนำออกจำหน่าย ซึ่งปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง และประสบปัญหารายธรรมชาติอยู่เนื่อง ๆ

2.3 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 2 พิจารณาการวางแผนการผลิตข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าวตลอดทั้งปี โดยนำเป้าหมายความต้องการใช้ข้าวตลอดทั้งปีของแต่ละชนิดข้าว มาหักลบเป้าหมายการผลิตข้าวรอบที่ 1 จะได้เป้าหมายความต้องการใช้ข้าวรอบที่ 2 จากนั้นคำนวณหาพื้นที่ โดยให้นำผลผลิตข้าวรอบที่ 2 ที่ได้มาหารด้วยผลผลิตต่อไร่จะได้พื้นที่ปลูกข้าวรอบที่ 2 รายชนิดข้าว

2.4 การวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 2 สามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ในการวางแผนรอบที่ 2 หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่น โดยจะมีการทบทวนโครงการลดรอบการปลูกข้าวก่อนฤดูกาลเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2

3. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

3.1 ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด และข้าวเจ้า ใช้ตัวเลขพื้นที่ปลูกคาดการณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัด รายจังหวัด รายอำเภอ แล้วปรับลดตามสัดส่วนและปิดเศษจำนวนเต็มให้เหลือตรงตามพื้นที่การปลูกข้าวตามแผนการผลิตข้าวรอบที่ 1 ที่กำหนดไว้ และตัดพื้นที่ปลูกข้าวรายอำเภอที่มีพื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่ ปิดเศษหลักสิบและหลักหน่วยออกไป

3.2 ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด ใช้ตัวเลขพื้นที่ปลูกคาดการณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัด รายจังหวัด รายอำเภอ พื้นที่ 4.020 ล้านไร่ แล้วปรับลดตามสัดส่วนและปิดเศษจำนวนเต็มให้เหลือตรงตามพื้นที่การปลูกข้าวตามแผนการผลิตข้าวรอบที่ 1 โดยกรมการข้าวจะส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด เหลือเพียง 2 ล้านไร่ จากพื้นที่ 4.020 ล้านไร่ เนื่องจากตามหลักวิชาการด้านการผลิตข้าวจะไม่ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด เพิ่มมากขึ้น และจะไม่ประกาศเป็นพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมการปลูกข้าว แต่หากชาวนาจะปลูกก็สามารถปลูกได้ไม่ผิดกฎหมายใด เหตุเพราะไม่ต้องการให้ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่กระจายการปลูกออกไปนอกพื้นที่มากนัก สนองนโยบายตลาดนำการผลิตของดีมีน้อย

3.3 ข้าวหอมไทย ใช้ตัวเลขพื้นที่ปลูกคาดการณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัด 1.371 ล้านไร่ และปรับเพิ่มพื้นที่เป็น 1.800 ล้านไร่ ให้เป็นไปตามความต้องการใช้ข้าว (Demand) จึงต้องมีการส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวหอมไทย โดยพิจารณาปรับจากพื้นที่ส่วนเกินของข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด ที่ปรับลดลง เนื่องจากไม่ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัดมากเกินไป

3.4 ข้าวเหนียว ใช้ตัวเลขพื้นที่ปลูกคาดการณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัด 15.521 ล้านไร่ และปรับเพิ่มพื้นที่เป็น 15.700 ล้านไร่ ให้เป็นไปตามความต้องการใช้ข้าว (Demand) จึงต้องมีการส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวเหนียว โดยพิจารณาปรับจากพื้นที่ส่วนเกินของข้าวหอมมะลินอกพื้นที่และนอกพื้นที่ 23 จังหวัด

3.5 ข้าวตลาดเฉพาะ ใช้ตัวเลขพื้นที่ปลูกคาดการณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัด (ข้าวข43 ข้าวอินทรีย์และข้าวสี) พื้นที่ 0.411 ล้านไร่ ปรับเพิ่มพื้นที่เป็น 0.480 ล้านไร่ ให้เป็นไปตามความต้องการใช้ข้าว (Demand) จึงต้องมีการส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวตลาดเฉพาะ

ทั้งนี้ ข้าวอินทรีย์มักแทรกอยู่ในพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิของจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวอินทรีย์ 1 ล้านไร่ และได้แยกการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิตในการประชุม ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2566 ได้เห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 จำนวน 59.480 ล้านไร่ แยกเป็นรายชนิดข้าว รายจังหวัด และรายอำเภอ ประกอบด้วยพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิ 26.000 ล้านไร่ ข้าวหอมไทย 1.800 ล้านไร่ ข้าวเจ้า 15.500 ล้านไร่ ข้าวเหนียว 15.700 ล้านไร่ และข้าวตลาดเฉพาะ 0.480 ล้านไร่ (ตารางที่ 3) ดังนี้

ตารางที่ 3 การกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1

ชนิดข้าว	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	รวม
1. ข้าวหอมมะลิ	1,828,700	23,382,700	786,300	2,300	26,000,000
1.1 ในพื้นที่ 23 จังหวัด	617,300	23,382,700	-	-	24,000,000
1.2 นอกพื้นที่ 23 จังหวัด	1,211,400	-	786,300	2,300	2,000,000
2. ข้าวหอมไทย	629,600	277,300	849,400	43,700	1,800,000
3. ข้าวเจ้า	8,573,200	606,900	5,833,300	486,600	15,500,000
3.1 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม	578,800	-	397,400	23,800	1,000,000
3.2 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง	7,994,400	606,900	5,435,900	462,800	14,500,000
4. ข้าวเหนียว	2,854,400	12,820,200	25,400	-	15,700,000
5. ข้าวตลาดเฉพาะ	92,570	349,180	24,860	13,390	480,000
รวม	13,978,470	37,436,280	7,519,260	545,990	59,480,000

ทั้งนี้ กรมการข้าวได้นำเสนอการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 ให้คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิตให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2566 โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอภัย สุทธิสังข์) เป็นประธานองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ สมาคมชาวนา และภาคเอกชน ได้แก่ กรมการค้าภายใน กรมการข้าว กรมชลประทาน กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ศูนย์ข้าวชุมชน สมาคมชาวนาข้าวไทย สมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย สมาคมโรงสีข้าวไทย สมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวไทย และสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ต่อมากรมการข้าวนำเสนอการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประภัตร โพธสุธน) ลงนามในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67 รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2566

ภาคผนวก 3_x โครงสร้างคณะกรรมการต่าง ๆ ภายใต้การขับเคลื่อน แผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร

ภาคผนวก 3

โครงสร้างคณะกรรมการต่างๆ ภายใต้การขับเคลื่อน

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

กลไกการขับเคลื่อนแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ซึ่งดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการสินค้าข้าวของรัฐบาล มีคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบริหารจัดการสินค้าข้าว

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) เพื่อให้การดำเนินการของรัฐบาลในการแก้ปัญหาสินค้าข้าว บังเกิดประสิทธิผลเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต ระบบการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวอย่างครบวงจร

คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 5 คณะ ดังนี้ 1) คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต 2) คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด 3) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 4) คณะอนุกรรมการพิจารณาขอเชยดอกเบี้ยยให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าว ในการเก็บสต็อก และ 5) คณะอนุกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด

2. การบริหารจัดการแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลด้านการผลิตข้าวใช้กลไกของคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต เพื่อพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับด้านการผลิตข้าวไทย ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบการผลิตข้าวไทยโดยรวมอย่างครบวงจร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน อธิบดีกรมการข้าว เป็นกรรมการและเลขานุการ มีการแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการข้าวตามนโยบายรัฐบาล 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะทำงานบริหารจัดการเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ และ 2) คณะทำงานโครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร

ภาคผนวก 4^x สถานการณ์ข้าวโลกและข้าวไทย

ภาคผนวก 4

สถานการณ์ข้าวโลกและชาวไทย

1. สถานการณ์ข้าวโลก

1.1 การผลิต การบริโภค การค้า และสต็อกข้าวโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ปีการผลิต	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2564/65 : 2565/66	
ผลผลิต	498.23	509.08	513.95	512.53	-1.43	-0.3%
บริโภค	493.33	503.40	518.77	521.40	+2.63	+1%
การค้า	45.37	52.14	56.11	55.44	-0.68	-1%
สต็อกปลายปี	181.51	187.19	182.37	173.49	-8.87	-5%

ที่มา: กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ณ เดือนมิถุนายน 2566

- **การผลิตข้าวโลก** ปีการผลิต 2565/66 คาดว่าผลผลิตข้าวโลกจะมีประมาณ 512.53 ล้านตัน ลดลง 1.43 ล้านตัน (-0.3%) จากปีการผลิต 2564/65 ที่มีปริมาณ 513.95 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตข้าวในประเทศของผู้ผลิตสำคัญ เช่น จีน อินโดนีเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ และบราซิล มีแนวโน้มลดลง
- **การบริโภคข้าวโลก** ปี 2565/66 คาดว่าจะมีประมาณ 521.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.63 ล้านตัน (+1%) จากปี 2564/65 ที่มีปริมาณ 518.77 ล้านตัน เนื่องจากการบริโภคข้าวในประเทศอินเดีย บังคลาเทศ และฟิลิปปินส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่การบริโภคข้าวในประเทศอื่นค่อนข้างคงที่
- **การค้าข้าวโลก** ปี 2565/66 คาดว่าจะมีประมาณ 55.44 ล้านตัน ลดลง 0.68 ล้านตัน (-1%) จากปี 2564/65 ที่มีปริมาณ 56.11 ล้านตัน เนื่องจากประเทศผู้ส่งออก ได้แก่ ปากีสถาน สหรัฐอเมริกา เมียนมา จีน และบราซิล มีแนวโน้มส่งออกลดลง ประกอบกับประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ จีน ไนจีเรีย โกตดิวัวร์ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอเมริกา และอิหร่าน มีแนวโน้มนำเข้าลดลงด้วย
- **สต็อกข้าวโลก** ปลายปี 2565/66 คาดว่าอยู่ที่ประมาณ 173.49 ล้านตัน ลดลง 8.87 ล้านตัน (-5%) จากปี 2564/65 ที่มีปริมาณ 182.37 ล้านตัน โดยจีนมีสต็อกข้าวมากที่สุด ปริมาณ 106.80 ล้านตัน รองลงมา คือ อินเดีย 35.00 ล้านตัน ฟิลิปปินส์ 3.50 ล้านตัน อินโดนีเซีย 3.35 ล้านตัน และไทย 2.55 ล้านตัน

1.2 การส่งออกข้าวไทยเทียบกับประเทศผู้ส่งออกสำคัญ

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณการส่งออก ^{1/}				ปริมาณการส่งออก (1 ม.ค. – 30 พ.ค.) ^{2/}			
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 65 : ปี 64		ปี 2565	ปี 2566	ปี 66 : ปี 65	
			ส่วนต่าง	%			ส่วนต่าง	%
อินเดีย	21.24	22.12	+0.88	+4%	8.06	9.27	+1.21	+15%
ไทย	6.30 ^{3/}	7.69 ^{3/}	+1.39	+22%	2.73 ^{3/}	3.35 ^{4/}	+0.62	+23%
เวียดนาม	6.27	7.05	+0.78	+12%	2.74	3.38	+0.64	+23%
ปากีสถาน	3.93	4.53	+0.60	+15%	1.91	1.42	-0.49	-26%
สหรัฐฯ	2.92	2.18	-0.74	-25%	0.97 ^{5/}	0.71 ^{5/}	-0.26	-27%
รวม 5 ประเทศ	40.66	43.57	+2.91	+7%	16.39	18.14	+1.75	+11%
อื่นๆ	11.40	12.57	+1.17	+10%				
รวมโลก	52.06	56.15	+4.09	+8%				

ที่มา: 1/ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ณ เดือนพฤษภาคม 2566 2/ The Rice Trader (รายสัปดาห์) ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2566

3/ข้อมูลกรมศุลกากร 4/ ข้อมูลกรมศุลกากรและใบอนุญาตส่งออกข้าว 5/ ปริมาณการส่งออก (1 ม.ค. – 26 พ.ค.)

ในปี 2566 (ม.ค. – พ.ค.) อินเดียส่งออกข้าวได้มากเป็นอันดับ 1 ของโลก ประมาณ 9.27 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ไทย 3.35 ล้านตัน เวียดนาม 3.38 ล้านตัน ปากีสถาน 1.42 ล้านตัน และสหรัฐฯ 0.71 ล้านตัน ตามลำดับ โดยพบว่า

- **อินเดีย** ปริมาณการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากในตลาดมีปริมาณข้าวสูงและราคาข้าวอินเดียยังต่ำสุดเมื่อเทียบกับราคาข้าวของประเทศผู้ส่งออกอื่น ส่งผลให้อินเดียครองอันดับ 1 ของโลกในการส่งออกข้าว โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของการค้าข้าวโลก นอกจากนี้ ผลผลิตข้าวยังมีความเสี่ยงต่ำต่อภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศจากระบบชลประทานที่ได้รับการพัฒนา และข้าวยังเป็นที่ต้องการในตลาดโลก เนื่องจากราคาอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับธัญพืชอื่น จึงคาดการณ์ว่าในปี 2566 อินเดียจะส่งออกข้าวปริมาณ 23 – 24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีปริมาณ 22 ล้านตัน

- **ไทย** ปริมาณการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับคำสั่งซื้อข้าวจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์อย่างมาก รวมทั้งจากอิรัก ญี่ปุ่น และมาเลเซีย นอกจากนี้ในตลาดยังมีปริมาณข้าวสูง อย่างไรก็ตาม การเก็บเกี่ยวผลผลิตจะลดลงในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายนไปจนถึงกันยายน โดยคาดว่าราคาข้าวไทยจะอยู่ในระดับสูงต่อไป แต่จะไม่สูงขึ้นนอกจากจะได้รับคำสั่งซื้อข้าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก

- **เวียดนาม** ปริมาณการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับคำสั่งซื้อข้าวจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์อย่างมาก รวมทั้งจากคิวบา จีน สิงคโปร์ และแอฟริกาอีกด้วย ส่งผลให้การส่งออกข้าวในช่วงต้นปีใหม่ของเวียดนามมีปริมาณสูงสุดเมื่อเทียบกับสถิติที่ผ่านมา นอกจากนี้ ผลผลิตฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วงได้เริ่มเก็บเกี่ยวแล้วและการนำเข้าข้าวจากกัมพูชา ช่วยให้เวียดนามมีปริมาณข้าวในตลาดสำหรับการส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าถึงแม้การส่งออกของเวียดนามจะสูงในช่วงต้นปี แต่หลังจากนี้อาจจะชะลอตัวลง เนื่องจากราคาข้าวที่ปรับตัวสูงขึ้นทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาลดลง

- **ปากีสถาน** ปริมาณการส่งออกข้าวลดลง เนื่องจากปริมาณข้าวจำกัดซึ่งเกิดจากเหตุการณ์น้ำท่วมรุนแรงเมื่อปีที่แล้ว ทำให้ราคาข้าวปากีสถานอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับราคาข้าวของประเทศผู้ส่งออกอื่น อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตฤดูกาลใหม่จะสูง นอกจากนี้การบังคับใช้มาตรการระงับการส่งออกข้าวหักของอินเดียต่อไปช่วยให้การส่งออกข้าวปากีสถานเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

1.3 ราคาข้าว (FOB) ของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ

ประเทศผู้ส่งออก	เดือนก่อน (28 เม.ย. 2566)				เดือนนี้ (26 พ.ค. 2566)				เดือนนี้ : เดือนก่อน							
	ชช.5%	ชช.25%	ช.หอม	ช.นุ่ม	ชช.5%	ชช.25%	ช.หอม	ช.นุ่ม	ชช.5%		ชช.25%		ช.หอม		ช.นุ่ม	
									ส่วนต่าง	%	ส่วนต่าง	%	ส่วนต่าง	%	ส่วนต่าง	%
ไทย	485	460	825 ^{1/}	490	499	479	845 ^{1/}	504	+14	+3%	+19	+4%	+20	+2%	+14	+3%
เวียดนาม	484	464	545 ^{2/}	-	499	479	579 ^{2/}	-	+15	+3%	+15	+3%	+34	+6%	-	-
อินเดีย	445	420	1375 ^{3/}	385	455	415	1405 ^{3/}	390	+10	+2%	-5	-1%	+30	+2%	+5	+1%
ปากีสถาน	505	490	-	515	500	535	-	525	-5	-1%	+45	+9%	-	-	+10	+2%
สหรัฐฯ	750 ^{4/}	-	-	-	750 ^{4/}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา: The Rice Trader (รายสัปดาห์) ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2566 และวันที่ 29 พฤษภาคม 2566

หมายเหตุ: ^{1/}ข้าวหอมมะลิไทย ^{2/}ข้าว Jasmine ^{3/}ข้าว 1121 Basmati ^{4/}ข้าวเมล็ดยาว

เดือนพฤษภาคม 2566 พบว่า ไทยและเวียดนามราคาข้าวทุกชนิดปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อน โดยราคาข้าวขาวปรับตัวสูงขึ้น จากคำสั่งซื้อข้าวปริมาณมากจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ปัจจุบันราคาข้าวเวียดนามมีระดับราคาใกล้เคียงกับของไทย อินเดีย ราคาข้าวขาว 5% ข้าว Basmati (1121) และข้าวหนึ่งปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ราคาข้าวขาว 25% ปรับตัวลดลง ปากีสถาน ราคาข้าวขาว 25% และข้าวหนึ่งปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ราคาข้าวขาว 5% ปรับตัวลดลง และสหรัฐฯ ราคาข้าวเมล็ดยาวอยู่ในระดับคงที่

1.4 ราคาส่งออกข้าวเฉลี่ย (FOB) ของไทย

หน่วย: เหรียญสหรัฐ/ตัน

รายการ	ปี 2564	ปี 2565 ไตรมาส				ปี 2566		เม.ย.66: พ.ค.66	
		1	2	3	4	เม.ย.	พ.ค.	ส่วนต่าง	%
ราคาข้าวหอมมะลิไทย	778	775	890	867	895	948	958	+10	+1%
ราคาข้าวหอมไทย	669	669	756	625	628	675	677	+2	+0.3%
ราคาข้าวเหนียว	683	701	668	616	701	738	741	+3	+0.4%
ราคาข้าวเหนียว	460	426	458	438	453	508	517	+9	+2%
ราคาข้าวขาว 10%	454	422	444	428	444	499	508	+9	+2%
ราคาปลายข้าวขาว A1 เลิศ	414	402	428	390	401	453	446	-7	-2%
ราคาปลายข้าวขาว A1 พิเศษ	411	399	425	387	398	450	442	-8	-2%

ที่มา: สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2566

เดือนพฤษภาคม 2566 ราคาเฉลี่ยข้าวไทยทุกชนิดปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อน ยกเว้นราคาปลายข้าวขาว A1 เลิศ และราคาปลายข้าวขาว A1 พิเศษ ที่ปรับตัวลดลง

1.5 การส่งออกข้าวไทย

รายการ	2564	2565	2564 : 2565		ม.ค. - พ.ค.		2565 : 2566	
			ส่วนต่าง	%	2565	2566*	ส่วนต่าง	%
1. ปริมาณ (ล้านตัน)	6.30	7.69	+1.39	+22%	2.74	3.36	+0.62	+23%
2. มูลค่า (ล้าน USD)	3,463	3,971	+508	+15%	1,452	1,854	+402	+28%
(ล้านบาท)	109,771	138,452	+28,681	+26%	47,785	62,883	+15,098	+32%
3. ราคาส่งออกเฉลี่ย (USD/ตัน)	549.68	516.15	-33.53	-6%	530	551.06	+21.06	+4%
(บาท/ตัน)	17,424	17,996	+572	+3%	17,428	18,690	+1,262	+7%
4. อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ย (บาท/USD)	31.70	34.87	+3.17	+10%	32.91	33.92	+1.01	+3%

ที่มา: ข้อมูลกรมศุลกากร

*ข้อมูลกรมศุลกากรและใบอนุญาตส่งออกข้าวของกรมการค้าต่างประเทศ

ปี 2565 ไทยส่งออกข้าวปริมาณ 7.69 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 3,971 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 138,452 ล้านบาท) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 22 และร้อยละ 15 ตามลำดับ โดยอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทต่อเหรียญสหรัฐฯ ของการส่งออกข้าวปี 2565 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 34.87 บาทต่อเหรียญสหรัฐ อ่อนค่าลงร้อยละ 10 จากปี 2564

ปี 2566 (ม.ค. - พ.ค.) ไทยส่งออกข้าวปริมาณ 3.36 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 1,854 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 62,883 ล้านบาท) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 23 และร้อยละ 28 ตามลำดับ โดยอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทต่อเหรียญสหรัฐฯ ของการส่งออกข้าวปี 2566 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 33.92 บาทต่อเหรียญสหรัฐ อ่อนค่าลงร้อยละ 3 จากช่วงเดียวกันของปี 2565

1.6 ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยจำแนกตามชนิดข้าว ปี 2565 – 2566 (ม.ค. - เม.ย.)

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ชนิดข้าว	ปริมาณการส่งออก			ม.ค.-เม.ย.66 : ม.ค.-เม.ย.65		สัดส่วน ปี 66 (%)	ประเทศนำเข้าข้าวที่สำคัญ
	ปี 65	ม.ค. -เม.ย.		ส่วนต่าง	%		
		ปี 65	ปี 66				
ข้าวขาว	3.72	1.09	1.39	+0.30	+28%	52%	อิรัก อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น แคนเมอรูน โมซัมบิก จีน ฟิลิปปินส์ แทนซาเนีย อังกฤษ เม็กซิโก
ข้าวหอมมะลิไทย	1.57	0.63	0.52	-0.11	-17%	20%	สหรัฐอเมริกา เซเนกัล ฮ่องกง จีน ไทด์ติวัวร์ สิงคโปร์ แคนาดา ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร ไตโก
ข้าวใหม่	1.51	0.32	0.45	+0.13	+41%	17%	แอฟริกาใต้ บังกลาเทศ เบนิน เยเมน รัสเซีย แคนเมอรูน ซาอุดีอาระเบีย เลบานอน เนเธอร์แลนด์
ข้าวหอมไทย	0.48	0.15	0.16	+0.01	+7%	6%	สหรัฐอเมริกา เซเนกัล แคนเมอรูน อิสราเอล ฮ่องกง สิงคโปร์ อิตาลี ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย ปาปัวนิวกินี
ข้าวเหนียว	0.35	0.08	0.08	-	-	3%	จีน อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา ลาว เวียดนาม ญี่ปุ่น ฮ่องกง สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย
ข้าวกล้อง	0.07	0.03	0.02	-0.01	-33%	1%	เกาหลีใต้ โปแลนด์ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ฮ่องกง สหราชอาณาจักร ลิทัวเนีย แคนาดา อิตาลี
รวม	7.69	2.29	2.62	+0.33	+14%	100%	อิรัก อินโดนีเซีย แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา จีน เซเนกัล ญี่ปุ่น บังกลาเทศ แคนเมอรูน โมซัมบิก

ที่มา: กรมศุลกากร

ไทยส่งออกข้าวขาวมากเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52 ของปริมาณการส่งออกข้าวไทยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย (20%) ข้าวเหนียว (17%) ข้าวหอมไทย (6%) ข้าวเหนียว (3%) และข้าวกล้อง (1%) ตามลำดับ

ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยแบ่งตามภูมิภาค ปี 2565 – 2566 (ม.ค. - เม.ย.)

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ภูมิภาค	ปริมาณการส่งออก			ม.ค.-เม.ย.66 : ม.ค.-เม.ย.65		สัดส่วน ปี 66 (%)	ประเทศนำเข้าข้าวที่สำคัญ
	ปี 65	ม.ค. -เม.ย.		ส่วนต่าง	%		
		ปี 65	ปี 66				
เอเชีย	1.99	0.58	0.86	+0.28	+48%	33%	อินโดนีเซีย จีน ญี่ปุ่น บังกลาเทศ ฮ่องกง ฟิลิปปินส์
แอฟริกา	2.36	0.58	0.72	+0.14	+24%	28%	แอฟริกาใต้ เซเนกัล แคนเมอรูน โมซัมบิก แทนซาเนีย
ตะวันออกกลาง	2.02	0.63	0.56	-0.07	-11%	21%	อิรัก เยเมน อิสราเอล ซีเรีย ซาอุดีอาระเบีย ตุรกี
อเมริกา	0.83	0.34	0.32	-0.02	-6%	12%	สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก แคนาดา เปรู จาเมกา
ยุโรป	0.30	0.10	0.10	-	-	4%	สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ รัสเซีย อิตาลี
โอเชียเนีย	0.19	0.06	0.05	-0.01	-17%	2%	ปาปัวนิวกินี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ นิวแคลิโดเนีย ฟิจิ
รวม	7.69	2.29	2.62	+0.33	+14%	100%	

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยอันดับหนึ่ง คือ ภูมิภาคเอเชีย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33 ของปริมาณการส่งออกข้าวไทยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกา (28%) ตะวันออกกลาง (21%) อเมริกา (12%) ยุโรป (4%) และโอเชียเนีย (2%) ตามลำดับ

1.7 แนวโน้มการส่งออกข้าวไทย

ในปี 2566 คาดว่าปริมาณการส่งออกข้าวไทยอยู่ที่ 7.5 – 8 ล้านตัน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว ทำให้ความต้องการสินค้าอาหารในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณผลผลิตข้าวไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยรัฐบาลไทยตั้งเป้าที่จะเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สูงขึ้นร้อยละ 6 และราคาปุ๋ยเคมีปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปริมาณผลผลิตข้าวโลกมีแนวโน้มลดลงเพราะพื้นที่เพาะปลูกข้าวของประเทศผู้ผลิตสำคัญประสบปัญหาภัยแล้ง ค่าเงินบาทต่อเหรียญสหรัฐ เริ่มมีเสถียรภาพและอยู่ในระดับที่ราคาของข้าวไทยสามารถแข่งขันได้ รวมทั้งหลายประเทศเพิ่มปริมาณการสำรองข้าวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ และค่าขนส่งสินค้าของไทยปรับตัวลดลงจากเมื่อปีที่แล้ว จึงส่งผลให้ข้าวไทยเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดอาเซียน อย่างอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวไทยอาจได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญหรือภาวะฝนทิ้งช่วงในช่วงกลางเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม ซึ่งอาจกระทบการผลิตข้าวนาปีซึ่งอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการเพาะปลูก รวมทั้งสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและประเทศคู่ค้าที่อาจจะมีกำลังซื้อลดลงจากปัญหาเงินเฟ้อ นอกจากนี้ รัฐบาลไทยควรมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและผลักดันราคาข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อการเติบโตของการส่งออกข้าวไทย

ทั้งนี้ จากข้อมูลกรมศุลกากร ปี 2566 (ม.ค. - เม.ย.) ไทยส่งออกข้าวแล้วปริมาณ 2.62 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.26 นับว่าเป็นสัญญาณเชิงบวกสำหรับการส่งออกข้าวไทยในปี 2566 โดยความต้องการซื้อข้าวไทยในปีนั้นเริ่มตั้งแต่ช่วงต้นปี ต่างจากปี 2565 และปี 2564 ซึ่งเริ่มช่วงกลางปี

2. สถานการณ์ข้าวไทย

2.1 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตข้าว

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) คาดการณ์ ปี 2565/66 ในภาพรวม มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 74.87 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2.31 ล้านไร่ (+3%) พื้นที่เก็บเกี่ยว 71.76 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.98 ล้านไร่ (+3%) และผลผลิต 34.35 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.37 ล้านตัน (+4%) ซึ่งมาจากการผลิตรอบที่ 2 (นาปรัง) ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์น้ำที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ดังนี้

o รอบที่ 1 (นาปี) มีพื้นที่ปลูกข้าว 62.98 ล้านไร่ ลดลงจากปีก่อน 0.03 ล้านไร่ (-0.1%) พื้นที่เก็บเกี่ยว 59.91 ล้านไร่ ลดลงจากปีก่อน 0.35 ล้านไร่ (-1%) และผลผลิต 26.63 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลงจากปีก่อน 0.18 ล้านตันข้าวเปลือก (-1%)

o รอบที่ 2 (นาปรัง) มีพื้นที่ปลูกข้าว 11.89 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2.34 ล้านไร่ (+25%) พื้นที่เก็บเกี่ยว 11.85 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2.33 ล้านไร่ (+24%) และผลผลิต 7.72 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.55 ล้านตันข้าวเปลือก (+25%)

รอบการปลูก	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)				พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)				ผลผลิต (ล้านตันข้าวเปลือก)			
	ปี 64/65	ปี 65/66	ส่วนต่าง	%	ปี 64/65	ปี 65/66	ส่วนต่าง	%	ปี 64/65	ปี 65/66	ส่วนต่าง	%
รอบที่ 1	63.01	62.98	-0.03	-0.1%	60.26	59.91	-0.35	-1%	26.81	26.63	-0.18	-1%
รอบที่ 2	9.55	11.89	+2.34	+25%	9.52	11.85	+2.33	+24%	6.17	7.72	+1.55	+25%
รวม	72.56	74.87	+2.31	+3%	69.78	71.76	+1.98	+3%	32.98	34.35	+1.37	+4%

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ เดือนมิถุนายน 2566

2.2 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2565/66

นาปี เกษตรกรขึ้นทะเบียนเพาะปลูกข้าว ระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 31 ตุลาคม 2565 ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2566 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 4.657 ล้านครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก 62.34 ล้านไร่

นาปรัง เกษตรกรขึ้นทะเบียนเพาะปลูกข้าว ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 – 30 เมษายน 2566 ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2566 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 0.395 ล้านครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก 6.42 ล้านไร่

2.3 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2566/67

นาปี เกษตรกรขึ้นทะเบียนเพาะปลูกข้าว ระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 31 ตุลาคม 2566 ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2566 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 0.44 ล้านครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก 6.40 ล้านไร่

2.4 สถานการณ์ด้านราคา

หน่วย : บาท/ตัน

ชนิดข้าวเปลือก	ปีก่อน (29 มิ.ย.65)	เดือนก่อน (29 พ.ค.66)	ณ วันที่ (29 มิ.ย.66)	วันนี้ : เดือนก่อน		วันนี้ : ปีก่อน	
				ส่วนต่าง	%	ส่วนต่าง	%
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	14,500 - 15,800	14,400 - 14,800	14,400 - 14,800	-	-	-550	-4%
ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่	-	13,500 - 14,000	13,500 - 14,000	-	-	-	-
ข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว	9,500 - 9,700	12,500 - 13,400	12,800 - 13,600	+250	+1.9%	+3,600	+38%
ข้าวเปลือกเจ้า	9,000 - 9,500	10,000 - 10,500	10,200 - 10,600	+150	+1.5%	+1,150	+12%
ข้าวเปลือกปทุมธานี	11,000 - 11,600	11,200 - 11,500	11,200 - 11,500	-	-	+50	-

ที่มา: ข้อมูลจากกรมการค้าภายใน

สถานการณ์ราคาข้าวเปลือกเมื่อเทียบกับเดือนก่อน ดังนี้

- ข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ และข้าวปทุมธานี ราคาทรงตัว
- ข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว และข้าวเปลือกเจ้า ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีผู้ประกอบการโรงสีบางส่วนต้องการส่งมอบข้าวให้คู่ค้าจึงเสนอราคารับซื้อสูงขึ้น

2.4 แนวโน้มสถานการณ์ด้านราคาข้าว

• ปัจจัยบวก ได้แก่

○ **การบริโภคข้าวในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** จากเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้การท่องเที่ยวในประเทศปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติเริ่มกลับเข้ามาท่องเที่ยวในไทย ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ

○ **การส่งออกข้าวไทยมีทิศทางเป็นบวก** จาก (1) ค่าเงินบาทที่อยู่ในระดับ 34 -35 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้ราคาส่งออกข้าวไทยแข่งขันได้ในตลาดโลก (2) ค่าขนส่งและค่าตู้คอนเทนเนอร์ปรับตัวลดลง (3) ตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ (4) อินเดียมีมาตรการระงับและจำกัดการส่งออกข้าว ตั้งแต่วันที่ 9 ก.ย. 65 เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลงจากภัยธรรมชาติ ส่งผลให้ผู้นำเข้ามีแนวโน้มหันมานำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น และ (5) ผลผลิตของประเทศคู่แข่ง อาทิ เวียดนาม อินเดีย จีน มีปริมาณจำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยบวกต่อการส่งออกข้าวไทย

• **ปัจจัยลบ** ได้แก่ ค่าเงินบาทไทยค่อนข้างผันผวน ซึ่งหากค่าเงินบาทแข็งค่าอาจส่งผลต่อการส่งออกข้าวไทยได้

ภาคผนวก 5

สรุปผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคตามแผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2559-2565

ภาคผนวก 5

สรุปผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคตามแผนการผลิต

และการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2559-2565

การดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร มีผลสัมฤทธิ์ สรุปได้ดังนี้

1) การผลิตข้าวเปลือกของชาวนามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมทั้งประเทศ ปี 2565 กับผลผลิตข้าวต่อไร่ปี 2557-2558 ก่อนการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 446 กิโลกรัม เป็นไร่ละ 460 กิโลกรัม (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไร่ละ 14 กิโลกรัม)

2) ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเปลือกเจ้า และข้าวเปลือกปทุมธานี ปี 2565 ขยับสูงขึ้นกว่าปี 2564 โดยเมื่อเปรียบเทียบราคาข้าวเปลือกปี 2565 กับ 2564 เป็นดังนี้

- ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาเฉลี่ยตันละ 13,599 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 10,995 บาท (เพิ่มขึ้น 2,604 บาท)
- ข้าวเปลือกเหนียว ราคาเฉลี่ยตันละ 9,968 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 9,664 บาท (เพิ่มขึ้น 304 บาท)
- ข้าวเปลือกเจ้า ราคาเฉลี่ยตันละ 8,984 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 8,569 บาท (เพิ่มขึ้น 415 บาท)
- ข้าวเปลือกปทุมธานี ราคาเฉลี่ยตันละ 10,687 บาท ราคาสูงขึ้นจากตันละ 10,047 บาท (เพิ่มขึ้น 640 บาท)

รวมถึงมาตรการคู้ขนาน ปีการผลิต 2565/66 ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2566 สามารถดึงอุปทานในช่วงข้าวเปลือกออกสู่ตลาดมากได้ถึง 5.348 ล้านตันข้าวเปลือก จากโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีจำนวน 2.225 ล้านตันข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกรจำนวน 0.608 ล้านตันข้าวเปลือก และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกจำนวน 2.515 ล้านตันข้าวเปลือก

3) ทำให้ครัวเรือนชาวนามีรายได้จากการผลิตและจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น จากการที่ราคาข้าวเปลือกขยับตัวสูงขึ้นเนื่องจากครัวเรือนชาวนามีรายได้จากการผลิตและจำหน่ายข้าวทุกชนิดข้าวเพิ่มขึ้น

โดยต้นทุนการผลิตข้าวสูงขึ้น เนื่องจากชาวนามีต้นทุนการผลิตข้าวในส่วนของค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช รวมถึงค่าแรงงานในกระบวนการปลูกข้าวตั้งแต่การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษาจนถึงการการเก็บเกี่ยว ตลอดจนค่าเช่าที่นา โดยเฉพาะค่าน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2559/60 – ปีการผลิต 2565/66 ในภาพรวม มีดังต่อไปนี้

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2559/60

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2559/60

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 25.01 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 27.17 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ 8.09 ล้านตัน 2) ข้าวปทุมธานี 1.10 ล้านตัน 3) ข้าวเจ้า 10.75 ล้านตัน 4) ข้าวเหนียว 7.11 ล้านตัน และ 5) ข้าวอื่นๆ 0.12 ล้านตัน

ทั้งนี้ อุปทานข้าวส่วนที่มากกว่าอุปสงค์ เป็นอุปทานข้าวหอมมะลิที่ขอปรับเพิ่ม เนื่องจากเกษตรกรสามารถปลูกได้รอบเดียว และเป็นวิถีชีวิตของเกษตรกร

2. ช่วงการผลิต

1) การวางแผนการผลิตและสถานการณ์การเพาะปลูกข้าว ปี 2559/60

ซึ่งจากผลการเพาะปลูกข้าว ปี 2559/60 ปรากฏว่าชาวนาเพาะปลูกข้าวมากกว่าแผนที่กำหนดไว้ ดังนี้
รอบที่ 1 แผนการปลูกพื้นที่ 54.80 ล้านไร่ ผลผลิต 22.89 ล้านตัน ผลการปลูกข้าว 58.20 ล้านไร่ (เกิน 3.40 ล้านไร่) ผลผลิต 25.60 ล้านตันข้าวเปลือก (เกิน 2.71 ล้านตันข้าวเปลือก)

รอบที่ 2 แผนการปลูกพื้นที่ 6.94 ล้านไร่ ผลผลิต 4.36 ล้านตัน ผลการปลูกข้าว 11.44 ล้านไร่ (เกิน 4.80 ล้านไร่) ผลผลิต 7.16 ล้านตันข้าวเปลือก (เกิน 2.80 ล้านตันข้าวเปลือก)

รวมรอบที่ 1 และรอบที่ 2 แผนการปลูกมีพื้นที่ 61.74 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 27.25 ล้านตัน ผลการปลูกข้าว 69.64 ล้านไร่ (เกิน 7.90 ล้านไร่) ผลผลิต 32.76 ล้านตันข้าวเปลือก (เกิน 5.51 ล้านตันข้าวเปลือก)

ตารางที่ 1 สรุปผลการผลิตข้าวปี 2559/60 รอบที่ 1 และรอบที่ 2

ชนิดข้าว	แผน			ผล			ผลต่าง		
	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)
รวมข้าวรอบที่ 1	54.80	22.89	418	58.20	25.60	440	3.40	2.71	-
รวมข้าวรอบที่ 2	6.94	4.36	627	11.44	7.16	627	4.40	2.80	-
รวม	61.74	27.25	522	69.64	32.76	1067	7.8	5.51	-

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559/60

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (ตั้งแต่ 1 พ.ค. 2559 - 15 ก.พ. 2560) จำนวน 4,001,587 ราย พื้นที่ 56,518,625 ไร่

3) การจัดการปัจจัยการผลิต

3.1) การบริหารจัดการในการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว

การดำเนินการส่งเสริมการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวและการรณรงค์ให้เกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง ประชาสัมพันธ์ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีจำหน่ายผ่านเว็บไซต์ ทุก 7 วัน รวมทั้งผ่านทางเอกสาร และแผ่นพับ ออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ทุกเดือน โดย 51 ศูนย์และแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ให้แก่เกษตรกร 64,734 ราย

3.2) การผลิตข้าวคุณภาพดี

(1) ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ ดังนี้ เมล็ดพันธุ์คัด 225 ตัน จากเป้าหมาย 251 ตัน (ร้อยละ 90) เมล็ดพันธุ์หลัก 2,730 ตัน จากเป้าหมาย 2,638 ตัน (ร้อยละ 90) และเมล็ดพันธุ์ขยาย/จำหน่าย 63,887 ตัน จากเป้าหมาย 77,600 ตัน (ร้อยละ 82)

(2) ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในครัวเรือน 140 ชุมชน 280 ตัน และจัดทำเอกสารสื่อ และจัดเวทีเรียนรู้

(3) จัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าว 20 แห่ง

(4) ดำเนินการก่อสร้างศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มเติม 5 แห่ง ได้แก่ นครนายก อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารปฏิบัติการควบคุมเมล็ดพันธุ์ และอาคารโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ บุรีรัมย์ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน โรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ โรงเก็บเมล็ดพันธุ์ศรีสะเกษ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ บ้านพักข้าราชการชำนาญการ อำนาจเจริญ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารโรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ และอาคารโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ และบึงกาฬ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารปฏิบัติการควบคุมเมล็ดพันธุ์ และอาคารโรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์

(5) ทำการตรวจรับรองเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยสุ่มตรวจและวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว 5,428 ตัน

3.3) การควบคุมคุณภาพปุ๋ยและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

(1) ดำเนินการตรวจตัวอย่างปุ๋ยเคมีได้ จำนวน 1,014 ตัวอย่าง

(2) ดำเนินการตรวจวัตถุอันตรายได้ จำนวน 600 ตัวอย่าง

3.4) การปรับปรุงกฎระเบียบการผลิตปัจจัยการผลิต

กรมวิชาการเกษตรเข้าตรวจร้านค้าปัจจัยการผลิต 32,478 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 128 ของเป้าหมาย 25,381 ร้าน และตรวจโรงงาน 1,498 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76 ของเป้าหมาย 1,970 แห่ง เก็บตัวอย่างปุ๋ยแล้ว 851 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 75 ของเป้าหมาย 1,130 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างวัตถุอันตรายแล้ว 609 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 91 ของเป้าหมาย 669 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างพันธุ์พืชแล้ว 370 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 66 ของเป้าหมาย 559 ตัวอย่าง ไม่พบร้านค้าและโรงงานทำผิดกฎหมายปุ๋ยและวัตถุอันตราย

3.5) การสนับสนุนและบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร

รายงานครัวเรือนที่มีเครื่องจักรกลการเกษตร ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2560 บันทึกแล้วทั้งหมด จำนวน 1,455,176 ครัวเรือน แบ่งเป็น

- ครัวเรือนที่มีเครื่องจักรกลการเกษตรอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 1,050,504 ครัวเรือน
- ครัวเรือนที่ไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน 404,672 ครัวเรือน ได้แก่ เครื่องต้นกำลัง จำนวน 1,276,522 เครื่อง เครื่องมือเตรียมดิน จำนวน 461,613 เครื่อง เครื่องปลูก/เครื่องมือหยอด จำนวน 226,089 เครื่อง เครื่องมือดูแลรักษา จำนวน 881,845 เครื่อง เครื่องมือเก็บเกี่ยว จำนวน 145,093 เครื่อง เครื่องสูบน้ำ จำนวน 789,621 เครื่อง รถบรรทุกการเกษตร จำนวน 341,027 คัน เครื่องมือหลังการเก็บเกี่ยว จำนวน 25,438 เครื่อง ระบบให้น้ำทางท่อ จำนวน 317,756 เครื่อง

3.6) การจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูก

(1) ตอนบนของกลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ (ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ขึ้นไป)

- พื้นที่ลุ่มต่ำ พุ่มบางระกำ พื้นที่ 0.265 ล้านไร่ เริ่มส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 1 ตั้งแต่ 1 เม.ย. 2560

- พื้นที่ดอน 1.92 ล้านไร่ เริ่มเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุฯ อนุญาตให้เข้าสู่อุทฺษณ โดยใช้น้ำฝนเป็นหลัก และเสริมด้วยน้ำท่าและน้ำชลประทาน

(2) ตอนล่างของกลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ (ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ลงมา)

- พื้นที่ลุ่มต่ำพื้นที่ 1.15 ล้านไร่ เริ่มส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 1 ตั้งแต่ 1 พ.ค. 2560
- พื้นที่ดอน 4.27 ล้านไร่ เริ่มเพาะปลูกเมื่อกรมอุตุฯ อนุญาตให้เข้าสู่อุทฺษณ โดยใช้น้ำฝนเป็นหลัก และเสริมด้วยน้ำท่าและน้ำชลประทานบริหารจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าวแล้ว 8.43 ล้านไร่ (64 % จากเป้าหมาย 15.93 ล้านไร่)

4) การลดต้นทุนการผลิต

4.1) การจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิต

จัดทำข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กษ. กสก. สศก. คน.) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นรายภาค

4.2) การลดราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์

ลดราคาเมล็ดพันธุ์ข้าวลง กก. ละ 1 บาท

4.3) การลดราคาปุ๋ยและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ขอความร่วมมือและมีการลดราคาปุ๋ย สารเคมีการเกษตรแล้ว ตั้งแต่ 1 มิ.ย. – 31 ธ.ค. 2559

4.4) การทำนาแบบแปลงใหญ่

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมระบบการทำนาแปลงใหญ่ จำนวน 325 แปลง ใน 65 จังหวัด โดยเป็นแปลงต่อเนื่องจากปี 2558 จำนวน 24 แปลง ดำเนินการในปี 2559 จำนวน 301 แปลง และร่วมถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนการดำเนินงาน อีกจำนวน 56 แปลง รวม 381 แปลง ในจำนวนนี้เป็นแปลงเกษตรกรรมใหม่ 11 แปลง

(2) มีนาแปลงใหญ่ที่ดำเนินการใน ศพก. จำนวน 172 ศพก. แผนการดำเนินงานปี 2560

(2.1) ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานระบบนาแปลงใหญ่ จำนวน 426 แปลง แยกเป็นแปลงต่อเนื่อง 381 แปลง และแปลงใหม่ 45 แปลง มีการดำเนินงานใน 325 อำเภอ 65 จังหวัด ดำเนินการใน ศพก. 187 แห่ง

(2.2) สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีของนาแปลงใหญ่ที่จะจัดตั้งโดยหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชาวนา ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งตามแผนของแต่ละหน่วยงาน

(2.3) มีแผนการดำเนินงานกิจกรรมโครงการในฤดูนาปี ปี 2560/61 แบบบูรณาการ หน่วยงานภายใน กษ. (กสท. พด. กสส. สศก. สปก.) และหน่วยงานภาครัฐอื่น เอกชน และองค์กรชาวนา

(3) โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ ปี 2559/60 มีกลุ่ม เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตร สมัครเข้าร่วมโครงการ 86 กลุ่ม ผ่านการพิจารณาของ คพจ. และเสนอให้ ธ.ก.ส. เพื่อขอสินเชื่อ 66 กลุ่ม และได้รับการอนุมัติสินเชื่อ 53 กลุ่ม/แปลงใน 24 จังหวัด วงเงิน 133.55 ล้านบาท จากเป้าหมายทั้งหมด 426 กลุ่ม วงเงิน 2,130 ล้านบาท เนื่องจากเงื่อนไขการกู้ที่เป็นสินเชื่อ ระยะสั้นเพียง 1 ปี และกำหนดให้ใช้สำหรับปัจจัยการผลิต รวมไปถึงเครื่องมืออุปกรณ์ขนาดเล็ก และเงินทุน หมุนเวียนเท่านั้น จึงไม่จูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

4.5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวผ่าน ศพก.

มีการคัดเลือก ศพก. ด้านข้าว 463 ศูนย์ และถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตข้าวให้เกษตรกร 10,050 ราย ใน 210 ศูนย์

4.6) การจัดทำหมู่บ้านลดต้นทุนการผลิตข้าว

จัดทำแปลงเรียนรู้ 22,280 ไร่ ตามเป้าหมาย มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่ม บริหารจัดการศัตรูข้าว 176 กลุ่ม จัดทำสื่อและเอกสารเผยแพร่ และมีการจัดประชุมเพื่อเชื่อมโยงตลาดได้ 30 ครั้ง ตามเป้าหมาย

4.7) การลดค่าเช่าที่นา

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จัดทำข้อมูลฤดูการผลิต (นาปี) พ.ศ. 2560 โดยมี ผู้เช่านา 403,856 ราย ผู้ให้เช่านา 392,484 ราย และพื้นที่การเช่านา 7,129,452 ไร่ ควบคุมค่าเช่านาให้เกิด ความเป็นธรรมโดยเป็นผู้เช่านา 320,144 ราย ผู้ให้เช่านา 304,060 ราย พื้นที่การให้เช่านา 5,624,344 ไร่ ผู้เช่านา 20,366 ราย ผู้ให้เช่านา 24,124 ราย พื้นที่การให้เช่านา 292,060 ไร่ จำนวนเงินที่เจรจาได้ 18.67 ล้านบาท

5) โครงการประกันภัยพืชผล

เกษตรกร 1,563,083 ราย พื้นที่ 27,031,021.75 ไร่ ค่าเบี้ยรวม 2,905.31 ล้านบาท (เกษตรกร จ่าย 33.87 ล้านบาท ธ.ก.ส. สมทบ 1,047.37 ล้านบาท รัฐบาลสมทบ 1,824.06 ล้านบาท ผลการจ่ายสินไหม ไปแล้ว เกษตรกร 3,566 ราย พื้นที่ 34,535.86 ไร่ จำนวน 38.27 ล้านบาท

6) สินเชื่อ/ลดดอกเบี้ยเกษตรกรเพื่อการเพาะปลูก

ธ.ก.ส. ได้รับรายชื่อกลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จำนวน 66 กลุ่ม และจ่ายสินเชื่อแล้ว 53 กลุ่ม วงเงินสินเชื่อ 133.55 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2559)

7) การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นที่หลากหลาย

มาตรการ/โครงการ ปรับพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปปลูกพืชอื่น หรือกิจกรรมอื่น ปี 2559/60 รอบที่ 1 ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

วางเป้าหมายไว้ 570,000 ไร่ ดำเนินการได้ 148,665 ไร่ (26.08%)

- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นพื้นที่เป้าหมาย 420,000 ไร่ ดำเนินการได้ 137,680 ไร่ (32.78%)

- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ/โคเนื้อ/แพะ/นาหญ้า พื้นที่เป้าหมาย 150,000 ไร่ ดำเนินการได้ 10,985 ไร่ (7.32%)

มาตรการ/โครงการ รองรับเพื่อลดรอบการปลูกข้าว รอบที่ 2 ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยวางเป้าหมายไว้ 2,500,000 ไร่ ดำเนินการได้ 788,131 ไร่ (31.52%)

- โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย พื้นที่เป้าหมาย 300,000 ไร่ ดำเนินการได้ 323,000 ไร่ (107.66%)

- โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เป้าหมาย 2,000,000 ไร่ ดำเนินการได้ 268,492 ไร่ (13.42%)

- โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด พื้นที่เป้าหมาย 200,000 ไร่ ดำเนินการได้ 196,639 ไร่ (98.32%)

8) การรับรองข้าวพันธุ์ใหม่ ได้รับรองพันธุ์ข้าวดีเด่น 5 พันธุ์ ได้แก่ (1) ข้าวเจ้าพันธุ์ทับทิมชุมแพ (2) ข้าวเจ้าพันธุ์มะลิสีสุรินทร์ (3) ข้าวเจ้าพันธุ์ กข65 (4) ข้าวเหนียวพันธุ์ กข22 (5) ข้าวเจ้าหอมพันธุ์ กข67

9) การพัฒนาชาวนารุ่นใหม่

(1) ได้ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรรุ่นใหม่ประกอบอาชีพทำนา 3 รุ่น 150 ราย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามเป้าหมาย

(2) จัดกิจกรรมปลูกข้าวปลูกใจเด็กไทยรักข้าว 150 ราย ตามเป้าหมาย

(3) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เรื่องข้าวในโรงเรียน 51 โรงเรียน

(4) จัดสัมมนาเพิ่มศักยภาพชาวนารุ่นใหม่ (ครูชาวนา) 1 รุ่น 70 ราย ตามเป้าหมาย และสัมมนาเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว 194 ราย

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

1) ประสิทธิภาพและมาตรฐานโรงสี จัดวางระบบ GMP/HACCP ให้โรงสี จำนวน 43 ราย จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 40 ราย

4. ช่วงการตลาดในประเทศ

1) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกและการจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2559/60 ของ ธ.ก.ส.

1.1) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก จ่ายเงินสินเชื่อแล้ว 263,009 ราย ปริมาณข้าวเปลือก 1,587,498 ตัน สินเชื่อจำนวน 14,577 ล้านบาท จำแนกเป็นเกษตรกรรายคน จำนวน 262,905 ราย ปริมาณข้าวเปลือก 1,428,984 ตัน สินเชื่อจำนวน 13,142 ล้านบาท และสหกรณ์การเกษตร จำนวน 104 ราย ปริมาณข้าวเปลือก 158,514 ตัน สินเชื่อจำนวน 1,435 ล้านบาท

1.2) การจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว โอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรแล้ว 3,739,820 ราย มูลค่า 31,691.44 ล้านบาท

2) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2559/60 ธ.ก.ส. จ่ายเงินสินเชื่อให้แก่สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแล้วจำนวน 284 แห่ง สินเชื่อจำนวน 11,399.36 ล้านบาท ปริมาณข้าวเปลือก 1,628,480.64 ตัน

3) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2559/60 มีปริมาณการเก็บสต็อกสูงสุด จำนวน 40 จังหวัด ผู้ประกอบการ 243 ราย จำแนกเป็นข้าวเปลือก 2,711,332.87 ตัน และข้าวสาร 701,265.81 ตัน (คิดเป็นข้าวเปลือกประมาณ 1,062,523.95 ตัน) รวมเป็นข้าวเปลือกที่รับซื้อจากเกษตรกรเพื่อเก็บสต็อกทั้งสิ้นประมาณ 3,773,856.82 ตัน (คิดเป็นร้อยละ 47.17) มูลค่าการตรวจสอบสต็อกจำนวน 36,868.43 ล้านบาท

4) โครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก จัดตลาดนัดข้าวเปลือกแล้ว จำนวน 42 จังหวัด 99 ครั้ง (ร้อยละ 79.20 ของเป้าหมาย) ปริมาณรับซื้อ 57,322.55 ตัน มูลค่า 475.83 ล้านบาท ขายได้สูงกว่าตลาดทั่วไปตันละ 100 – 1,200 บาท

สถานการณ์ด้านการตลาด ผลการดำเนินมาตรการส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเปลือกปทุมธานี และข้าวเปลือกเจ้า ที่ความชื้น 15% ณ วันที่ 14 มีนาคม 2560 ปรับตัวสูงขึ้น เมื่อเทียบกับก่อนที่จะดำเนินโครงการ (15 พฤศจิกายน 2559) ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบราคา

ชนิดข้าวเปลือก	ก่อนดำเนินโครงการ (15 พ.ย. 59)	ปัจจุบัน (14 มี.ค. 60)	ปรับตัว (ขึ้น/ลง)	
ข้าวหอมมะลิ	9,000 - 9,900	9,000 - 11,000	0 - 1,100	↑
ข้าวหอมมะลิ ภาคเหนือตอนล่าง/ภาคกลาง	8,000 - 8,300	8,500 - 9,500	500 - 1,200	↑
ข้าวเหนียวเมล็ดยาว	10,120 - 11,000	11,000 - 13,000	880 - 2,000	↑
ข้าวเหนียวคละ	9,400 - 10,000	10,500 - 12,000	1,100 - 2,000	↑
ข้าวเจ้า 5%	7,200 - 7,500	7,300 - 7,700	100 - 200	↑
ข้าวปทุมธานี	8,000 - 8,100	8,000 - 8,500	0 - 400	↑

ที่มา : กรมการค้าภายใน

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ปี 2559-2560

การทำงานบูรณาการระหว่างส่วนกลางกับภูมิภาคยังขาดความเข้าใจที่ตรงกัน ยังต้องใช้เวลาในการประสานงานชี้แจง ทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิด สรุปเป็นรายประเด็นได้ ดังนี้

1. ด้านการผลิต

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไขปัญหา
1. ยังไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตข้าวให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	1. วางแผนล่วงหน้าและกำหนดมาตรการควบคุม
1.1 สภาพดินฟ้าอากาศไม่เป็นไปตามฤดูกาล ชาวนาหลายพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้งปลูกข้าวไม่ได้ 1-2 ปี จึงมีความต้องการปลูกข้าว 1.2 ชาวนามีแรงจูงใจจากโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 (ไร่ละ 1,000 บาท) 1.3 ชาวนาเห็นจากรัฐบาลยังมีนโยบายในการช่วยเหลือ ก็ยังคงปลูกข้าวถึงแม้ราคาข้าวจะตกต่ำ รวมทั้งมีน้ำเพียงพอต่อการปลูกข้าว 1.4 ชาวนาผลิตข้าวไม่ตรงต่อความต้องการของตลาดหรือผู้ซื้อในพื้นที่	1.1 พิจารณาจัดทำแผนการผลิตล่วงหน้าให้แล้วเสร็จก่อนฤดูกาลเพาะปลูกข้าว โดยให้ชาวนาและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากขึ้น 1.2 สร้างการรับรู้ให้ชาวนาทราบสถานการณ์ตลาดและราคาข้าวในอนาคต 1.3 รัฐควรกำหนดมาตรการ โครงการที่สอดคล้อง และสนับสนุนกัน 1.4 กำหนดมาตรการในการควบคุมพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าวอย่างเข้มงวด หรือกำหนดให้มีความเข้มแข็งในการลดพื้นที่ปลูกข้าว
2 การดำเนินงานโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว รอบที่ 1 และลดพื้นที่ปลูกข้าว รอบที่ 2 ได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด	2. ปรับปรุงโครงการ และสร้างการรับรู้แก่ชาวนา
2.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการมีความซับซ้อน ยุ่งยาก ไม่เข้าใจให้ชาวนาเข้าร่วมโครงการ 2.2 การเข้าสู่ระบบสินเชื่อมีน้อย เงื่อนไขการกู้สินเชื่อมีความยุ่งยาก ไม่มีการผ่อนปรน ชาวนาต้องกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในลักษณะค้ำประกันกลุ่ม ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มไม่ยอมรับผิดชอบ รวมทั้งชาวนาบางรายไม่สามารถขอรับสินเชื่อได้เนื่องจากมีวงเงินสินเชื่อเต็มแล้ว ธ.ก.ส. ไม่ปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกร 2.3 ชาวนาแปลงข้างเคียงมีการสูบน้ำทำนา ทำให้กระทบต่อชาวนาที่เข้าร่วมโครงการ ไม่สามารถปลูกพืชหลากหลายได้ 2.4 ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นกลุ่มชาวนาปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภคการลดพื้นที่ปลูกข้าวจึงไม่เป็นไปตามเป้าหมายรวมทั้งชาวนาไม่สามารถรวมกลุ่มให้ครบถ้วนตรงตามเงื่อนไขจึงเข้าร่วมโครงการไม่ได้ 2.5 โครงการล่าช้า เกษตรกรปลูกข้าวไปแล้ว บางพื้นที่ปลูกข้าวน้อยไม่ยอมลดพื้นที่นา รวมทั้งชาวนาหลายพื้นที่ไม่รับทราบโครงการ การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง 2.6 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจโครงการอย่างถูกต้องรวมทั้งเจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลานานในการตรวจและแก้ไขข้อมูลของชาวนาที่เข้าร่วมโครงการ จึงทำให้ ธ.ก.ส. โอนเงินล่าช้า 2.7 เกษตรกรไม่มีความมั่นใจ ในผลตอบแทนที่จะได้รับการปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น 2.8 เกษตรกรผู้ที่เช่าที่ทำนา ไม่สามารถปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นได้	2.1 ปรับปรุง ผ่อนปรน เงื่อนไข/หลักเกณฑ์โครงการให้ชาวนาสามารถเข้าร่วมโครงการและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย 2.2 จัดทำข้อเสนอโครงการให้เร็วขึ้น รวมทั้งจัดทำคู่มือโครงการและจัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องระดับกรมและระดับจังหวัดให้ความเข้าใจ 2.3 ขอความร่วมมือให้ ธ.ก.ส. ปรับปรุงเงื่อนไขการสนับสนุนสินเชื่อ โดยขอให้ผ่อนปรนเงื่อนไขให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 2.4 ประชาสัมพันธ์โครงการเชิงรุกมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไขปัญหา
3. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร	3. ปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร
3.1 เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร	3.1 ปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและมีการทำแอปพลิเคชันและสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียน
4. การจัดการรถเกี่ยวนา	4. ปรับปรุงการบริหารจัดการรถเกี่ยวนา
4.1 จำนวนรถเกี่ยวนาไม่เพียงพอความต้องการ 4.2 ขาดข้อมูลจำนวนรถเกี่ยวนาและผู้ประกอบการ 4.3 ค่าบริการรถเกี่ยวนาบางพื้นที่ราคาสูงมาก 4.4 การใช้เทคโนโลยี (APPLICATION) ในการบริหารจัดการรถเกี่ยวนาให้เพียงพอ ยังไม่สามารถทำได้	4.1 ปรับปรุงการบริหารจัดการรถเกี่ยวนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 4.2 กำหนดมาตรการในการควบคุมราคา
5. การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ	5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
5.1 ยังขาดการบูรณาการและการประสานงานที่ดีระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 5.2 ยังขาดข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการการผลิตและการตลาดที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นปัจจุบัน 5.3 ระบบติดตาม การรายงานผล มีประสิทธิภาพน้อย 5.4 ขาดความชัดเจนในการวางกลไกการทำงานของส่วนภูมิภาค	5.1 ขอเพิ่มเติม/ปรับปรุงคณะทำงานวางแผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร (อธิบดี กษ. อธิบดี กสก. และเลขาธิการ สศก.) 5.2 ให้มีการบูรณาการระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมากขึ้น 5.3 จัดทำข้อมูลด้านการผลิตและการตลาดข้าวให้มีความแม่นยำถูกต้องและเป็นเอกภาพ 5.4 ปรับปรุงระบบติดตาม รายงานผล ประเมินผล และออนไลน์ ตั้ง War room
6. ปัญหาอื่นๆ	
6.1 ชาวนาและองค์กรชาวนาไม่เข้มแข็ง 6.2 ปัญหานาแปลงใหญ่ เกษตรกรผลิตข้าวหลายชนิดไม่ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อในพื้นที่ 6.3 การเก็บเกี่ยวช่วงเวลาไม่พร้อมกัน ยากต่อการบริหารจัดการ 6.4 การรวมกลุ่มไม่ถึง 1,000 ไร่ ไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้ 6.5 การวางแผนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม่สอดคล้องกับความต้องการ 6.6 การบริหารจัดการการตลาด ประเทศผู้ผลิตและนำเข้ามีผลผลิตข้าวที่เพิ่มสูงขึ้น ตลาดเป็นของผู้ซื้อ 6.7 ขาดการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมข้าว 6.8 จำนวนรถเกี่ยวไม่เพียงพอ ต้นทุนด้านโลจิสติกส์สูง	

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2560/61

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2560/61

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 26.42 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 29.50 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 6 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ 8.07 ล้านตัน 2) ข้าวหอมจังหวัด 1.39 ล้านตัน 3) ข้าวหอมปทุม 1.00 ล้านตัน 4) ข้าวเจ้า 12.20 ล้านตัน 5) ข้าวเหนียว 6.72 ล้านตัน และ 6) ข้าวอื่นๆ (ข้าวสีและข้าวอินทรีย์) 0.12 ล้านตัน

ทั้งนี้ อุปทานข้าวส่วนที่มากกว่าอุปสงค์ เป็นอุปทานข้าวหอมมะลิที่ขอปรับเปลี่ยน เนื่องจากเกษตรกรสามารถปลูกได้รอบเดียว และเป็นวิถีชีวิตของเกษตรกร

2. ช่วงการผลิต

1) การวางแผนการผลิตและสถานการณ์การเพาะปลูกข้าว ปี 2560/61

รอบที่ 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการเพาะปลูกข้าว ปี 2560/61 พื้นที่ 58.68 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวหอมมะลิ 23.68 ล้านไร่ ข้าวหอมจังหวัด 3.29 ล้านไร่ ข้าวหอมปทุม 1.35 ล้านไร่ ข้าวเจ้า 14.21 ล้านไร่ ข้าวเหนียว 15.83 ล้านไร่ และข้าวอื่นๆ 0.32 ล้านไร่ คาดการณ์ว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 57.18 ล้านไร่ มีพื้นที่เสียหายจากอุทกภัย 3.70 ล้านไร่ ทำให้เหลือพื้นที่เพาะปลูกที่สามารถจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ 53.48 ล้านไร่ ผลผลิต 22.65 ล้านตันข้าวเปลือก

รอบที่ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการเพาะปลูกข้าว ปี 2560/61 พื้นที่ 11.65 ล้านไร่ แยกเป็น 1) ข้าวหอมปทุม 749,590 ไร่ 2) ข้าวเจ้า 9,674,507 ไร่ และข้าวเหนียว 1,231,894 ไร่ มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 12.07 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 103.61 ของเป้าหมาย 11.65 ล้านไร่ มีการเก็บเกี่ยวข้าว 12.04 ล้านไร่

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2560/61

รอบที่ 1 ขึ้นทะเบียนแล้ว 4,068,280 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 101.71 ของเป้าหมาย 4,000,000 ครัวเรือน พื้นที่ 52,910,035 ไร่

รอบที่ 2 ขึ้นทะเบียนแล้ว 527,271 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 176 ของเป้าหมาย 300,000 ครัวเรือน พื้นที่ 8,860,498 ไร่

3) การจัดการปัจจัยการผลิต

(1) การผลิตเมล็ดพันธุ์ กรมการข้าวผลิตเมล็ดพันธุ์คัด/พันธุ์หลัก ได้ 2,871 ตัน คิดเป็นร้อยละ 90 ของเป้าหมาย 3,190 ตัน ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย/จำหน่าย ได้ 73,322 ตัน คิดเป็นร้อยละ 92 ของเป้าหมาย 80,000 ตัน และจำหน่ายไปแล้ว 70,932.72 ตัน คิดเป็นร้อยละ 85 ของเป้าหมาย 83,190 ตัน

(2) การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองในชุมชน กรมการข้าว ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในครัวเรือนจำนวน 5,250 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 105 ของเป้าหมาย 5,000 ครัวเรือน

(3) การเข้าตรวจร้านค้าปัจจัยการผลิต กรมวิชาการเกษตรเข้าตรวจร้านค้าปัจจัยการผลิต 32,478 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 128 ของเป้าหมาย 25,381 ร้าน และตรวจโรงงาน 1,498 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76 ของเป้าหมาย 1,970 แห่ง เก็บตัวอย่างปุ๋ยแล้ว 851 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 75 ของเป้าหมาย 1,130 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างวัตถุอันตรายแล้ว 609 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 91 ของเป้าหมาย 669 ตัวอย่าง

เก็บตัวอย่างพันธุ์พืชแล้ว 370 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 66 ของเป้าหมาย 559 ตัวอย่าง ไม่พบร้านค้าและโรงงาน
ทำผิดกฎหมายปุ๋ยและวัตถุอันตราย

(4) การดูแลค่าเช่าที่นา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จัดทำข้อมูลฤดูกาลผลิต (นาปี)
พ.ศ. 2560 โดยมีผู้เช่า 403,856 ราย ผู้ให้เช่า 392,484 ราย และพื้นที่การเช่า 7,129,452 ไร่ ควบคุม
ค่าเช่าทำให้เกิดความเป็นธรรมโดยเป็นผู้เช่า 320,144 ราย ผู้ให้เช่า 304,060 ราย พื้นที่การให้เช่า
5,624,344 ไร่ ผู้เช่า 20,366 ราย ผู้ให้เช่า 24,124 ราย พื้นที่การให้เช่า 292,060 ไร่ จำนวนเงิน
ที่เจรจาได้ 18.67 ล้านบาท

4) การปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

กรมชลประทานอยู่ระหว่างดำเนินการจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์
พื้นที่ 1,823 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 81 ของเป้าหมาย 2,250 ไร่ และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าบ่อ
ส่วนที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี พื้นที่ 1,390 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย 1,390 ไร่

5) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(1) โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี กรมการข้าวได้ดำเนินการ
เสร็จสิ้นแล้วมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 30,907 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 ของเป้าหมาย 60,000 ราย
จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว 2,244 ตัน คิดเป็นร้อยละ 50 ของเป้าหมาย 4,500 ตัน ติดตามให้คำแนะนำและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง 21 จังหวัด 797 กลุ่ม 17,611 ราย จัดประชุมเกษตรกร
ให้ความรู้การผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น จำนวน
23,198 ราย และได้จัดทำคู่มือและเอกสารคำแนะนำการผลิต การควบคุมคุณภาพ จำนวน 30,000 ฉบับ

(2) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) เกษตรกรเข้าร่วม
โครงการ 69 จังหวัด 1,172 แปลง พื้นที่ 1.8 ล้านไร่ เกษตรกร 130,429 ราย ได้ดำเนินการจัดส่งเมล็ดพันธุ์
ข้าวให้กับเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว 3,611.11 ตัน คิดเป็นร้อยละ 95 ของเป้าหมาย 3,791.11 ตัน ดำเนินการ
จัดส่งเครื่องจักรกลการเกษตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว 1,921 เครื่อง แยกเป็น เครื่องปลูก 1,527 เครื่อง และเครื่อง
คัดเมล็ดพันธุ์ 394 เครื่อง

(3) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการผ่านการพิจารณาของ
Single Command 1,242 กลุ่ม เกษตรกร 28,866 ราย พื้นที่ 303,149.75 ไร่ เกษตรกรผ่านการตรวจประเมิน
910 กลุ่ม 19,879 ราย พื้นที่ 203,043.35 ไร่ ดังนี้ 1) กลุ่มเตรียมความพร้อม (T1) จำนวน 878 กลุ่ม 18,907 ราย
พื้นที่ 192,460.60 ไร่ 2) กลุ่มระยะปรับเปลี่ยน (T2) จำนวน 32 กลุ่ม 972 ราย พื้นที่ 10,582.75 ไร่

ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณงวดที่ 1-6 แล้ว 906 กลุ่ม 19,812 ราย 185,195.60 ไร่
379,242,450 บาท

6) โครงการประกันภัยข้าวนาปี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรเข้าร่วม
โครงการ 1,757,062 ราย พื้นที่ 26,118,764 ไร่

7) โครงการพัฒนาชาวนา กรมการข้าวคัดกรองชาวนา 3 กลุ่ม ได้แก่ Developing Farmer Existing
Farmer และ Model Farmer จำนวน 2,654 ราย คิดเป็นร้อยละ 88 ของเป้าหมาย 3,000 ราย และจัดฝึกอบรม
ชาวนาปราดปรือ (Existing Farmer) 404 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 ของเป้าหมาย 450 ราย เพื่อพัฒนาเป็น
ชาวนาด้านแบบ (Model Farmer)

8) โครงการปรับปรุงพื้นที่ปลูกพืชทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ 2

(1) โครงการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561 มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ 49 จังหวัด จำนวน 19,052 ราย พื้นที่ 143,666.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 95.78 ของพื้นที่เป้าหมาย 150,000 ไร่

(2) โครงการขยายการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561 มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ 27 จังหวัด จำนวน 21,501 ราย พื้นที่ 195,626.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.21 ของพื้นที่เป้าหมาย 300,000 ไร่

(3) โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561 มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 14,768 ราย พื้นที่ 171,707.90 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.85 ของพื้นที่เป้าหมาย 200,000 ไร่

(4) โครงการขยายการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 3,288 ราย พื้นที่ 28,035.35 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.02 ของพื้นที่เป้าหมาย 200,000 ไร่

(5) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 964 ราย พื้นที่ 7,285.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.82 ของพื้นที่เป้าหมาย 400,000 ไร่

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

กรมการค้าภายในดำเนินการบริหารจัดการ Application รถเกี่ยวข้าว ร่วมกับบูรณาการจัดทำ Application รถเกี่ยวข้าว ระหว่างสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) โดยได้มีโครงการนำร่องการบริหารจัดการรถเกี่ยวข้าว ใช้งานใน 4 จังหวัดนำร่อง (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และพะเยา) จำนวน 555 ราย ลงทะเบียนใช้งาน จำนวน 472 ราย และจองรถเกี่ยวข้าว ในระบบ จำนวน 174 ราย ช่วงหลังการเก็บเกี่ยว (Post-Harvest) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (สื่อวิทยุ สื่อออนไลน์ สื่อ Social Media สื่อโปสเตอร์ และสื่อแผ่นพับ) การยกระดับ เกษตรกรและผู้ประกอบการ ได้แก่ จัดวางระบบ GMP/HACCP ให้โรงสี (จำนวน 43 ราย จากเป้าหมาย 40 ราย) โครงการโรงสีติดดาวมาตรฐาน GMP (จำนวน 59 ราย) และโครงการโรงสี 4.0 (จำนวน 12 ครั้ง)

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

1) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ธ.ก.ส. จ่ายเงินกู้ ให้สถาบันเกษตรกรแล้ว 709 ราย จำนวน 12,141.34 ล้านบาท ปริมาณข้าวเปลือก 1.52 ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นร้อยละ 60.80 ของเป้าหมาย 2.5 ล้านตันข้าวเปลือก

2) โครงการสินเชื่อเพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 220,936 ราย ปริมาณข้าว 1.42 ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นร้อยละ 71 ของเป้าหมาย 2 ล้านตันข้าวเปลือก

3) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก กรมการค้าภายในได้ รับสมัครผู้ประกอบการค้าข้าว ขณะนี้มีผู้ประกอบการเก็บสต็อกจำนวน 218 ราย ใน 40 จังหวัด คิดเป็นปริมาณ ข้าวเปลือกที่รับซื้อจากเกษตรกรจำนวน 3.7 ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นร้อยละ 46.25 ของเป้าหมาย 8 ล้านตัน ข้าวเปลือก มูลค่าการตรวจสอบสต็อกจำนวน 40,501.28 ล้านบาท

4) โครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก กรมการค้าภายในได้มีการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก จำนวน 42 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 80.77 ของเป้าหมาย 52 จังหวัด

5) ตรวจสอบเครื่องชั่ง/เครื่องวัดความชื้น/ปายราคา กรมการค้าภายในดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว 12 เดือน

6) ระบบเชื่อมโยงเกษตรกรขายข้าวออนไลน์ตรงถึงผู้บริโภค กรมการค้าภายในได้จัดทำระบบเชื่อมโยงเกษตรกรขายข้าวออนไลน์ตรงถึงผู้บริโภคเสร็จเรียบร้อยแล้ว 1 ระบบ

7) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP ครบวงจร สมัครง่ายร่วมโครงการ จำนวน 133 ราย ทำ MOU จำนวน 75 ราย ไม่ทำ MOU จำนวน 58 ราย จัดสรรโควตาการส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรป (EU) จำนวน 9 ราย 2,088 ตัน ให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าวที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) มีการซื้อขายข้าวตาม MOU 7 ราย ปริมาณ 328.83 ตัน มีการใช้สิทธิ์โควตา 7 ราย อินสิทธิ์ 1 ราย ไม่ใช้สิทธิ์ 1 ราย

ซื้อขายข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP ตาม MOU ของผู้ประกอบการ จำนวน 17 ราย กับเกษตรกร 46 กลุ่ม 277 คน 3,404.77 ตัน แยกเป็น 1) ข้าวอินทรีย์ จำนวน 13 ราย กับเกษตรกร 35 กลุ่ม 211 คน 1,224.62 ตัน คิดเป็นร้อยละ 2.04 ของเป้าหมาย 60,000 ตัน และ 2) ข้าว GAP จำนวน 6 ราย กับเกษตรกร 11 กลุ่ม 66 คน 2,180.15 ตัน คิดเป็นร้อยละ 2.29 ของเป้าหมาย 95,000 ตัน (มีผู้ประกอบการค้าข้าว 2 ราย ที่ซื้อทั้งข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP) ซึ่งมีการขอชดเชยดอกเบี้ย จำนวน 4 ราย ปริมาณ 510.10 ตัน ประมาณวงเงินชดเชยดอกเบี้ย 63,762.50 บาท (ปริมาณ 510.10 ตัน x ราคาต่อตัน 12,500 บาท x ดอกเบี้ย 4 เดือน 0.01 บาท) และเกษตรกรได้รับเงินเพิ่มรวมทั้งสิ้น 1,702,385 บาท (ปริมาณ 3,404.77 ตัน x ราคาต่อตัน 500 บาท)

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

ขยายและประชาสัมพันธ์ตลาดข้าวไทย ปี 2560 ปริมาณส่งออก 10 ล้านตัน กระตุ้นการส่งออกข้าว ผลักดันเชิงรุก การเจรจาและซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) 5 ครั้ง 6 ประเทศ ปริมาณ 1 ล้านตัน ภายใต้สัญญาฉบับลงวันที่ 3 ธันวาคม 2558 กับ COFCO (รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน) รวมส่งมอบข้าว 4 งวดแล้ว จำนวนรวม 400,000 ตัน และอยู่ในระหว่างการตกลงราคาขายสำหรับการส่งมอบข้าวงวดที่ 5 ปริมาณ 100,000 ตัน เพื่อให้มีปริมาณคำสั่งซื้อรองรับตลาดข้าวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ขยายตลาดส่งออกสินค้าอาหาร (ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว) มีการจัดคณะผู้แทนเจรจาขยายตลาดและกระชับความสัมพันธ์ในต่างประเทศ 4 ครั้ง จากเป้าหมาย 5 ครั้ง ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์คุณภาพมาตรฐานข้าวไทยและข้าวหอมมะลิไทยให้เข้าถึงกลุ่มผู้นำเข้า ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศ 5 ครั้ง จากเป้าหมาย 6 ครั้ง และสร้างการรับรู้และขยายตลาดข้าวคุณลักษณะเฉพาะ 2 ครั้ง

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2561/62

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2561/62

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์ อุปทานข้าว

กระทรวงพาณิชย์ขอปรับอุปสงค์ข้าว เป็น 34.03 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอปรับอุปทานข้าว เป็น 34.99 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ 9.32 ล้านตัน 2) ข้าวหอมไทย 1.40 ล้านตัน 3) ข้าวเจ้า 16.84 ล้านตัน 4) ข้าวเหนียว 7.16 ล้านตัน และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43 ข้าวสี และข้าวอื่น ๆ) 0.27 ล้านตัน

2. ช่วงการผลิตข้าว

1) การวางแผนการผลิตและสถานการณ์การเพาะปลูกข้าว ปี 2561/62

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแผนการผลิตข้าว ปี 2561/62 ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าว พื้นที่ 70.58 ล้านไร่ ผลผลิต 31.79 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็น

รอบที่ 1 ได้วางแผนการผลิตพื้นที่ 58.21 ล้านไร่ ผลผลิต 25.34 ล้านตันข้าวเปลือก มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 59.21 ล้านไร่ และมีพื้นที่เก็บเกี่ยวแล้ว 53.36 ล้านไร่ ผลผลิต 24.22 ล้านตันข้าวเปลือก (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ เดือนมีนาคม 2562)

รอบที่ 2 วางแผนการผลิตพื้นที่ 11.36 ล้านไร่ โดยมีโครงการปรับลดพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา เป้าหมาย 2 ล้านไร่ 2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2562 เป้าหมาย 0.20 ล้านไร่ และ 3) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ เป้าหมาย 0.044 ล้านไร่ มีการเพาะปลูกข้าวแล้ว 11.50 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 101.23 ของเป้าหมาย มีการเก็บเกี่ยวแล้ว 10.59 ล้านไร่ (คณะทำงานพืชฤดูแล้ง เดือนมิถุนายน 2562)

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2561/62

รอบที่ 1 มีเป้าหมายการขึ้นทะเบียนของเกษตรกร จำนวน 4,000,000 ครัวเรือน ผลการดำเนินงานพบว่า มีเกษตรกรมาขึ้นทะเบียน จำนวน 4,308,924 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 107.72 ของเป้าหมาย พื้นที่ 58,629,283 ไร่

รอบที่ 2 มีเป้าหมายการขึ้นทะเบียนของเกษตรกร จำนวน 300,000 ครัวเรือน มีเกษตรกรมาขึ้นทะเบียนจำนวน 559,293 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 186.43 ของเป้าหมาย พื้นที่ 9,228,883 ไร่

3) การควบคุมปริมาณข้าว

(1) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวไปเป็นพืชอื่น (Zoning by Agri-Map) เป้าหมายจำนวน 156,796 ไร่ ผลการดำเนินงานพบว่าการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวไปเป็นพืชอื่นจำนวน 165,244 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 105.39 ของเป้าหมาย

(2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2562 เป้าหมาย 200,000 ไร่ มีเกษตรกรยืนยันเข้าร่วมโครงการ พื้นที่ 162,763 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 81.38 ของเป้าหมายมีเกษตรกรผ่านการรับรองสิทธิ์จากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ จำนวน 18,998 ราย พื้นที่ 136,486 ไร่

4) การจัดการปัจจัยการผลิต

(1) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว เป้าหมาย 82,000 ตัน งบประมาณ 49 ล้านบาท ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ 73,529.37 ตัน คิดเป็นร้อยละ 89.67 ของเป้าหมาย และดำเนินการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ 70,297.89 ตัน คิดเป็นร้อยละ 85.73 ของเป้าหมาย

(2) ควบคุมค่าเช่าที่นา เป้าหมาย 71 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เฉพาะพื้นที่ที่มีการเช่านา โดยสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้เช่าและผู้ให้เช่า ให้เป็นที่ยุติได้ โดยไม่ต้องมีการฟ้องร้องกัน

5) การปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(1) โครงการจัดการน้ำและการเพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ได้ดำเนินการจัดทำแผนการจัดสรรน้ำ และเพาะปลูกพืชฤดูฝนในเขตพื้นที่ชลประทาน และแผนการป้องกัน และบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ (ฤดูฝน) ปี 2561

(2) โครงการจัดรูปที่ดินและปรับระดับพื้นที่นา

2.1) งานจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแควน้อย ส่วนที่ 23 ตำบลท้อแท้ อำเภอวัดโบสถ์ ตำบลมะขามสูง ตำบลบ้านป่า อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป้าหมาย 1,810 ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 611 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.76 ของเป้าหมาย

2.2) งานจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว คลอง RMC ระยะ 3 ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป้าหมาย 390 ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 390 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย

6) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(1) โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแม่นยำสูง (Precision Farming) ดำเนินการใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดชัยนาท เป้าหมาย จำนวน 740 ไร่ งบประมาณ 1.31 ล้านบาท ดำเนินการแล้วเสร็จ 640 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.49 ของเป้าหมาย

(2) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ ดำเนินการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 แปลง ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ 2 แปลง ยโสธร 2 แปลง ศรีสะเกษ 3 แปลง และสุรินทร์ 3 แปลง เป้าหมาย จำนวน 100,000 ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 63,354 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.35 ของเป้าหมาย

(3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดข้าวพันธุ์ กข43 เพื่อสุขภาพแบบครบวงจร ดำเนินการในพื้นที่ภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง ปีการผลิต 2561/62 (นาปี) เป้าหมายจำนวน 120,000 ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 30,946.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.79 ของเป้าหมาย ปีการผลิต 2561/62 (นาปรัง) เป้าหมายจำนวน 10,000 ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 11,327.57 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 113.27 ของเป้าหมาย

(4) โครงการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ 13 ทุ่ง ปี 2561/62 เพื่อเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ร่วมมือกับรัฐบาลในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำ 13 ทุ่ง เป้าหมายจำนวน 1.42 ล้านไร่ ด้วยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว สำหรับใช้เพาะปลูกข้าวในฤดูนาปี 2561 ในอัตราไร่ละ 5 กิโลกรัม งบประมาณ 123 ล้านบาท ดำเนินการได้ 1.34 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.37 ของเป้าหมาย

(5) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) พื้นที่ดำเนินการ 71 จังหวัด จำนวน 1,879 แปลง คิดเป็นร้อยละ 79.96 ของเป้าหมาย เกษตรกรจำนวน 171,331 ราย พื้นที่ 2.39 ล้านไร่ แยกเป็น แปลงต่อเนื่อง 1,149 แปลง เกษตรกร 126,492 ราย พื้นที่ 1.76 ล้านไร่ แปลงใหม่ ปี 2561 จำนวน 730 แปลง เกษตรกร 44,839 ราย พื้นที่ 0.63 ล้านไร่ งบประมาณ 778.28 ล้านบาท การจัดอบรมองค์ความรู้ และวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว จำนวน 6 หลักสูตร ได้แก่ การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวคุณภาพและการผสมพันธุ์ การใช้บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร การจัดการดินและปุ๋ยในแปลงข้าว การบริหารจัดการศัตรูข้าว การตรวจสอบรับรอง GAP ข้าว ภาวะผู้นำ Young Smart Farmer ด้านข้าว เพื่อการผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 5,661 ตัน เพื่อส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดี และให้ชาวนาได้เรียนรู้ประโยชน์ของการนำเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไปใช้ในการเพาะปลูก ดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย

เพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงตลาดข้าวในนาแปลงใหญ่ เพื่อยกระดับมาตรฐานโรงสีกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน รวมจำนวน 35 แห่ง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP และ HACCP (อินจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ดำเนินการ)

(6) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ปี 2561 จำนวน 1,946 กลุ่ม 45,607 ราย พื้นที่ 487,106 ไร่ จำนวน 54 จังหวัด ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัด (Chief of operation: COO) จำนวน 1,825 กลุ่ม 38,897 ราย พื้นที่ 424,462 ไร่ กลุ่มเตรียมความพร้อม (T1) จำนวน 1,814 กลุ่ม 38,592 ราย พื้นที่ 419,997 ไร่ กลุ่มพร้อมตรวจรับรองระบบกลุ่มระยะปรับเปลี่ยน (T2) 11 กลุ่ม 305 ราย พื้นที่ 4,465 ไร่

การตรวจรับรอง กลุ่มเตรียมความพร้อม (T1) จำนวน 1,814 กลุ่ม 38,592 ราย พื้นที่ 419,997 ไร่ ผ่านการตรวจประเมินเบื้องต้น 1,577 กลุ่ม 32,372 ราย พื้นที่ 336,521.50 ไร่ กลุ่มพร้อมตรวจรับรองระบบกลุ่มระยะปรับเปลี่ยน (T2) จำนวน 886 กลุ่ม 19,135 ราย พื้นที่ 242,725 ไร่ ผ่านการตรวจรับรองฯเบื้องต้น จำนวน 851 กลุ่ม 17,688 ราย พื้นที่ 181,653.10 ไร่ กลุ่มตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ (Organic Thailand) (T3) กลุ่มต่อเนื่องปี 2560 จำนวน 32 กลุ่ม 966 ราย พื้นที่ 10,533.75 ไร่ ผ่านการตรวจรับรองฯ เบื้องต้น 31 กลุ่ม 926 ราย พื้นที่ 10,120 ไร่

การได้รับเงินอุดหนุน กลุ่มเตรียมความพร้อม (T1) 1,577 กลุ่ม 32,372 ราย พื้นที่รับเงินอุดหนุน 309,235.75 ไร่ เป็นเงิน 618,471,500 บาท อยู่ระหว่างโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกร กลุ่มพร้อมตรวจประเมินระยะปรับเปลี่ยน (T2) 851 กลุ่ม 17,688 ราย พื้นที่รับเงินอุดหนุน 167,524.60 ไร่ จำนวนเงิน 502,573,800 บาท กลุ่มพร้อมตรวจรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ (T3) 31 กลุ่ม 926 ราย 8,465.50 ไร่ เงินอุดหนุน 33,862,000 บาท

7) การพัฒนาชาวนา มีผลดำเนินการ ดังนี้

(1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ เพื่อพัฒนาเป็นชาวนาดันแบบ (Model Smart Farmer) มีแผนพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ เป้าหมาย จำนวน 200 ราย ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกร Existing Smart Farmer เพื่อพัฒนาชาวนาให้เป็นชาวนาดันแบบ (Model Smart Farmer) มีผู้ผ่านการประเมิน จำนวน 189 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.50 ของเป้าหมาย และจัดอบรมหลักสูตรภาวะผู้นำ Young Smart Farmer ด้านข้าว โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 650 ราย

(2) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวผ่านศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป้าหมาย จำนวน 450 ศูนย์ ได้ดำเนินการทำแปลงเรียนรู้การปลูกข้าว 450 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพ ศพก. ดำเนินการต่อเนื่อง 450 ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย 1,251 ศูนย์

8) ประกันภัยพืชผล

(1) โครงการประกันภัยชาวนาปี เป้าหมายพื้นที่รับประกันภัย 30 ล้านไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1.92 ล้านราย พื้นที่ 27.60 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 92 ของเป้าหมาย อุดหนุนเบี้ยประกันภัย 2,670.53 ล้านบาท และมีค่าสินไหมทดแทน จำนวน 1.74 ล้านไร่

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

1) การบริหารจัดการรถเกี่ยวนวดข้าว ต่อยอดและพัฒนาการใช้แอปพลิเคชันรถเกี่ยวนวดข้าว เป้าหมาย 1,000 ราย ผลการดำเนินงานพบว่า มีเกษตรกรใช้แอปพลิเคชันรถเกี่ยวนวดข้าว 1,461 ราย คิดเป็นร้อยละ 146.10 ของเป้าหมาย

2) การยกระดับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

(1) จัดวางระบบ GMP/HACCP ตรวจประเมินโรงสีเพื่อปรับปรุงโครงสร้าง เป้าหมายโรงสี จำนวน 68 แห่ง งบประมาณ 5 ล้านบาท ได้ดำเนินการจัดวางระบบ GMP/HACCP ตรวจประเมินโรงสี 71 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 104.41 ของเป้าหมาย

(2) โครงการโรงสีติดดาว เป้าหมาย 218 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จ 217 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.50 ของเป้าหมาย

(3) อบรม GMP/HACCP โรงสีติดดาว/4.0 นวัตกรรมข้าว เป้าหมาย 12 ครั้ง งบประมาณ 6 ล้านบาท ดำเนินการแล้วเสร็จ 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย

3) โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เป้าหมายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทั่วประเทศประมาณ 10,000 ราย มีผู้เข้าร่วมโครงการแล้ว 4,847 ราย จำนวนเงิน 529.72 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 48.47 ของเป้าหมาย 10,000 ราย ประกอบด้วยเกษตรกร 4,846 ราย จำนวนเงิน 529.22 ล้านบาท และสถาบันเกษตรกร 1 ราย จำนวนเงิน 0.50 ล้านบาท

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

1) โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยว และปรับปรุงคุณภาพข้าว ช่วยเหลือเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร เป้าหมายจำนวน 4.06 ล้านราย จำนวนเงิน 61,433.49 ล้านบาท โดยช่วยตามพื้นที่ปลูกข้าวจริง ไร่ละ 1,500 บาท ไม่เกิน 12 ไร่ หรือไม่เกินครัวเรือนละ 18,000 บาท (จากปีที่ผ่านมาช่วยเหลือไร่ละ 1,200 บาท ไม่เกิน 10 ไร่) จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 4.20 ล้านราย จำนวนเงิน 57,525.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 103.45 ของเป้าหมาย

2) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมข้าว โดยรัฐชดเชย ร้อยละ 3 สถาบันเกษตรกรรับภาระ ร้อยละ 1 เป้าหมายปริมาณข้าวเปลือก เป้าหมายจำนวน 2 ล้านตัน วงเงิน 12,500 ล้านบาท จ่ายสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกรแล้ว 302 ราย จำนวนเงิน 12,260.25 ล้านบาท ปริมาณข้าวเปลือก 1.36 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 68 ของเป้าหมาย

3) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ผู้เข้าร่วมโครงการรับซื้อข้าวเปลือกจำนวน 195 ราย เก็บสต็อกข้าวเปลือกที่รับซื้อจากเกษตรกรสูงสุด (เดือนธันวาคม 2561) รวมประมาณ 2.96 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.20 ของเป้าหมาย 5 ล้านตัน ขณะนี้มีข้าวเปลือกคงเหลือในการเก็บสต็อกจำนวน 2.46 ล้านตัน

4) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก

รายการ	ข้าวหอมมะลิ	ข้าวเหนียว	ข้าวเจ้า	ข้าวปทุมธานี
1. ราคาให้สินเชื่อ (บาทต่อตัน)	11,800	10,200	7,500	8,900
2. ค่าฝากเก็บ (บาทต่อตัน)	1,500	1,500	1,500	1,500
รวม	13,300	11,700	9,000	10,400

หมายเหตุ : สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดสรรค่าฝากให้แก่สมาชิก ตันละ 1,000 บาท

เป้าหมายพื้นที่ดำเนินการทั่วประเทศ ปริมาณ 2 ล้านตันข้าวเปลือก จ่ายเงินกู้แล้ว 252,037 ราย เป็นเงิน 15,681 ล้านบาท ปริมาณ 1.42 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของเป้าหมาย โดยแยกเป็น จ่ายเงินให้เกษตรกรแล้ว 250,169 ราย จำนวนเงิน 15,531 ล้านบาท ปริมาณ 1.40 ล้านตันข้าวเปลือก และ จ่ายเงินให้สถาบันเกษตรกรแล้ว จำนวน 1,868 ราย จำนวนเงิน 150 ล้านบาท ปริมาณ 0.02 ล้านตันข้าวเปลือก

5) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP ครบวงจร อนุมัติผู้ส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรป 2,600 ตัน ผู้ประกอบการ จำนวน 10 ราย กลุ่มเกษตรกร 367 กลุ่ม เกษตรกร 9,373 ราย อนุมัติการจับคู่ธุรกิจ และบันทึกข้อตกลงซื้อขายข้าว (MOU) จำนวน 28 ราย แยกเป็น ข้าวอินทรีย์ ผู้ประกอบการ จำนวน 20 ราย กลุ่มเกษตรกร 508 กลุ่ม เกษตรกร 12,635 ราย ปริมาณการผลิตที่จะขาย 25,947 ตัน และข้าว GAP ผู้ประกอบการ จำนวน 8 ราย กลุ่มเกษตรกร 103 กลุ่ม เกษตรกร 5,079 ราย ปริมาณการผลิตที่จะขาย 19,428 ตัน

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ ทำ G To G เจรจายขายตลาดข้าว และกระชับความสัมพันธ์ กับประเทศคู่ค้าสำคัญ และดำเนินการตลาดเชิงรุกตลาดศักยภาพ เป้าหมาย 12 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จ 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 108 ของเป้าหมาย

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

1. การประกาศพื้นที่เป้าหมายการส่งเสริมการผลิตข้าว ปี 2561/62 รอบที่ 2 ล่าช้า
2. โครงการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวปี 2561/62 รอบที่ 2 (นาปรัง) ไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2562/63

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2562/63

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์ อุปทานข้าว

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 32.48 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 34.15 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ (ข้าวหอมมะลิในเขต 23 จังหวัด และข้าวหอมมะลินอกเขต 23 จังหวัด) 8.96 ล้านตันข้าวเปลือก 2) ข้าวหอมไทย 1.79 ล้านตันข้าวเปลือก 3) ข้าวเจ้า (ข้าวเจ้าพื้นนุ่มและข้าวเจ้าพื้นแข็ง) 16.14 ล้านตันข้าวเปลือก 4) ข้าวเหนียว 6.97 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43 ข้าวอินทรีย์ และข้าวสี) 0.29 ล้านตันข้าวเปลือก

2. ช่วงการผลิต

1) การวางแผนการผลิตและสถานการณ์การเพาะปลูกข้าว ปี 2562/63

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแผนการผลิตข้าว ปี 2562/63 ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าว พื้นที่ 72.80 ล้านไร่ ผลผลิต 34.62 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็น

รอบที่ 1 ได้วางแผนการผลิตพื้นที่ 58.99 ล้านไร่ ผลผลิต 25.47 ล้านตันข้าวเปลือก (ยังไม่ได้หักพื้นที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่นภายใต้ Zoning by Agri-Map) พื้นที่ปลูกข้าวจำนวน 60.40 ล้านไร่ ผลผลิต 24.17 ล้านตันข้าวเปลือก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ มิถุนายน 2563)

รอบที่ 2 ได้วางแผนการผลิตพื้นที่ 13.81 ล้านไร่ ผลผลิต 9.15 ล้านตันข้าวเปลือก แต่ประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปี 2562/63 รอบที่ 2 จำนวน 4.54 ล้านไร่ เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งทำให้มีน้ำไม่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2 ในบางพื้นที่ พื้นที่ปลูกข้าว 6.89 ล้านไร่ ผลผลิต 4.11 ล้านตันข้าวเปลือก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ มิถุนายน 2563)

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2562/63

รอบที่ 1 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 4,493,031 ครัวเรือน พื้นที่ 61,038,746.44 ไร่

รอบที่ 2 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 407,697 ครัวเรือน พื้นที่ 6,284,507.33 ไร่

(ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2563)

3) การควบคุมปริมาณข้าว

(1) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวไปเป็นพืชอื่น (Zoning by Agri-Map) เป้าหมาย 152,775 ไร่ ดำเนินการได้ 107,447.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.33 ของเป้าหมาย 152,775 ไร่

(2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2563 เป้าหมาย 18,000 ไร่ ดำเนินการได้ 17,080 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.89 ของเป้าหมาย

4) การจัดการปัจจัยการผลิต

(1) การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว เป้าหมายการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ ขั้นพันธุ์ขยายและจำหน่าย 84,000 ตัน ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ 65,562.96 ตัน คิดเป็นร้อยละ 78.05 ของเป้าหมาย และจำหน่ายเมล็ดพันธุ์แล้ว 61,660 ตัน คิดเป็นร้อยละ 73.40 ของเป้าหมาย

(2) ควบคุมค่าเช่าที่นา เป้าหมาย 70 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เฉพาะพื้นที่ที่มีการเช่านา โดยมีรายงานข้อมูลจากการสำรวจผู้เช่า/ผู้ให้เช่า ปีการผลิต 2562/63 ดังนี้ 1) จำนวนผู้เช่า 125,367 ราย 2) จำนวนผู้ให้เช่า 117,382 ราย และ 3) จำนวนพื้นที่ที่มีการเช่านา 1,881,530 ไร่ รวมถึงได้มีการควบคุมค่าเช่าที่นาให้เกิดความเป็นธรรมทั้งหมด 67 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร โดยมีจังหวัดที่ไม่มีการควบคุมค่าเช่าที่นาให้เกิดความเป็นธรรม 3 จังหวัด และมีการรายงานผลการเจรจาลดค่าเช่าทั้งหมด 17 จังหวัด

5) การปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(1) โครงการจัดรูปที่ดินและปรับระดับพื้นที่นา มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) งานจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าโบสถ์ส่วนที่ 4 ต.หัวเขา อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี 2) งานจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าโบสถ์ส่วนที่ 5 ต.หัวเขา อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี และ 3) งานจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าโบสถ์ส่วนที่ 6 ต. พรหมนิมิตร์ อ.ตากลิ จ.นครสวรรค์

6) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(1) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) พื้นที่ดำเนินการ 72 จังหวัด จำนวน 2,353 แปลง แบ่งเป็น แปลงต่อเนื่อง 1,523 แปลง และแปลงใหม่ 830 แปลง งบประมาณ 637.06 ล้านบาท ได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ โดยการรวบรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่จะเข้าร่วมอบรมถ่ายทอดความรู้ เพื่อขออนุมัติ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยการขออนุมัติสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวไปแล้ว จำนวน 5,312.144 ตัน และจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP และ ด้าน ICS เรียบร้อยแล้ว

(2) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ มีเป้าหมายพื้นที่ 1 ล้านไร่ ในปี 2564 โดยแบ่งเป้าหมาย ปีที่ 1 (ปี 2560) 300,000 ไร่ ปีที่ 2 (ปี 2561) 300,000 ไร่ และปีที่ 3 (ปี 2562) 400,000 ไร่ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินอุดหนุนเพื่อชดเชยรายได้จากการผลิตข้าวที่ได้ผลผลิตลดลงในระยะเริ่มต้นของการผลิตระบบอินทรีย์ ต่อเนื่อง 3 ปี ไม่เกินรายละ 15 ไร่ แบ่งเป็น

- เกษตรกรที่ผ่านการประเมินเตรียมความพร้อม (T1) ไร่ละ 2,000 บาท
- เกษตรกรที่ผ่านการประเมินระยะปรับเปลี่ยน (T2) ไร่ละ 3,000 บาท
- เกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand (T3) ไร่ละ 4,000 บาท

ผลการดำเนินงานโครงการฯ ปี 2562 เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ 2,762 กลุ่ม 62,945 ราย พื้นที่ 495,203.50 ไร่ มีเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2,596 กลุ่ม 56,366 ราย 426,890.50 ไร่ การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ 3 ชนิดพันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ 105 กข15 และกข6 รวม 397,570 กิโลกรัม ให้แก่เกษตรกรที่เป็น T2 (ระยะปรับเปลี่ยน) จะเป็น T3 (Organic Thailand) ในปี 2562 พื้นที่ 186,718 ไร่ ในอัตราเฉลี่ย 5 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่เกิน 5 ไร่ต่อราย สำหรับปลูกและเก็บเป็นเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ปลูกในปีถัดไป และอีกส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายเป็นข้าวอินทรีย์ การอบรม ICS เกษตรกร แบ่งออกเป็น กลุ่มต่อเนื่อง ดำเนินการแล้ว 1,577 กลุ่ม เกษตรกร 32,372 ราย และกลุ่มใหม่ ปี 2562 ดำเนินการแล้ว 2,761 กลุ่ม 63,011 ราย การตรวจประเมินข้าวอินทรีย์ แบ่งออกเป็น กลุ่มตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์เบื้องต้น (T1) ดำเนินการแล้ว 2,762 กลุ่ม 62,945 ราย 495,203.50 ไร่ กลุ่มตรวจประเมินเข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยน (T2) และกลุ่มตรวจประเมิน Organic Thailand (T3) อยู่ระหว่างการตรวจรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์

(3) โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแม่นยำสูง (Precision Farming) ดำเนินการทั่วประเทศ 21 แปลง แปลงละไม่ต่ำกว่า 50 ไร่ รวม 1,050 ไร่ ในเขตภาคกลาง จำนวน 10 แปลง ภาคเหนือ 3 แปลง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 แปลงและภาคใต้ 2 แปลง งบประมาณ 9.75 ล้านบาท ประกอบด้วย การคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมตามเขตศักยภาพการผลิต การจัดการพื้นที่เพาะปลูก และการจัดการเพาะปลูกเรียบร้อยแล้ว

(4) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ ดำเนินการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 61,427 ไร่ ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ยโสธร และจังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการได้ 64,829.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 105.54 ของเป้าหมาย

(5) โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดข้าวพันธุ์ กข43 ดำเนินการในพื้นที่ภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง ปีการผลิต 2561/2562 รอบที่ 2 เป้าหมาย 10,000 ไร่ ดำเนินการได้ 11,377.57 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 113.78 ของเป้าหมาย ปีการผลิต 2562/63 รอบที่ 1 เป้าหมาย 50,000 ไร่ ดำเนินการได้ 38,750.19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.50 ของเป้าหมาย

(6) โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ (พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 หรือพันธุ์กข 15) ให้เกษตรกรที่ประสบผลแล้ง ฝนทิ้งช่วงเสียหายสิ้นเชิง ใน 7 จังหวัด (จังหวัดศรีสะเกษ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ และจังหวัดมหาสารคาม) โดยสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ข้าว ไร่ละ 5 กิโลกรัม ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ เป้าหมาย 1,076,599 ไร่ ผลการดำเนินงาน เกษตรกร 112,811 ราย ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ 4,423,265.74 กิโลกรัม พื้นที่ 884,653.16 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 82.17 ของเป้าหมาย

7) การพัฒนาชาวนา

(1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เพื่อพัฒนาเป็นชาวนาดันแบบ (Model Smart Farmer) มีแผนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป้าหมาย 11,250 ราย ผลการดำเนินงาน 11,587 ราย โดยจัดฝึกอบรม เกษตรกร Existing Smart เพื่อพัฒนาเป็นเกษตรกรดันแบบ และฝึกอบรมองค์ความรู้และวิธีการถ่ายทอด เทคโนโลยีผลิตข้าวให้มีคุณภาพ 4 หลักสูตร

8) ประกันภัยพืชผล

(1) โครงการประกันภัยชาวนาปี เป้าหมาย 30 ล้านไร่ งบประมาณ 1,740 ล้านบาท เกษตรกร เข้าร่วมโครงการ 2,011,198 ราย พื้นที่ 28,010,930.25 ไร่

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

1) การบริหารจัดการเกี่ยวเกี่ยวข้าว โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเกี่ยวเกี่ยวข้าว โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันจอร์เกี่ยว” ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ เกี่ยวเกี่ยว เป้าหมาย 5,000 ราย

2) โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมการสร้างยุ้งฉาง ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ (รัฐชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3) เป้าหมาย 10,000 ราย ผลการดำเนินงานมีผู้เข้าร่วมโครงการ 4,847 ราย จำนวนเงินจำกู้ 529.65 ล้านบาท

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

- 1) โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว เป้าหมายเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับกรมส่งเสริมการเกษตร ประมาณ 4.57 ล้านครัวเรือน วงเงิน 27,414.05 ล้านบาท โดยสนับสนุนเงินช่วยเหลือให้เกษตรกรไร่ละ 500 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 20 ไร่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินให้เกษตรกรแล้วจำนวน 4,485,822 ครัวเรือน วงเงิน 23,069.38 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.44 ของงบประมาณทั้งหมด
- 2) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร เป้าหมาย 1.5 ล้านตันข้าวเปลือก งบประมาณ 15,000 ล้านบาท มีการจ่ายเงินกู้จำนวน 141 ราย กู้แล้ว 8,545.38 ล้านบาท คิดเป็น 0.734 ล้านตันข้าวเปลือก
- 3) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เป้าหมาย 4 ล้านตันข้าวเปลือก มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อก จำนวน 261 ราย เป็นข้าวเปลือกรับซื้อจากเกษตรกร รวมทั้งสิ้น 3.079 ล้านตันข้าวเปลือก
- 4) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก เป้าหมาย 1.5 ล้านตันข้าวเปลือก วงเงินสินเชื่อ 15,000 ล้านบาท ผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมโครงการ 210,420 ราย กู้แล้ว 13,968.86 ล้านบาทคิดเป็น 1.340 ล้านตันข้าวเปลือก
- 5) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP ครบวงจร เป้าหมาย 12,045 ตัน
- 6) โครงการรณรงค์การบริโภคและผลิตภัณฑ์ข้าวของตลาดภายในประเทศ เป้าหมาย 2 ครั้ง สร้างการรับรู้คุณประโยชน์ข้าวและการส่งเสริมการบริโภคข้าวอินทรีย์และข้าว GAP เป้าหมาย 1 ครั้ง และประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการรณรงค์การบริโภคข้าวไทย เป้าหมาย 1 ครั้ง
- 7) โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและสร้างการรับรู้ถึงคุณประโยชน์ของการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันข้าว เป้าหมาย 1 ครั้ง
- 8) โครงการรณรงค์บริโภคข้าวสาร Q และข้าว กข 43 เป้าหมาย 1 ครั้ง

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

- 1) การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ การเจรจาขยายตลาดข้าวและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าในต่างประเทศ การเร่งทำตลาดเชิงรุกในรูปแบบ Incoming Mission ในการค้าข้าวในตลาดศักยภาพ
- 2) ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว
- 3) ส่งเสริมพัฒนาการค้าสินค้ามาตรฐานและปกป้องคุ้มครองเครื่องหมายการค้า/เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย
- 4) ประชาสัมพันธ์รณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ปี 2563-2565

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2563/64

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2563/64

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์ อุปทานข้าว

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 28.786 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 30.865 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ (ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ 23 จังหวัด และข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด) 9.161 ล้านตันข้าวเปลือก 2) ข้าวหอมไทย 1.841 ล้านตันข้าวเปลือก 3) ข้าวเจ้า (ข้าวเจ้าพื้นนุ่มและข้าวเจ้าพื้นแข็ง) 12.819 ล้านตันข้าวเปลือก 4) ข้าวเหนียว 6.807 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43 ข้าวอินทรีย์ และข้าวสี) 0.237 ล้านตันข้าวเปลือก

2. ช่วงการผลิต

1) การวางแผนการผลิตและสถานการณ์การเพาะปลูกข้าว ปี 2563/64

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแผนการผลิตข้าว ปี 2563/64 ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าว พื้นที่ 69.409 ล้านไร่ ผลผลิต 30.865 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็น

รอบที่ 1 เป้าหมายพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าว จำนวน 59.884 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 24.738 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ เดือนมิถุนายน 2564 มีพื้นที่ปลูกข้าว 61.875 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 103.32 ของพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่เก็บเกี่ยว 57.413 ล้านไร่ และมีผลผลิต 24.895 ล้านตันข้าวเปลือก

รอบที่ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าว ปี 2563/64 รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2564 จำนวน 3.390 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 2.184 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ เดือนมิถุนายน 2564 มีพื้นที่ปลูกข้าว 8.442 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 249.03 ของพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่เก็บเกี่ยวแล้ว 8.276 ล้านไร่ และมีผลผลิต 4.990 ล้านตันข้าวเปลือก

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2563/64

รอบที่ 1 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 4,692,427 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 106.65 ของเป้าหมาย 4,400,000 ครัวเรือน พื้นที่ 62.04 ล้านไร่ (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2564)

รอบที่ 2 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 475,277 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 118.82 ของเป้าหมาย 400,000 ครัวเรือน พื้นที่ 6.98 ล้านไร่ (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2564)

3) การควบคุมปริมาณข้าว

(1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2564 เป้าหมายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในฤดูนาปรัง จำนวน 5,000 ราย พื้นที่ปลูกพืชหลากหลายตั้งแต่ 5,000 ไร่ขึ้นไป ใน 23 จังหวัด ประกอบด้วย

ภาคเหนือ 12 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ เชียงราย นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี แพร่ และตาก

ภาคกลาง 4 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สระบุรี และกรุงเทพมหานคร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด ได้แก่ บึงกาฬ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร และอุบลราชธานี

ภาคตะวันออก 1 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา

4) การจัดการปัจจัยการผลิต

(1) การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดี ปีงบประมาณ 2563 สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีรวมทั้งสิ้น 64,333.475 ตัน จากเป้าหมายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 85,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 75.69 โดยแยกรายฤดูสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ในฤดูนาปี จำนวน 46,540.475 ตัน จากแผนการผลิต 58,740 ตัน คิดเป็นร้อยละ 79.23 และเมล็ดพันธุ์ข้าวฤดูนาปรัง จำนวน 17,793.000 ตัน จากแผนการผลิต 26,260 ตัน คิดเป็นร้อยละ 67.76

(2) ควบคุมค่าเช่าที่นา เป้าหมาย 70 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เฉพาะพื้นที่ที่มีการเช่านา โดยมีพื้นที่การเช่านาทั้งหมด จำนวน 65 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดที่มีการทำนาแต่ไม่มีการเช่านา 10 จังหวัดได้แก่ ขอนแก่น ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อุดรธานี อำนาจเจริญ น่าน กระบี่ นราธิวาส พังงา ยะลา ซึ่งมีรายงานควบคุมค่าเช่านาให้เกิดความเป็นธรรมทั้งหมด จำนวน 70 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดที่ไม่มีรายงานการควบคุมค่าเช่านาให้เกิดความเป็นธรรม จำนวน 6 จังหวัด และมีการรายงานผลการเจรจาลดค่าเช่านาทั้งหมด จำนวน 18 จังหวัด

5) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(1) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) มีผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

(1.1) การบริหารจัดการชุมชน ได้จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและขอบเขตแปลง โดยกรมส่งเสริมการเกษตร มีเป้าหมาย 19,525 ราย จัดเวทีชุมชน 1,140 แปลง จัดประชุมหน่วยงานภาคีร่วมกับผู้นำกลุ่มนาแปลงใหญ่ จำนวน 68 จังหวัด ดำเนินการ 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุม 5,401 ราย

(1.2) การพัฒนาด้านการผลิต โดยการบูรณาการหลายหน่วยงาน ประกอบด้วย

- กรมการข้าวได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว 1,862 แปลง 3,483.91 ตัน และสนับสนุนกระสอบบรรจุเมล็ดพันธุ์ จำนวน 177,720 ใบ เกษตรกร 355 แปลง สนับสนุนเครื่องคัดทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 54 เครื่อง มีการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ จำนวน 68 จังหวัด 1,914 แปลง และจัดประชุมผู้ประกอบการรับจ้างเครื่องจักรกล จำนวน 68 จังหวัด มีผู้เข้าร่วม 1,015 ราย

- กรมพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ ประกอบด้วย จัดงานรณรงค์ไถกลบตอซัง งดเผาฟางข้าว และตอซังพืช จำนวน 1,004 จุด ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 742,522 ลิตร วิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการจัดการดิน จำนวน 1,954 แปลง

- กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ส่งเสริมการบริหารจัดการศัตรูข้าว จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรวมข้าวต้นแบบ จำนวน 68 จังหวัด และส่งเสริมการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูข้าว 1,914 แปลง

(1.3) การพัฒนาด้านการตลาด โดยกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการในการตรวจติดตามโรงสีกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP และ HACCP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงตลาดข้าวในนาแปลงใหญ่ เป้าหมาย 131 แห่ง

(2) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ มีเป้าหมายพื้นที่ 1 ล้านไร่ ในปี 2564 โดยแบ่งเป้าหมาย ปีที่ 1 (ปี 2560) 300,000 ไร่ ปีที่ 2 (ปี 2561) 300,000 ไร่ และปีที่ 3 (ปี 2562) 400,000 ไร่ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินอุดหนุนเพื่อชดเชยรายได้จากการผลิตข้าวที่ได้ผลผลิตลดลงในระยะเริ่มต้นของการผลิตระบบอินทรีย์ ต่อเนื่อง 3 ปี ไม่เกินรายละ 15 ไร่ แบ่งเป็น

- เกษตรกรที่ผ่านการประเมินเตรียมความพร้อม (T1) ไร่ละ 2,000 บาท
- เกษตรกรที่ผ่านการประเมินระยะปรับเปลี่ยน (T2) ไร่ละ 3,000 บาท
- เกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand (T3) ไร่ละ 4,000 บาท

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมการข้าวกำหนดแผนการดำเนินงาน จำนวน 962,570 ไร่ แบ่งออกเป็นกลุ่มตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์เบื้องต้น (T1) พื้นที่ 470,000 ไร่ กลุ่มตรวจประเมินเข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยน (T2) พื้นที่ 320,000 ไร่ และกลุ่มตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand (T3) 172,570 ไร่ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(2.1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจัดทำระบบควบคุมภายใน (ICS) จำนวน 2 ครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่ระบบการรับรองการผลิตข้าวอินทรีย์ระบบกลุ่ม มีเกษตรกรจำนวน 2,596 กลุ่ม 56,366 ราย

(2.2) ยกระดับการผลิตข้าวอินทรีย์ได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ที่ผลิตโดยกรมการข้าวให้แก่เกษตรกรที่ผ่านการตรวจประเมินมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน (T2) จำนวน 1,370 กลุ่ม 27,580 ราย พื้นที่ 286,255.25 ไร่ รวมเมล็ดพันธุ์ทั้งสิ้น 665,070 กิโลกรัม

(2.3) ผลการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี 2562 ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มี 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 5,031 กลุ่ม 109,746 ราย พื้นที่ 979,293.35 ไร่ และผ่านเกณฑ์การประเมิน 4,767 กลุ่ม 99,559 ราย พื้นที่ 876,944.15 ไร่ แยกเป็น

- กลุ่มตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์เบื้องต้น (T1) มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 2,762 กลุ่ม 62,945 ราย พื้นที่ 495,203.50 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2,567 กลุ่ม 55,531 ราย พื้นที่ 422,749.50 ไร่

- กลุ่มตรวจประเมินเข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยน (T2) มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1,454 กลุ่ม 29,883 ราย พื้นที่ 308,683.75 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 1,405 กลุ่ม 28,195 ราย พื้นที่ 290,618.75 ไร่

- กลุ่มตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand (T3) มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 815 กลุ่ม 16,918 ราย พื้นที่ 175,406.10 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 795 กลุ่ม 15,833 ราย พื้นที่ 163,575.90 ไร่

(3) โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช เนื่องจากงบประมาณบางส่วนได้ถูกโอนไปใช้เพื่อบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ตามระเบียบ พรบ. โอนงบประมาณที่ได้รับลดลง จึงส่งผลให้มีการปรับกิจกรรมที่ดำเนินการ และในปี 2563 โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืชได้รับจัดสรรเพียงแค่งบลงทุน เพื่อนำไปจัดซื้อครุภัณฑ์สำรวจและครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ส่งผลให้การดำเนินงานตามกิจกรรม/ประเด็น/ตัวชี้วัดที่ปรากฏตามเอกสารवादแดงยังไม่สามารถดำเนินการได้

(4) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดำเนินการในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม สุรินทร์ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร เป้าหมายพื้นที่ 30,000 ไร่ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 1,785 ราย พื้นที่ 27,183.50 ไร่ ซึ่งมีการส่งเสริมสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวดีมีคุณภาพ พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และ กข15 รวม 407,752.50 กิโลกรัม และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ

(5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร (ข้าวพันธุ์กข43 และข้าวเจ้าพื้นนุ่ม) เป้าหมายพื้นที่ 50,000 ไร่ มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 12 จังหวัด รวม 44,616.75 ไร่ เกษตรกรทั้งหมด 1,906 ราย แบ่งเป็น 1) กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตข้าว กข43 ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี และจังหวัดพิษณุโลก มี 9 กลุ่ม พื้นที่ 23,127.25 ไร่ เกษตรกร 918 ราย และ 2) กิจกรรมการผลิตข้าวนุ่มครบวงจร (ข้าว กข79) ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี พิษณุโลก นครปฐม เพชรบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี ราชบุรี และจังหวัดกำแพงเพชร มี 42 กลุ่ม พื้นที่ 21,489.50 ไร่ เกษตรกร 988 ราย โดยได้มีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 446,000 กิโลกรัม

(6) โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/64 สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 63,200 ตัน แบบให้เปล่าแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 827,000 ครัวเรือน ที่ประสบภัยฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง และ อุทกภัย ในปี 2562 ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 31 ตุลาคม 2562 พื้นที่ 6.32 ล้านไร่ในจังหวัดที่เกษตรกร ปลูกข้าวประสบภัย ทั้งนี้ กรมการข้าวได้ปรับลดเป้าหมายจากเดิมเป็นสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 34,128,306 ตัน ให้แก่เกษตรกร จำนวน 450,013 ครัวเรือน พื้นที่ 4.31 ล้านไร่ ใน 33 จังหวัด โดยผลดำเนินงาน การจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เกษตรกรได้ จำนวน 19,828,306 ตัน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ของเป้าหมาย

6) การพัฒนาชาวนา มีผลดำเนินการ ดังนี้

(1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เพื่อมุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเกษตรกร ให้สามารถเป็น (Smart Farmer) มีแผนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป้าหมาย 15,000 ราย ซึ่งสร้างและ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องได้ จำนวน 14,370 ราย โดยได้ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรวิทยากรด้านข้าว ให้เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบด้านข้าว (Model Smart Farmer) จำนวน 77 ราย

7) โครงการประกันภัยชาวนาปี ปีการผลิต 2563 สิ้นสุดการจำหน่ายกรมธรรม์ (วันที่ 31 ธันวาคม 2563) มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ แบ่งเป็น 1) ประกันภัยพื้นฐาน (Tier 1) จำนวนเกษตรกรขอเอาประกันภัย 3.43 ล้านราย พื้นที่ 43.90 ล้านไร่ จำนวนเงิน 4,006.27 ล้านบาท และ 2) ประกันภัยส่วนเพิ่ม (Tier 2) จำนวนเกษตรกรขอเอาประกันภัย จำนวน 0.03 ล้านราย พื้นที่ 0.48 ล้านไร่ จำนวนเงิน 38.33 ล้านบาท

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

(1) โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมการสร้างยุ้งฉาง ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ (รัฐชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3) เป้าหมาย 10,000 ราย อยู่ระหว่างเวลารับชำระหนี้

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

(1) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP ครบวงจร ดำเนินการแล้ว 13 จังหวัด โดย 1) จัดประชุมกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP กับโรงสีและ ผู้ประกอบการ 2) จัดประชุมผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP 3) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับกลุ่มเกษตรกร 4) การเชื่อมโยงตลาดขายตรงข้าว โดยการ ส่งเสริมสนับสนุนตลาดข้าวประชารัฐระดับชุมชน/จังหวัดและ 5) จัด business matching ระหว่างผู้ประกอบการ โรงสี ผู้ส่งออก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) โครงการรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ พ.ศ. 2563-2565

(3) โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2563/64 การช่วยเหลือค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้ และลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น วงเงินจ่ายขาดให้เกษตรกร 54,828.08 ล้านบาท โดยสนับสนุนเงินช่วยเหลือไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 20 ไร่ ธ.ก.ส. จ่ายให้เกษตรกรแล้วจำนวน 4,695 ล้านครัวเรือน วงเงิน 53,804.46 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.13 ของงบประมาณทั้งหมด

(4) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนและศูนย์ข้าวชุมชน) เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่ายและ/หรือแปรรูป โดยมีการจ่ายเงินกู้แล้ว จำนวน 85 ราย กู้แล้ว 5,246.66 ล้านบาท คิดเป็น 0.522 ล้านตันข้าวเปลือก (จากเป้าหมาย 1.5 ล้านตันข้าวเปลือก)

(5) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกข้าวเปลือกและข้าวสาร เพื่อดูดซับผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป้าหมาย 4 ล้านตันข้าวเปลือก มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อกจำนวน 256 ราย เป็นข้าวเปลือกรับซื้อจากเกษตรกรรวมทั้งสิ้น 3.127 ล้านตันข้าวเปลือก

(6) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก จ่ายสินเชื่อโครงการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อชะลอข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เป้าหมาย 1.82 ล้านตันข้าวเปลือก และกำหนดข้าวเปลือกที่เข้าร่วมโครงการฯ และวงเงินสินเชื่อต่อตัน ดังนี้ (1) ข้าวเปลือกหอมมะลิ ตันละ 11,000 บาท (2) ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ตันละ 9,500 บาท (3) ข้าวเปลือกเหนียว ตันละ 8,600 บาท (4) ข้าวเปลือกเจ้า ตันละ 5,400 บาท และ (5) ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี ตันละ 7,300 บาท กำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวในอัตรา 1,500 บาท ต่อตันข้าวเปลือก โดยเกษตรกรที่เก็บข้าวเปลือกในยุ้งฉางตนเองได้รับเต็มจำนวน สำหรับสถาบันเกษตรกรที่รับซื้อข้าวเปลือกเข้าโครงการฯ ได้รับในอัตรา 1,000 บาทต่อตันข้าวเปลือก และเกษตรกรผู้ขายข้าวได้รับในอัตรา 500 บาทต่อตันข้าวเปลือก โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 310,754 ราย กู้แล้ว 18,326.42 ล้านบาท คิดเป็น 1.813 ล้านตันข้าวเปลือก ระบายแล้ว 1.512 ล้านตันข้าวเปลือก คงเหลือ 0.302 ล้านตันข้าวเปลือก

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

- (1) การเจรจาขยายตลาดข้าวและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าในต่างประเทศ
- (2) ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว
- (3) ส่งเสริมพัฒนาการค้าสินค้ามาตรฐานและปกป้องคุ้มครองเครื่องหมายการค้า/เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย
- (4) ประชาสัมพันธ์รณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ปี 2563-2565

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2564/65

ผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2564/65

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์ อุปทานข้าว

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 26.918 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 29.187 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ (ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ 23 จังหวัด และข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด) 9.240 ล้านตันข้าวเปลือก 2) ข้าวหอมไทย 1.511 ล้านตันข้าวเปลือก 3) ข้าวเจ้า (ข้าวเจ้าพื้นนุ่มและข้าวเจ้าพื้นแข็ง) 11.759 ล้านตันข้าวเปลือก 4) ข้าวเหนียว 6.411 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43 ข้าวอินทรีย์ และข้าวสี) 0.266 ล้านตันข้าวเปลือก

2. ช่วงการผลิต

1) การกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางแผนการผลิตข้าว ปี 2564/65 ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ข้าว พื้นที่ 66.866 ล้านไร่ ผลผลิต 29.187 ล้านตันข้าวเปลือก แต่เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวรอบที่ 1 (นาปี) ประสบอุทกภัยในช่วงเดือนกันยายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงใกล้เก็บเกี่ยว กรมการข้าวจึงได้ปรับปรุงการวางแผนการผลิตข้าว ปีการผลิต 2564/65 รอบที่ 2 (นาปรัง) ตามพื้นที่ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะทำงานวางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยปรับจากการวางแผนการผลิตข้าวที่เห็นชอบไว้ตั้งแต่ต้นปี พื้นที่รอบที่ 2 (นาปรัง) จากเดิม 6.619 ล้านไร่ เป็น 9.029 ล้านไร่ และคาดการณ์ผลผลิตข้าวจากเดิม 3.940 ล้านตันข้าวเปลือก เป็น 5.414 ล้านตันข้าวเปลือก ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวทั้งปีเพิ่มขึ้นเป็น 69.276 ล้านไร่ ผลผลิตข้าว 30.661 ล้านตันข้าวเปลือก โดยจะไม่กระทบกับความต้องการใช้ข้าวของประเทศมากนัก เนื่องจากยังไม่นำพื้นที่และผลผลิตข้าวที่เสียหายจากภัยธรรมชาติไปลบออก

รอบที่ 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 จำนวน 60.247 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 25.247 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดการณ์ปี 2564/65 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปี 62.820 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 59.853 ล้านไร่ และผลผลิต 26.369 ล้านตัน

รอบที่ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564 จำนวน 9.029 ล้านไร่ โดยปัจจุบันมีผลการเพาะปลูกข้าวแล้ว 11.471 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 127.05 ของเป้าหมายพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าว มีพื้นที่เก็บเกี่ยวแล้ว 10.337 ล้านไร่ (ข้อมูลจากคณะทำงานวางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2565) ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เดือนมิถุนายน 2565 คาดการณ์พื้นที่ปลูกข้าว 11.217 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 11.171 ล้านไร่ และผลผลิต 7.213 ล้านตันข้าวเปลือก

2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2564/65

รอบที่ 1 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 4,677,731 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 101.69 ของเป้าหมาย 4,600,000 ครัวเรือน พื้นที่ 62.689 ล้านไร่

รอบที่ 2 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว 443,860 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 110.97 ของเป้าหมาย 400,000 ครัวเรือน พื้นที่ 7.016 ล้านไร่ (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2565)

3) การจัดการปัจจัยการผลิต

(1) การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดี ปีงบประมาณ 2564 มีเป้าหมายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยาย – จำนวน 86,000 ตัน โดยผลการดำเนินงานสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้ 78,677.63 ตัน และการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ 58,407.82 ตัน

(2) ควบคุมค่าเช่าที่นา เป้าหมาย 70 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เฉพาะพื้นที่ที่มีการเช่า

4) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(1) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) เป้าหมายพื้นที่ดำเนินการ 66 จังหวัด กลุ่มเกษตรกร 1,285 กลุ่ม เกษตรกร 71,731 ราย พื้นที่ 998,155 ไร่ ดังนี้ 1) จัดเวทีชุมชนดำเนินการแล้ว จำนวน 1,204 แปลง 2) จัดประชุมหน่วยงานภาคีระดับจังหวัด จำนวน 50 จังหวัด 3) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้ว 1,510,785 กิโลกรัม ไร่ 4) สนับสนุนเครื่องคัดทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้ว 28 เครื่อง 5) สนับสนุนรถดำนาถังขับพร้อมถาดปลูกข้าวแล้ว 10 คัน และมีการจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS แล้วแยกเป็นแปลงต่อเนื่องจำนวน 36,356 ราย และแปลงใหม่ ปี 2564 จำนวน 3,698 ราย

(2) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ 1) กิจกรรมต่อยอดการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยอบรมหลักสูตรมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ต่างประเทศเรียบร้อยแล้ว 148 ราย และมีชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์ 4 ชุมชน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป 4 ผลิตภัณฑ์ แปรงตัวอย่างในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ 9 แปลง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ 4 แห่ง สนับสนุนการทำปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ 4 แห่ง และการถ่ายทอดความรู้อินทรีย์ 2 แห่ง ซึ่งดำเนินการเรียบร้อยแล้ว 2) กิจกรรมยกระดับการผลิตข้าวอินทรีย์ มีเกษตรกรที่สมัครปี 2561 ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ จำนวน 1,433 กลุ่ม 28,362 ราย 292,786 ไร่ และมีเกษตรกรที่สมัครปี 2562 ได้รับการประเมินระยะปรับเปลี่ยน จำนวน 2,443 กลุ่ม 51,473 ราย 392,001.25 ไร่

(3) โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช

(3.1) พัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 1 ระบบ เรียบร้อยแล้ว โดยการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ เช่น เครื่องปรับระดับพื้นที่นาด้วยระบบเลเซอร์ (Laser Land Levelling) เครื่องอากาศไร่คนขับ (โดรน) เพื่อฉีดพ่นปุ๋ยและยาในแปลงนาข้าว และได้นำท่อน้ำอัจฉริยะซึ่งเป็นเทคโนโลยีในการจัดการน้ำอย่างประหยัดมาใช้ในแปลงเรียนรู้เกษตรอัจฉริยะ ฤดูนาปรัง ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี ชัยนาท ปทุมธานี เชียงใหม่ เชียงราย สกลนคร และจังหวัดอุบลราชธานี

(3.2) พัฒนา Platform การแสดงผลข้อมูลการทำการระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 1 ระบบ เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 2 เทคโนโลยี คือ 1) เทคโนโลยีการจัดการน้ำอย่างประหยัดโดยใช้ท่อน้ำอัจฉริยะ 2) เทคโนโลยีการจากระบบผลิตข้าวเพื่อลดต้นทุน โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะลงใน Platform

(4) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ 30,000 ไร่ ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม สุรินทร์ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร ได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์แล้ว 27,183.50 ไร่ เรียบร้อยแล้ว

(5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร (ข้าวพันธุ์กข43 และข้าวเจ้าพื้นนุ่ม) ดำเนินการในจังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี พิจิตรโลก นครปฐม เพชรบุรี ชัยนาท สระบุรี ราชบุรี และจังหวัดกำแพงเพชร พื้นที่เป้าหมาย 50,000 ไร่ ได้มีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้ว 40,049 ไร่ ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

5) การพัฒนาชาวนา มีผลดำเนินการ ดังนี้

(1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ พัฒนาเกษตรกรปราชญ์ เป้าหมาย 15,000 ราย โดย 1) จัดฝึกอบรม Model Smart Farmer หลักสูตร “เพิ่มขีดความสามารถของชาวนาต้นแบบ” ระหว่างวันที่ 21 - 23 ธ.ค. 2563 ดำเนินการแล้ว จำนวน 83 ราย 2) จัดอบรมเกษตรกร Young Smart Farmer ด้านข้าว หลักสูตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ 2 รุ่น ดำเนินการแล้ว จำนวน 78 ราย 3) จัดอบรมเกษตรกร Existing Smart Farmer หลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรผู้วิทยากรมืออาชีพ 2 รุ่น ดำเนินการแล้ว จำนวน 218 ราย และ 4) จัดอบรมเกษตรกร Developing Farmer หลักสูตร การทำนาแบบยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 รุ่น ดำเนินการแล้ว จำนวน 453 ราย

6) โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2564 เป้าหมายพื้นที่เอาประกันภัย 45 ล้านไร่ งบประมาณ 2,873.01 ล้านบาท โดยมีผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 ดังนี้

รายการ	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	เบี้ยประกันภัย (ล้านบาท)
1. เกษตรกรขอเอาประกันภัย			
Tier 1	3,656,141	43,388,196	3,558.60
Tier 2	8,724	115,418	9.72
2. จ่ายค่าสินไหมทดแทน			
Tier 1	113,187	1,200,854	1,512.00
Tier 2	3,541	38,521	9.25

7) การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว

(1) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) เป้าหมาย 67,590 ไร่

(2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2565 เป้าหมาย 5,000 ราย

(3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา เป้าหมาย 2,000 ราย

(4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

(5) โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผ่านระบบสหกรณ์ เป้าหมาย 60 แห่ง

(6) แผนการถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชหลังนาและการใช้น้ำในการผลิตพืชอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายแปลงต้นแบบ 40 ไร่

(7) แผนการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต เป้าหมาย ดังนี้ 1) ถั่วเหลือง ชันพันธุ์ขยาย 200 ตัน 2) ถั่วเหลือง ชันพันธุ์จำหน่าย 200 ตัน 3) ถั่วเขียว ชันพันธุ์ขยาย 200 ตัน 4) ถั่วเขียว ชันพันธุ์จำหน่าย 390 ตัน 5) ถั่วลิสง ชันพันธุ์ขยาย 120 ตัน 6) ถั่วลิสง ชันพันธุ์จำหน่าย 200 ตัน 7) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสม 200 ตัน และ 8) ไรโซเบียม 15,000 กิโลกรัม

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

1) โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมการสร้างยุ้งฉางให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ (รัฐชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3) เหลือแต่ระยะเวลาชำระหนี้

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

1) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ และข้าวGAP ครบวงจร กรมการค้าข้าวได้ดำเนินการเปิดรับสมัครผู้ประกอบการและกลุ่มเกษตรกรทั้ง 77 จังหวัดโดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการซื้อขายข้าว (MOU) ทั้งสิ้น 641 ฉบับ ในพื้นที่ 11 จังหวัด ระหว่างผู้ประกอบการค้าข้าว 37 ราย และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 641 กลุ่ม 12,904 ราย พื้นที่ 163,306.75 ไร่ ประเมินการผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ 56,894.95 ตัน ประเมินการผลผลิตที่คาดว่าจะขาย 33,797.02 ตัน

2) โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เป้าหมายเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร 4.69 ล้านครัวเรือน โดยสนับสนุนเงินให้เกษตรกรในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 20 ไร่ และ ธ.ก.ส. จ่ายเงินให้เกษตรกรแล้ว จำนวน 4.675 ล้านครัวเรือน วงเงิน 54,154.52 ล้านบาท

3) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนและศูนย์ข้าวชุมชน) เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่ายและ/หรือแปรรูป เป้าหมาย 1.5 ล้านตัน ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2565 มีการจ่ายเงินกู้ จำนวน 65 ราย กู้แล้ว 6,705.68 ล้านบาท คิดเป็น 0.667 ล้านตันข้าวเปลือก (หรือร้อยละ 44.47 ของเป้าหมาย 1.50 ล้านตันข้าวเปลือก)

4) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกข้าวเปลือกและข้าวสาร เพื่อลดข้อขัดแย้งผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป้าหมาย 4 ล้านตัน ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2565 มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 213 ราย เป็นข้าวเปลือกรับซื้อจากเกษตรกรรวมทั้งสิ้น 2.695 ล้านตันข้าวเปลือก (หรือร้อยละ 67.38 จากเป้าหมาย 4 ล้านตันข้าวเปลือก)

5) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก จ่ายสินเชื่อโครงการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อชะลอข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เป้าหมาย 2 ล้านตัน ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2565 มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 309,240 ราย กู้แล้ว 19,746.28 ล้านบาท คิดเป็น 1.968 ล้านตันข้าวเปลือก (หรือร้อยละ 98.40 จากเป้าหมาย 2 ล้านตันข้าวเปลือก) ระบายแล้ว 1.827 ล้านตัน คงเหลือ 0.140 ล้านตัน

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

1) การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ

2) ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว

3) การประชาสัมพันธ์รณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในและต่างประเทศ

4) การประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในกลุ่มผู้บริโภคในต่างประเทศผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย

สรุปผลการดำเนินงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2565/66

ผลการดำเนินการงานภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2565/66

1. ช่วงการกำหนดอุปสงค์ อุปทานข้าว

กระทรวงพาณิชย์กำหนดอุปสงค์ข้าว 27.646 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดอุปทานข้าว 30.033 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นข้าว 5 ชนิด ได้แก่ 1) ข้าวหอมมะลิ (ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ 23 จังหวัด และข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด) 9.104 ล้านตันข้าวเปลือก 2) ข้าวหอมไทย 1.762 ล้านตันข้าวเปลือก 3) ข้าวเจ้า (ข้าวเจ้าพันธุ์นุ่มและข้าวเจ้าพันธุ์แข็ง) 12.915 ล้านตันข้าวเปลือก 4) ข้าวเหนียว 6.078 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5) ข้าวตลาดเฉพาะ (ข้าวพันธุ์ กข43 ข้าวอินทรีย์ และข้าวสี) 0.174 ล้านตันข้าวเปลือก

2. ช่วงการผลิต

2.1 การวางแผนการผลิตข้าว

รอบที่ 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 พื้นที่ 59.420 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 25.566 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดการณ์ ปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 1 (นาปี) ณ เดือนมิถุนายน 2566 พื้นที่เพาะปลูก จำนวน 62.977 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว จำนวน 59.914 ล้านไร่ และผลผลิต จำนวน 26.632 ล้านตันข้าวเปลือก

รอบที่ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2565 พื้นที่ 7.969 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 5.177 ล้านตันข้าวเปลือก โดยรายงานพื้นที่ปลูกข้าว คณะทำงานวางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2566 มีพื้นที่ปลูกข้าวแล้ว จำนวน 13.573 ล้านไร่ เก็บเกี่ยวแล้ว 12.447 ล้านไร่ ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้คาดการณ์พื้นที่ปลูกข้าวของปีการผลิต 2565/66 รอบที่ 2 (นาปรัง ปี 2566) ณ เดือนมิถุนายน 2566 พื้นที่เพาะปลูก 11.888 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 11.854 ล้านไร่ และผลผลิต 7.722 ล้านตันข้าวเปลือก

2.2 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2565/66

รอบที่ 1 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 4,656,792 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 101.24 ของเป้าหมาย 4,600,000 ครัวเรือน พื้นที่ จำนวน 62.338 ล้านไร่

รอบที่ 2 มีการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 397,989 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.50 ของเป้าหมาย 400,000 ครัวเรือน พื้นที่ จำนวน 6.478 ล้านไร่

(ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2566)

2.3 การจัดการปัจจัยการผลิต

1) การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดี ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายและจำหน่าย สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี รวมทั้งสิ้น 90,616.400 ตัน จากเป้าหมายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 95,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 95.39 สามารถจัดซื้อคืนเมล็ดพันธุ์ข้าวปี 2565 จำนวน 95,711.248 ตัน จากเป้าหมายซื้อคืน 104,500 ตัน คิดเป็นร้อยละ 91.59 และปรับปรุงสภาพได้เมล็ดพันธุ์ดี จำนวน 90,616.400 ตัน คิดเป็นร้อยละ 94.68 จากจำนวนเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อคืนได้ สามารถกระจายเมล็ดพันธุ์ดีที่ผลิตได้โดยจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ขยาย/จำหน่ายตามช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 75,708.892 ตัน ทำให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี สามารถนำมาใช้เพาะปลูก

2) ควบคุมค่าเช่าที่นา เป้าหมาย 70 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร เฉพาะพื้นที่ที่มีการเช่านา โดยมีพื้นที่การเช่านาทั้งหมด จำนวน 39 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดที่ไม่มีการเช่านา แต่มีการทำนา 17 จังหวัด และจากรายงานข้อมูลจากการสำรวจผู้เช่า/ผู้ให้เช่า ฤดูกาลผลิตปี 2565/66 มีจำนวนผู้เช่า 390,168 ราย จำนวนผู้ให้เช่า 315,070 ราย และจำนวนพื้นที่ที่มีการเช่านา 6,666,620 ไร่

ทั้งนี้ มีรายงานควบคุมค่าเช่านาให้เกิดความเป็นธรรมทั้งหมด จำนวน 37 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดที่ไม่มีการควบคุมค่าเช่านาให้เกิดความเป็นธรรม จำนวน 18 จังหวัด อีกทั้งมีการรายงานผลการเจรจาลดค่าเช่านาทั้งหมด จำนวน 15 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สิงห์บุรี สงขลา กำแพงเพชร เชียงรายตาก นครสวรรค์ พะเยา ลำปาง นครราชสีมา ร้อยเอ็ด และสกลนคร

2.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

1) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่)

1.1) กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว

ในพื้นที่ 60 จังหวัด จำนวน 485 แปลง มีเกษตรกรทั้งสิ้น 28,738 ราย และมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 367,936.88 ไร่ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกและขอบเขตแปลงลงในระบบ Co-farm.doae.go.th จำนวน จำนวน 1,550 ราย

(2) จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจของสมาชิก และร่วมพิจารณาแผนการผลิต และกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยดำเนินการแล้ว จำนวน 485 แปลง

(3) จัดประชุมของหน่วยงานภาคีร่วมกับผู้นำกลุ่มนาแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด โดยดำเนินการแล้ว จำนวน 54 จังหวัด

(4) การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กลุ่มเกษตรกร จำนวน 481 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 506,000 กิโลกรัม

(5) ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยดำเนินการแล้ว จำนวน 473 แปลง

(6) ถ่ายทอดความรู้ โดยจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าว และการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS สำหรับแปลงใหม่และแปลงต่อเนื่องโดยดำเนินการแล้ว จำนวน 38,979 ราย

(7) จัดทำแปลงเรียนรู้และแปลงสาธิต โดยดำเนินการแล้ว จำนวน 58 จังหวัด

1.2) กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ดำเนินการ เพิ่มศักยภาพ จำนวน 16 กลุ่ม เกษตรกร 868 ราย ในพื้นที่ 4 จังหวัด รวมจำนวนพื้นที่ 13,477.50 ไร่ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) จัดเวทีชุมชน เพื่อจัดทำแผนการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ ดำเนินการแล้ว จำนวน 868 ราย

(2) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 134,475 กิโลกรัม

(3) ส่งเสริมการใช้น้ำตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ดิน จำนวน 868 ราย สนับสนุนปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยจัดหาปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดและปุ๋ยเคมี จำนวน 11,400 กิโลกรัม ในพื้นที่ 14,048.50 ไร่

(4) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต โดยการจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียน เกษตรกร ประกอบด้วย

- ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS แปลง ต่อเนื่อง ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 1,624 ราย

- ด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ (การเก็บเกี่ยวและการจัดการ หลังการเก็บเกี่ยว) ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 822 ราย

1.3) กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว กข43 และข้าวเจ้าพื้นนุ่มคุณภาพดี ดำเนินการ เพิ่มศักยภาพ จำนวน 34 กลุ่ม เกษตรกร 1,285 ราย ในพื้นที่ 9 จังหวัด รวมจำนวนพื้นที่ 20,330 ไร่ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) การจัดเวทีชุมชน ดำเนินการ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี พิจิตรโลก พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี นครปฐม เพชรบุรี และจังหวัดปทุมธานี

(2) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กข43 ปริมาณ 16,200 กิโลกรัม กข79 ปริมาณ 112,725 กิโลกรัม กข87 ปริมาณ 74,350 กิโลกรัม รวมทั้งสิ้น 203,275 กิโลกรัม

(3) การตรวจคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ดำเนินการได้ จำนวน 142 ตัวอย่าง

(4) ถ่ายทอดความรู้โดยการจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าว และด้านการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 1,234 ราย

(5) การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว GAP โดยได้สำรวจเป้าหมายเกษตรกร ผู้มีความพร้อม ในการขอการรับรองการผลิตข้าว GAP แบบกลุ่ม ที่ผ่านการตรวจประเมินเบื้องต้น (Pre-Audit) โดยเกษตรกรที่ผ่านการตรวจประเมินเบื้องต้นเพื่อขอรับการตรวจรับรอง จำนวน 36 กลุ่ม เกษตรกร 466 ราย

(6) การพัฒนาด้านการตลาด ดำเนินการจัดประชุมเพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดในระดับ ภูมิภาค จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดพิจิตรโลก

2) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์) กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพด้านการแปรรูป

กลุ่มเกษตรกรชุมชนต้นแบบข้าวอินทรีย์ ต่อยอดผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่

- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลบุญธิ จังหวัดสุรินทร์ โดยการต่อยอดผลิตภัณฑ์จากข้าวในรูปแบบการทำขนม “แครกเกอร์และบรรจุภัณฑ์” (แบรนด์คิ่วไรซ์) โดยการแปรรูปจากข้าวมะลินิลสุรินทร์ และข้าวมะลิแดง

- ชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี โดยการต่อยอดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้า โดยการทำขนม “ขนมเทียน” “ข้าวเหนียวมูน” “ข้าวต้มมัด” แซ่เยือกแข็งบรรจุสุญญากาศ โดยเก็บไว้ในช่องฟรีซได้ นานกว่า 3 เดือน โดยการแปรรูปจากข้าว กข6 มะลิแดง และข้าวไรซ์เบอร์รี่

กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพด้านตลาด

เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลบุญธิ จังหวัดสุรินทร์ และชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ เกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการฯ ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand (T3) ปี 2564 รายละเอียดดังตารางนี้

ปี/เกษตรกร	เกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมินปี 2564		
	เกษตรกร (กลุ่ม)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
T3	2,377	49,763	379,812.25
รวม	2,377	49,763	379,812.25

การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้เกษตรกรที่ผ่านการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ ระยะปรับเปลี่ยน (T2) และระยะให้กรรับรอง Organic Thailand (T3) ปี 2563

ปี/เกษตรกร	เกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมินปี 2564			
	เกษตรกร (กลุ่ม)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่รับเงินอุดหนุน (ไร่)	จำนวนเงิน (บาท)
T2	2,443	51,445	385,506.50	1,165,519,500
T3	1,433	28,362	270,368.00	1,081,472,000
รวม	3,876	79,807	655,874.50	2,237,991,500

3) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวยั่งยืน กิจกรรมหลักเกณฑ์สำหรับการ รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน

เป้าหมายพัฒนาระเบียบปฏิบัติของมาตรฐานข้าวยั่งยืนที่สอดคล้องตามแนวทางการดำเนินงาน และระเบียบปฏิบัติของมาตรฐานการผลิตข้าวที่ยั่งยืนของ SRP (Sustainable Rice Platform) ซึ่ง มกอช. ได้ดำเนินการเสนอร่างระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน (มกษ. 4408-2565) ที่ปรับแก้ไขตามข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติของ SRP ต่อคณะทำงานจัดทำร่างระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และปรับแก้ไขร่างฯ ตามข้อคิดเห็นของคณะทำงานฯ

2.5 การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว

1) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)

เป้าหมาย 71,540 ไร่ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินงาน ดังนี้

- พด.ดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map เป็นพืชอื่นและเกษตรผสมผสาน (67,500 ไร่) ได้ดำเนินการออกแบบและจัดจ้างฯ แล้ว และขณะนี้ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำแล้ว 68,479 ไร่ เนื่องจากได้รับงบประมาณเพิ่มเติมจากงบที่เหลือจ่ายให้ดำเนินการเพิ่มอีก 3,065 ไร่ จึงสามารถดำเนินการได้เกินเป้าหมายเดิมที่วางไว้

- **กสท.** ดำเนินการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (zoning) โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map โดยการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับเปลี่ยน ขณะนี้ดำเนินการอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานการปลูกพืชทางเลือกใหม่แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกร 1,027 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร พื้นที่ 2,170 ไร่ (เป้าหมาย 2,920 ไร่)

- **มม.** ดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมให้เกิดประโยชน์ โดยการฝึกอบรมหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพืชอื่นเป็นการปลูกหม่อนให้เกษตรกร ได้ดำเนินการอบรมเกษตรกรครบแล้ว 70 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้เกษตรกรอยู่ระหว่างเตรียมพื้นที่ปลูกปรับเปลี่ยนพื้นที่ (เป้าหมาย 120 ไร่)

- **ปศ.** ดำเนินการส่งเสริมให้มีการปลูกพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีในการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ เพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยงโค กระบือ เพื่อให้เกษตรกรยึดอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาชีพที่มั่นคงยั่งยืนตลอดไป และขณะนี้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ที่เหมาะสมแล้ว 550 ไร่ (เป้าหมาย 1,000 ไร่)

2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร

เป้าหมาย 5,000 ราย พื้นที่แปลงเรียนรู้ 5,000 ไร่ โดยมีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ 7,160 ราย พื้นที่แปลงเรียนรู้ 7,160 ไร่

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2566

เป้าหมายพื้นที่ 36 จังหวัด เกษตรกร จำนวน 1,775 ราย ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ดูแลให้กับเกษตรกร จำนวน 1,775 ราย และจัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จำนวน 108 ไร่

4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายวงเงินสินเชื่อรวม 50,000 ล้านบาท มีกลุ่มวิสาหกิจ/สหกรณ์เข้าร่วมโครงการ 41 จังหวัด 268 กลุ่ม 3,041 ราย สินเชื่อ 858.316 ล้านบาท

5) โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชหลังนาปีการผลิต 2565/66 (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

เป้าหมาย 27 จังหวัด 108 สหกรณ์ พื้นที่เพาะปลูก 123,264 ไร่ โดยเกษตรกรปลูกแล้วทั้งสิ้น 94 สหกรณ์ ใน 25 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 76,300 ไร่ และสหกรณ์ที่ร่วมโครงการซื้อปุ๋ยแล้วทั้งสิ้น 11 สหกรณ์ ใน 8 จังหวัด สั่งซื้อปุ๋ยจำนวนทั้งสิ้น 34,280 กระสอบ ได้ส่วนลด 681,000 บาท

6) แผนการถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชหลังนาและการใช้น้ำในการผลิตพืชอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย 50 ไร่ ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้และเก็บเกี่ยวผลผลิตถั่วเขียวหลังนาเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูลผลผลิตถั่วเขียวหลังนา

7) แผนการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต ได้แก่

- 7.1) ถั่วเหลือง ชั้นพันธุ์ขยาย เป้าหมาย 53 ตัน ผลิตแล้ว 50.317 ตัน
- 7.2) ถั่วเหลือง ชั้นพันธุ์จำหน่าย เป้าหมาย 138 ตัน ผลิตแล้ว 158.489 ตัน
- 7.3) ถั่วเขียว ชั้นพันธุ์ขยาย เป้าหมาย 54 ตัน ผลิตแล้ว 39.483 ตัน
- 7.4) ถั่วเขียว ชั้นพันธุ์จำหน่าย เป้าหมาย 182.50 ตัน ผลิตแล้ว 107.672 ตัน
- 7.5) ถั่วลิสง ชั้นพันธุ์ขยาย เป้าหมาย 53 ตัน ผลิตแล้ว 40.970 ตัน
- 7.6) ถั่วลิสง ชั้นพันธุ์จำหน่าย เป้าหมาย 95.80 ตัน ผลิตแล้ว 58.678 ตัน
- 7.7) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสม เป้าหมาย 8.20 ตัน ผลิตแล้ว 13.192 ตัน
- 7.8) ไรโซเบียม เป้าหมาย 5,000 กก. ผลิตแล้ว 4,561 กก.

2.6 การพัฒนาชาวนา

1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์

การสร้างและพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer จำนวน 1,245 ราย แบ่งออกเป็นการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน 170 ราย และเกษตรกรเข้ารับการพัฒนาศักยภาพ 894 ราย โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงานรายกิจกรรมภายใต้โครงการ ดังนี้

1.1) การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน 170 ราย โดยคัดเลือกเกษตรกรจากฐานข้อมูลสำรวจคัดกรองหรือทำเนียบผู้เข้าอบรม ปี 2557 – 2564

1.2) การอบรมเกษตรกร 894 ราย แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร ดังนี้

- โครงการฝึกอบรมเกษตรกร Model Smart Farmer ปี 2565 หลักสูตร “การพัฒนาชาวนาต้นแบบสู่ผู้ประกอบการสินค้าข้าวออนไลน์” (ออนไลน์) จำนวน 131 ราย
- โครงการฝึกอบรมเกษตรกร Existing Smart Farmer ปี 2565 หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรสู่วิทยากรมืออาชีพ” (ออนไลน์) จำนวน 278 ราย (ผ่านระบบ Zoom meeting)
- โครงการฝึกอบรมเกษตรกร Developing Farmer ปี 2565 หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกร Developing Farmer สู่เกษตรกรปราดเปื่องด้านข้าว” จำนวน 325 ราย
- โครงการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ปี 2565 หลักสูตร “พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่” ด้านการสร้างกลยุทธ์ธุรกิจออนไลน์ (ออนไลน์)

1.3) การรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร Young Smart Farmer ด้านข้าว เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่น (The Japan Agricultural Exchange Council Japan : JAEC) จำนวน 3 ราย

2.7 การวิจัยและพัฒนา

1) โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการวิจัยและพัฒนาข้าว

ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการวิจัยและพัฒนาข้าว โดยการวิจัยเพื่อทดสอบสายพันธุ์ข้าวในหลายสภาพแวดล้อมในด้านการให้ผลผลิต เสถียรภาพผลผลิต ลักษณะทางการเกษตร คุณภาพเมล็ด คุณค่าทางโภชนาการ ความต้านทานต่อโรคและแมลงที่สำคัญ การตอบสนองต่อปุ๋ย ประเมินลักษณะประจำพันธุ์ และลักษณะดีเด่นของสายพันธุ์ข้าว เพื่อการรับรองพันธุ์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สามารถดำเนินงานวิจัยและให้การรับรองพันธุ์ข้าวแล้ว จำนวน 4 พันธุ์ (เป้าหมาย 2 พันธุ์) โดยคณะกรรมการได้พิจารณารับรองพันธุ์ข้าวพันธุ์ใหม่ 4 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ข้าว กข93 กข95 กข97 และพันธุ์ข้าว กข101

2.8 การประกันภัยพืชผล

1) โครงการประกันภัยชาวนาปี ปีการผลิต 2565 เป้าหมายพื้นที่เอาประกันภัย 29 ล้านไร่ แบ่งเป็น Tier 1 เป้าหมาย 29 ล้านไร่ และ Tier 2 เป้าหมาย 1 ล้านไร่ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ Tier 1 จำนวน 1,912,333 ราย พื้นที่ 26.76 ล้านไร่ และ Tier 2 จำนวน 6,865 ราย พื้นที่ 0.089 ล้านไร่

3. ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

1) โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุงฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

สิ้นสุดการจ่ายสินเชื่อเมื่อ 31 ธ.ค. 61 มีผู้เข้าร่วม 4,419 ราย จำนวนเงินกู้ 489.38 ล้านบาท ณ 30 มิ.ย. 66 จำนวนคงเหลือ 3,223 ราย จำนวนเงินกู้คงเหลือ 241.78 ล้านบาท

4. ช่วงการตลาดภายในประเทศ

4.1 การพัฒนาตลาดสินค้าข้าว

1) โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

กิจกรรมการเชื่อมโยงตลาด ระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการค้าข้าว และผู้ประกอบการอื่น ๆ

1.1) เชื่อมโยงตลาดมีผู้ประกอบการค้าข้าวจำนวน 14 ราย โดยจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย (MOU) กับกลุ่มเกษตรกรจำนวน 348 กลุ่ม เกษตรกร จำนวน 6,036 ราย พื้นที่การผลิต จำนวน 62,194.35 ไร่ จำนวนผลผลิตที่จะขาย จำนวน 15,476.41 ตัน ผลผลิตที่ซื้อขายจริง จำนวน 2,487.62 คิดเป็น ร้อยละ 13.25 จากการซื้อขายตามบันทึกข้อตกลงซื้อขาย (MOU) รวมทั้งได้มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ และจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน แนวทางการปฏิบัติงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับศูนย์ในส่วนภูมิภาค และติดตามการซื้อขายตามบันทึกข้อตกลง

1.2) ดำเนินการจัดการจัดทำบัญชี ณ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ในชื่อ “การจัดงานการจัดซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ข้าวคุณภาพ ตลาด อ.ต.ก. ปี 2565” โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้

- ผู้ประกอบการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 8 ราย โดยจับคู่ธุรกิจและจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย จำนวน 2 ฉบับ มูลค่ารวม 1,940,000 บาท
- กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร ร่วมออกร้านจำหน่ายสินค้า จำนวน 20 ร้าน ซึ่งมีสินค้าพร้อมจำหน่ายและจับคู่ธุรกิจจำนวน 397.8 ตัน มียอดจำหน่ายสินค้าภายในงาน จำนวน 114,287 บาท

- มีตัวแทนจากกลุ่มเกษตรกรจำนวน 40 กลุ่ม เข้าร่วมสังเกตการณ์
- จัดทำบันทึกความร่วมมือด้านการตลาดสินค้าข้าวระหว่าง “กรมการข้าว” และ

“องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร”

1.3) ดำเนินการจัดตลาดนัดกรมการข้าว โดยมีกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการค้ามาจำหน่ายทุกวันพุธ ตั้งเดือนตลอดปี 2565

กิจกรรมส่งเสริมการผลิตสินค้าข้าวที่ได้เครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้และการตามสอบสินค้าข้าว

1.1) จัดอบรมการใช้ระบบตามสอบย้อนกลับและข้าวพันธุ์แท้ (ออนไลน์) แก่เจ้าหน้าที่กรมการข้าว ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จำนวน 70 คน

1.2) สนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศเพื่อการเชื่อมโยงตลาด จำนวน 11 กลุ่ม ในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี เกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน จำนวน 768 ราย พื้นที่ จำนวน 11,635 ไร่

กิจกรรมการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์

1.1) จัดทำแปลงแสดงพันธุ์ข้าวเพื่อประชาสัมพันธ์ข้าวไทย ณ องค์การตลาดเพื่อการเกษตร กรุงเทพมหานคร

1.2) จัดการประกวดข้าว ในเรื่องงาน “ประกวดข้าวเพื่อรองรับและส่งเสริมการส่งออกของตลาดข้าวโลก ประจำปี 2564 - 65”

1.3) จัดงานประชาสัมพันธ์ “Press Tour : ยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวไทย สู่การเชื่อมโยงตลาดข้าวต่างประเทศ”

2) โครงการรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

เป้าหมายสร้างการรับรู้คุณประโยชน์ข้าวและส่งเสริมการบริโภคข้าวอินทรีย์ และข้าวตลาดเฉพาะ 4 ช่องทาง และ รณรงค์การบริโภคข้าวไทย 1 ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1) กรมการค้าภายในร่วมกับสมาคมผู้ประกอบการข้าวถุงไทย ได้จัดแถลงข่าว “โครงการรณรงค์บริโภคข้าวไทย” เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2565 ณ สามย่านมิตรทาวน์ กรุงเทพมหานคร เพื่อผลักดันให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เห็นถึงความสำคัญของข้าวไทย มีความรู้ ความเข้าใจและรู้จักข้าวไทยมากขึ้น ประกอบด้วย นิทรรศการให้ความรู้ถึงคุณประโยชน์ของข้าวไทยสายพันธุ์ต่าง ๆ การประกวดหุงข้าวหลากหลายชนิด เป็นต้น

2.2) กรมการค้าภายในจัดกิจกรรมรณรงค์บริโภคข้าวให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ในสถานศึกษา ประกอบด้วย การแข่งขันหุงข้าวหลากหลายชนิด การแข่งขันกินข้าว การประกวดรูปถ่ายกินข้าว เป็นต้น พร้อมมอบทุนการศึกษาให้ผู้ชนะการประกวดแต่ละกิจกรรมในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานคร และใกล้เคียง จำนวน 10 แห่ง เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565

2.3) กรมการค้าภายใน จัดกิจกรรมรณรงค์บริโภคข้าวเพื่อสร้างการรับรู้คุณประโยชน์ของข้าวไทย ให้กับประชาชนทั่วไปและชาวต่างชาติ ในวันที่ 28 มกราคม 2566 ณ ลานกิจกรรม ประตู 1 ตลาดนัดจตุจักร กรุงเทพมหานคร

4.2 การชะลอผลผลิตออกสู่ตลาด

1) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก

จ่ายเงินสินเชื่อโครงการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อชะลอข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2.5 ล้านตัน วงเงินสินเชื่อ 25,590 ล้านบาท สิ้นสุดการจ่ายเงินสินเชื่อเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวนเงินกู้ 22,496.99 ล้านบาท ปริมาณผลผลิต 2.225 ล้านตัน

2) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนและศูนย์ข้าวชุมชน) เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่ายและ/หรือแปรรูป เป้าหมาย 1 ล้านตัน วงเงินสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท มีเกษตรกรกู้แล้ว 6,579.79 ล้านบาท ปริมาณผลผลิต 0.658 ล้านตัน

3) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

โดยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกข้าวเปลือกและข้าวสาร เพื่อควบคุมผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป้าหมาย 4 ล้านตัน โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยฯ มีมติเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565 เห็นชอบจัดสรรวงเงินกู้ให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ ปีการผลิต 2565/66 ที่ผ่านการกลั่นกรองวงเงินสินเชื่อจากธนาคารทั้งหมด จำนวน 10 ธนาคาร จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฯ 214 ราย รวม 45 จังหวัด มูลค่าวงเงินกู้รวมทั้งสิ้น 51,619.13 ล้านบาท และได้อนุมัติการจัดสรรเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2566 จำนวน 2 ธนาคาร ผู้เข้าร่วมโครงการ 2 ราย ใน 2 จังหวัด วงเงินกู้รวมทั้งสิ้น 93.50 ล้านบาท โดยเมื่อรวมกับที่อนุมัติจัดสรรเดิม จะรวมเป็นวงเงินสินเชื่อจากธนาคารทั้งหมด 10 ธนาคาร ผู้เข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้น 216 ราย ใน 45 จังหวัด วงเงินกู้รวมทั้งสิ้น 51,712.63 ล้านบาท โดยมีผลการดำเนินการสูงสุดอยู่ที่ 2,515 ล้านตัน ซึ่งรายงานผลการตรวจสอบปริมาณสต็อกข้าวตามโครงการฯ ประจำเดือนมิถุนายน 2566 จากคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด 14 จังหวัด จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฯ 35 ราย จำแนกเป็นข้าวเปลือก 191,963.65 ตัน และข้าวสาร 57,636.20 ตัน (คิดเป็นข้าวเปลือกประมาณ 87,327.58 ตัน) รวมเป็นข้าวเปลือกรับซื้อจากเกษตรกรประมาณ รวมทั้งสิ้น 279,291.23 ตัน

5. ช่วงการตลาดต่างประเทศ

5.1 การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ

1) โครงการกระชับความสัมพันธ์และรณรงค์สร้างการรับรู้ในศักยภาพข้าวไทยเพื่อขยายตลาดข้าวไทยในต่างประเทศ

เป้าหมายกระชับความสัมพันธ์กับผู้นำเข้าข้าวรายสำคัญเพื่อขยายตลาดข้าวไทย โดยจะจัดประชุมข้าวนานาชาติ “Thailand Rice Convention 2023 (TRC 2023)” เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2566 กรมการค้าต่างประเทศได้ออกประกาศเรื่องประกวดราคาจ้างดำเนินโครงการจัดประชุมข้าวนานาชาติ TRC 2023 ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ครั้งที่ 2 และได้ประกาศรายชื่อผู้ชนะการเสนอราคาการประกวดราคาดังกล่าว ซึ่งต่อมามีผู้ยื่นเสนอราคารายอื่น ได้ยื่นอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการดังกล่าว ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศ ได้พิจารณาประเด็นอุทธรณ์และรายงานความเห็นให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนกรมบัญชีกลางทราบแล้ว เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2566 ซึ่งปัจจุบันเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ

2) โครงการปกป้องและแก้ปัญหาอุปสรรคทางการค้า

การจัดคณะผู้แทนการค้าเดินทางไปเจรจาพบปะหารือกับหน่วยงานนำเข้าข้าวของภาครัฐ และเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าข้าวไทย ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ เนื่องจากงบประมาณปี 2566 ถูกปรับลดจากเดิม 0.259 ล้านบาท คงเหลือที่ได้รับอนุมัติจริง 0.065 ล้านบาท

5.2 ส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว และนวัตกรรมข้าว

1) โครงการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทย

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของข้าวไทยและขยายโอกาสการค้าข้าวไทย เมื่อระหว่างวันที่ 15 – 17 พฤศจิกายน 2565 กรมการค้าต่างประเทศได้เข้าร่วมงานประชุมข้าวโลก (World Rice Conference) ครั้งที่ 14 ณ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งงานดังกล่าวจัดโดยนิตยสาร The Rice Trader และผู้จัดงานได้เรียนเชิญรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) ให้เกียรติกล่าวปาฐกถาพิเศษในการเปิดงานฯ โดยงานดังกล่าวเป็นเวทีสำคัญที่เกี่ยวข้องในวงการค้าข้าวโลกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลทิศทางข้าวโลก และเจรจาขยายเครือข่ายธุรกิจระหว่างกัน และในโอกาสเดียวกันนี้ กรมฯ ได้เข้าร่วมการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของข้าวไทย และจัดกิจกรรมสำรวจความพึงพอใจต่อข้าวที่มีศักยภาพส่งออกชนิดต่าง ๆ ของไทย (Marketing Survey) เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุ์ใหม่ของไทย โดยกรมฯ ได้รับความร่วมมือจากกรมการค้าข้าว และบริษัท รวมใจพัฒนาความรู้ จำกัด นำตัวอย่างข้าวพันธุ์ใหม่ ร่วมจัดแสดงภายในงานประชุมข้าวโลกครั้งนี้ ทั้งนี้ ภายในคูหาของกรมฯ ได้มีการหุงข้าวให้ผู้เข้าร่วมงานได้กลิ่นหอมของข้าวได้ชิมข้าวและร่วมตอบแบบสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อข้าวพันธุ์ใหม่ เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุ์ใหม่ของไทย รวมทั้งเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางตลาดข้าวไทยให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคและผู้นำเข้าต่างประเทศในวงกว้าง ซึ่งผลการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ปรากฏว่าข้าวพันธุ์ใหม่ทั้ง 6 พันธุ์ดังกล่าว ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงานเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ กรมการค้าต่างประเทศจะประมวลข้อมูลและข้อคิดเห็นจากกิจกรรมดังกล่าวเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการกำหนดแผนงานส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ข้าวพันธุ์ใหม่สู่ตลาดต่างประเทศต่อไป

2) โครงการส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย

เมื่อวันที่ 14 - 17 กุมภาพันธ์ 2566 กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) ได้เข้าร่วมงาน Biofach 2023 ครั้งที่ 34 ณ เมืองนูร์มเบิร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่มเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญและใหญ่ที่สุดงานหนึ่งของโลก ในปีนี้มีผู้เข้าร่วมงานกว่า 36,000 ราย จากกว่า 130 ประเทศ และมีผู้ประกอบการเข้าร่วมจัดแสดงสินค้ากว่า 2,700 ราย จากทั่วโลก

โดย คต. ได้จัดนิทรรศการและแสดงตัวอย่างสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ของไทยชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวหอมมะลิไทยอินทรีย์ ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ แป้งข้าวอินทรีย์ เครื่องดื่มจากข้าวอินทรีย์ และขนมอบกรอบที่ทำจากข้าวอินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งจัดให้มีการเจรจาธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการที่ คต. นำไปเข้าร่วมงานและผู้นำเข้าจากต่างประเทศภายในงานอีกด้วย ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี มีผู้สนใจเข้าสอบถามข้อมูล ได้แก่ ความแตกต่างของข้าวอินทรีย์ไทยแต่ละชนิด มาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย รวมทั้งผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ไทย เป็นต้น โดยคาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าคำสั่งซื้อข้าวอินทรีย์ไทยกว่า 14 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ไทยอีกกว่า 10 ล้านบาท (เป้าหมาย 1 ครั้ง)

3) โครงการเสริมสร้างศักยภาพสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยเพื่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์

3.1) กิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย ณ กรุงมัต มาร์เก็ต จัดกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยในงาน “API MINI PARADE 2022” ณ กรุงมัต มาร์เก็ต สาขาเดอะมอลล์งามวงศ์วาน และสาขาสยามพารากอน ระหว่างวันที่ 21 เมษายน - 4 พฤษภาคม 2565 โดยมีผู้ประกอบการสินค้าเกษตรนวัตกรรมจากข้าว จำนวน 7 ราย และมีสินค้าฯ กว่า 40 รายการ เข้าร่วมกิจกรรมฯ ทั้งนี้ ผลการจัดกิจกรรมฯ พบว่า มีมูลค่าการค้า (เฉพาะสินค้าข้าว) รวมทั้งสิ้น 1,566,369 บาท

3.2) กิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์และขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย ในงาน THAIFEX-ANUGA ASIA 2022 “The Hybrid Edition” นำผู้ประกอบการสินค้าเกษตรนวัตกรรมจากข้าวประเภทอาหาร (Food Product) ที่มีศักยภาพ จำนวน 4 ราย โดยมีสินค้าฯ กว่า 20 รายการ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์และขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย ในงาน THAIFEX - ANUGA ASIA 2022 “The Hybrid Edition” ระหว่างวันที่ 24 - 28 พฤษภาคม 2565 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ทั้งนี้ ผลการจัดกิจกรรมฯ พบว่า มีมูลค่าการค้า (เฉพาะสินค้าข้าว) รวมทั้งสิ้น 13,741,500 บาท

3.3) กิจกรรมเจรจาจับคู่ธุรกิจงานวิจัยสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย จัดกิจกรรมเจรจาจับคู่ธุรกิจงานวิจัยสินค้าเกษตรนวัตกรรม ภายใต้ชื่องาน “Agri -Tech Innovation Connection 2022 นวัตกรรมสินค้าเกษตรไทยแห่งอนาคต” เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2565 ณ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) โดยมีการเจรจาธุรกิจงานวิจัยระหว่างเจ้าของผลงานวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) กับผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปและนวัตกรรมจากข้าวที่มีความสนใจในธุรกิจเดียวกัน รวมทั้งได้พบปะสร้างเครือข่ายและเจรจาถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อต่อยอดมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าฯ ในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการฯ ได้แก่ (1) ด้านการวิจัย (2) ด้านการเงินและแหล่งสนับสนุนการลงทุน (3) ด้านทรัพย์สินทางปัญญา และ (4) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมดังกล่าวมีการเจรจาจับคู่ธุรกิจรวม 65 คู่ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ มีความพึงพอใจเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.86

3.4) กิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยผ่านระบบโปรแกรมซื้อขายออนไลน์ (e - Commerce Platform) ร่วมกับบริษัทช้อปปี้ (Shopee) (ประเทศไทย) จำกัด ภายใต้ชื่องาน “API Grand Sale 2023” โดยมีสินค้าเกษตรนวัตกรรมจากข้าวกว่า 30 รายการ จาก 14 บริษัท เข้าร่วมกิจกรรมฯ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย (1) จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการฯ ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการขายผ่านแพลตฟอร์ม Shopee และ (2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายผ่านการ Live สด บนแพลตฟอร์ม Shopee เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2566 เพื่อกระตุ้นความสนใจให้เกิดการซื้อขายสินค้าฯ

3.5) กิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์และการตระหนักรู้สินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยสู่ตลาดสากล นำผู้ประกอบการสินค้าเกษตรนวัตกรรมจากข้าวประเภทอาหาร (Food Product) ที่มีศักยภาพ โดยมีสินค้าฯ ประมาณ 10 รายการ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์และการตระหนักรู้สินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยสู่ตลาดสากล ในงานแสดงสินค้าอาหาร THAIFEX - ANUGA ASIA 2023 ระหว่างวันที่ 23 - 27 พฤษภาคม 2566 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ทั้งนี้ การเข้าร่วมงานดังกล่าว ก่อให้เกิดมูลค่าการค้า (เฉพาะสินค้าฯ จากข้าว) รวมทั้งสิ้น 30 ล้านบาท

ภาคผนวก 6

ผังโครงสร้างและคำสั่ง คณะกรรมการต่าง ๆ ภายใต้การขับเคลื่อน แผนการผลิต และการตลาดข้าวครบวงจร

โครงสร้างคณะกรรมการที่บริหารจัดการข้าว

คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ประธาน : นายกรัฐมนตรี เลขาธิการ : ปลัดกระทรวงพาณิชย์			
คำสั่ง นบข. ที่ 1/2562 (30 ส.ค. 2562)	คำสั่ง นบข. ที่ 2/2562 (30 ส.ค. 2562)	คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ด้านการผลิต ประธาน : รว.กษ. รองประธาน : ปลัด กษ./ปลัด พณ. เลขาธิการ : อธิบดีกรมการข้าว	คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประธาน : อธิบดีกรมการค้าภายใน เลขาธิการ : ผู้แทนกรมการค้าภายในที่ได้รับมอบหมาย (กรมการค้าภายใน)
			1. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เกณฑ์กลางอ้างอิงของโครงการประกันรายได้ 2. ติดตาม กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน 3. แต่งตั้งคณะทำงาน และที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงาน 4. เชิญบุคคล รวมทั้งส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา 5. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ นบข. มอบหมาย 6. รายงานผลการดำเนินงานต่อ นบข.
คำสั่ง นบข. ที่ 4/2562 (30 ส.ค. 2562)	คำสั่ง นบข. ที่ 5/2562 (30 ส.ค. 2562)	คณะกรรมการพิจารณาขอสินเชื่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประธาน : อธิบดีกรมการค้าภายใน รองประธาน : ผู้แทนกรมการค้าภายในที่ได้รับมอบหมาย (กรมการค้าภายใน)	คณะกรรมการพิจารณาขอสินเชื่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระดับจังหวัด ประธาน : ผู้ว่าราชการจังหวัด รองประธาน : รองผู้ว่าราชการจังหวัด เลขาธิการ : พาณิชย์จังหวัด
			1. ติดตาม กำกับดูแล แก้ไขปัญหา และบริหารจัดการข้าวในระดับจังหวัด 2. พิจารณาคัดเลือกและอนุมัติผู้ประกอบการค้าข้าวที่จะขอรับการสนับสนุนสินเชื่อราย 3. แต่งตั้งคณะทำงาน และที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงาน 4. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ นบข. มอบหมาย 5. รายงานผลการดำเนินงานต่อ นบข.

หมายเหตุ : หน่วยงานสังกัด กษ. เป็นอนุกรรมการ ได้แก่ เกษตรจังหวัด สหกรณ์จังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์วิจัยข้าว และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๑๙๔ / ๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินการของรัฐบาลในการแก้ปัญหาสินค้าข้าว บังเกิดประสิทธิผลเป็นผลดี
ต่อเกษตรกรผู้ผลิต ระบบการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวอย่างครบวงจร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ โดยมี
องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๑.๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)	รองประธานกรรมการ
๑.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑.๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑.๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๖ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๗ ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑.๘ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑.๙ ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๑๐ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑.๑๑ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๑๒ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑.๑๓ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ	กรรมการ
๑.๑๔ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑.๑๕ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๑.๑๖ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๑๗ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๑.๑๘ นายกสมาคมโรงสีข้าวไทย	กรรมการ
๑.๑๙ นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย	กรรมการ
๑.๒๐ นายคงฤทธิ บัวบุญ	กรรมการ

/๑.๒๑ นายนิพนธ์...

๑.๒๑ นายนิพนธ์ พัวพงศกร	กรรมการ
๑.๒๒ นายสุเทพ คงมาก	กรรมการ
๑.๒๓ นายอัมรินทร์ สี่หาราช	กรรมการ
๑.๒๔ ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการและเลขานุการ
๑.๒๕ อธิบดีกรมการค้า	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖ อธิบดีกรมการค้าภายใน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ กำหนดกรอบนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับสินค้าข้าว เพื่อให้การบริหารสินค้าข้าวสอดคล้องกันทั้งระบบ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วง

๒.๒ เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าวต่อคณะรัฐมนตรีทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้การบริหารจัดการข้าวสอดคล้องกันทั้งระบบและมีพัฒนาต่อเนื่อง

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุน และส่งเสริมการผลิตข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

๒.๔ พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการประกันรายได้ให้กับเกษตรกร และวิธีการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการโรงสี ผู้ค้า และผู้ส่งออกข้าว เพื่อให้การบริหารจัดการข้าวทั้งระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ ติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ และโครงการที่อนุมัติ

๒.๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการด้านการผลิต การตลาด การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้าว หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๗ เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็น รวมทั้งส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของทางราชการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ

๒.๘ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี) ให้ได้รับโดยอนุโลมตามระเบียบราชการโดยให้เบิกจ่ายจากกระทรวงพาณิชย์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ลง ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต

ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต เพื่อพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการผลิตข้าวไทย ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิผลเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบการผลิตข้าวไทยโดยรวมอย่างครบวงจร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๔/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	ปลัดกระทรวงพาณิชย์	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๔	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๕	อธิบดีกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
๑.๖	อธิบดีกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
๑.๗	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๑.๘	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๙	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๑๐	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๑๑	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๒	เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๑๓	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๑๔	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๑๕	ผู้แทนสำนักงานปรมาน	อนุกรรมการ
๑.๑๖	ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ

/๑.๑๗ ผู้แทน...

๑.๑๗	ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๑๘	ผู้แทนศูนย์ข้าวชุมชน	อนุกรรมการ
๑.๑๙	ผู้แทนสมาคมชาวนาข้าวไทย	อนุกรรมการ
๑.๒๐	ผู้แทนสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย	อนุกรรมการ
๑.๒๑	ผู้แทนสมาคมโรงสีข้าวไทย	อนุกรรมการ
๑.๒๒	นายสมพร อิศวิลานนท์	อนุกรรมการ
๑.๒๓	นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย	อนุกรรมการ
๑.๒๔	อธิบดีกรมการข้าว	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๕	รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว กรมการข้าว	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ เสนอแนวทาง แผนงาน โครงการ และมาตรการในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา
ด้านการผลิตข้าวและชาวนาที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อ
การพัฒนาระบบการผลิตข้าวโดยรวมของประเทศ

๒.๒ ประสาน ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนงานโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมาย
ที่กำหนด

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน และที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงานตามที่คณะอนุกรรมการนโยบาย
และบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิตเห็นสมควร

๒.๔ เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็น รวมทั้งส่งเอกสารหลักฐาน
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต

๒.๕ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติมอบหมาย

๒.๖ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติต่อไป

สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗
และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี) ให้ได้รับโดยอนุโลมตามระเบียบราชการโดยให้เบิกจ่ายจาก
กรมการข้าว

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

ที่ ๒ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด

ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด เพื่อพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการตลาดข้าวไทย ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิผลเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบการตลาดข้าวไทยโดยรวมอย่างครบวงจร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๔/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๓ ปลัดกระทรวงพาณิชย์	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๔ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๑.๕ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๑.๖ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา	อนุกรรมการ
๑.๗ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๑.๘ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑.๙ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๐ ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๑.๑๑ ผู้แทนสมาคมค้าข้าวไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๒ ผู้แทนสมาคมชาวนาข้าวไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๓ ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการข้าวถุงไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๔ ผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๕ ผู้แทนสมาคมโรงสีข้าวไทย	อนุกรรมการ

/๑.๑๖ ผู้แทน...

๑.๑๖ ผู้แทนสมาคมส่งเสริมชาวนาไทย

อนุกรรมการ

๑.๑๗ อธิบดีกรมการค้าภายใน

อนุกรรมการและเลขานุการ

๑.๑๘ รองอธิบดีกรมการค้าภายใน ที่ได้รับมอบหมาย

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ เสนอแผนงาน โครงการ มาตรการ และแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับการตลาดข้าวที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดผลดีต่อระบบการค้าข้าวโดยรวม

๒.๒ เสนอแนวทางในการส่งเสริมการศึกษาวิจัยการตลาดข้าวที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

๒.๓ อนุมัติแผนงาน โครงการ และมาตรการเกี่ยวกับการตลาด

๒.๔ ประสาน ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน และที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงานตามที่คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาดเห็นสมควร

๒.๖ เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็น รวมทั้งส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด

๒.๗ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติมอบหมาย

๒.๘ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติต่อไป

สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี) ให้ได้รับโดยอนุโลมตามระเบียบราชการโดยให้เบิกจ่ายจากกรมการค้าภายใน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

ที่ ๕ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด

ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด เพื่อให้การบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสามารถแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๔/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
๑.๒	รองผู้ว่าราชการจังหวัด	รองประธานกรรมการ
๑.๓	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๔	ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๕	คลังจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๖	เกษตรจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๗	สหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๘	เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๙	ผู้แทนกรมการข้าวในเขตพื้นที่รับผิดชอบ	อนุกรรมการ
๑.๑๐	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑.๑๑	ผู้แทนศูนย์ข้าวชุมชน	อนุกรรมการ
๑.๑๒	ผู้จัดการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๑๓	ผู้แทนสมาคมโรงสีข้าว หรือผู้แทนชมรมโรงสีข้าว	อนุกรรมการ
๑.๑๔	ผู้แทนคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด หรือผู้แทนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด	อนุกรรมการ

/๑.๑๕ ผู้แทน...

๑.๑๕	ผู้แทนสมาคมชาวนาข้าวไทย หรือผู้แทนสมาคมส่งเสริมชาวนาไทยในจังหวัด หรือผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๑๖	ผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยในจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๑๗	ผู้แทนหอการค้าจังหวัด	อนุกรรมการ
๑.๑๘	ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องข้าว	อนุกรรมการ
๑.๑๙	พาณิชย์จังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๐	ผู้แทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่พาณิชย์จังหวัดมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๑	จำจังหวัด	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๒	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสำนักงานเกษตรจังหวัด	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๓	ผู้อำนวยการ ธ.ก.ส. จังหวัด	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ ติดตาม กำกับดูแล แก้ไขปัญหา และบริหารจัดการข้าวทั้งด้านการผลิตและการตลาดข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒.๒ พิจารณาคัดเลือกและอนุมัติผู้ประกอบการค้าข้าวที่จะขอรับการสนับสนุนชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร ตามโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานและที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องข้าวในระดับจังหวัด

๒.๔ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

๒.๕ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทริโอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-561-4463 โทรสาร 02-561-3624

ที่ปรึกษา/อำนวยการ

นายคณิต

พระเพชร

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวเยาวลักษณ์	แสนคำ	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
2. นางดวงตา	บุรีเทพ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
3. นางเกศินี	พูลทวี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
4. นางสาวปิยารักษ์	เจริญศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
5. นายอภิชา	พิสุทธิเบญญา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
6. นางสาวเตือนใจ	คงทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
7. นางสาวอรพรรณ	โตงาม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
8. นางสาวกมลวรรณ	พระเพชร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
9. นางสาวมาริสา	บุญเพียร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
10. นางสาวอนุสร	น้อยเอี่ยม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 02-561-4463, โทรสาร : 02-561-3624
www.ricethailand.go.th